

MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

36. Birleşim

17 . 1 . 1966 Pazartesi

İçindekiler

	Sayfa	Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	413	
2. — Gelen kâğıtlar	413:414	
3. — Yoklama	414	
4. — Başkanlık Divanının Genel Kurulu sunuşları :	414	
1. — Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma Komisyonu raporunun görüşülmesi programı hakkında Başkanlığın sunuşu	414:417	
2. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, Türkiye Devlet Su İşleri, Enerji Su Gaz İşçileri Sendikasının, Köy İşleri Bakanlığı İçme Suları Dairesi ile imzaladığı toplu iş sözleşmesine rağmen, Maliye Bakanlığının tutumuna dair demeci.	417:418	
3. — Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun, umum müdür, vali ve kaymakamların sınıf değiştirme ve tâyinlerinin kış ortasına rastatılmasının doğurduğu baskıya dair demeci, ve İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın cevabı.	418:419	
4. — Sayın üyelerden bâzılarına izin verilmesi hakkında Başkanlık tezkeresi (3/208)	419	
5. — Vazife ile yurt dışına gidecek olan Millî Eğitim Bakanı Orhan Dengiz'in dönüşüne kadar kendisine Devlet Bakanı Cihat Bilgehan'ın vekillik edeceğine dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/201)	419:420	
6. — Gümrük ve Tekel Komisyonu Başkanlığının, Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin Su ürünleri kanunu teklifi ile Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ve 10 arkadaşının Su ürünleri kanunu teklifi ve Cumhuriyet Senatosu Zonguldak Üyesi Tevfik İnci'nin Su ürünleri kanunu teklifinin havale edilmiş olduğu Gümrük ve Tekel, İçişleri, Ticaret, Maliye, Adalet, Tarım ve Plân komisyonlarından seçilecek 4 er üyeden kurulu Geçici bir komisyonda görüşülmesine dair tezkeresi. (3/202) (2/83, 2/26, 2/42)	420:421	
7. — Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu Başkanlığının, Cumhuriyet Senatosu Bolu Üyesi Rahmi Arıkan'ın, 1219 numaralı Tababet ve şuaabatı sanatlarının tarzı icrasına dair Kanununun 41, 42, 43 ve 44 nolu maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifinin, Hükümetçe aynı mahiyette ha-		

zırlanmakta olan kanun tasarısı ile birlikte görüşülmek üzere İçtüzüğü'nün 36 nci maddesi gereğince mehil istemine dair tezkeresi. (3/203) (2/24)

421

8. — Çalışma Komisyonu Başkanlığı'nın, Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, 275 sayılı Toplu Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun 7 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifinin, Hükümetçe aynı mahiyette hazırlanmakta olan kanun tasarısı ile birlikte görüşülmek üzere İçtüzüğü'nün 36 nci maddesi gereğince mehil istemine dair tezkeresi. (3/204) (2/91)

421

9. — Anayasa Komisyonu Başkanlığı'nın, Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, Gecekondu imarı, tasfiyesi ve ıslahı hakkındaki kanun teklifinin Genel Kurulun 22 . 12 . 1965 tarihli 26 nci Birleşiminde Gecekondu kanunu tasarısını görüşmek için kurulan Geçici Komisyona havalesine dair tezkeresi. (2/193, 3/205)

421:

5. — Sorular ve cevaplar :

422

A — Sözlü sorular cevapları :

422

1. — Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, 1950 yılından bugüne kadar, her sene, Türkiye'ye hangi tip ve marka traktör ve biçer - döver ithal edildiğine dair Başbakan ve Maliye, Ticaret, Gümrük ve Tekel Bakanlarından sorusu ve Başbakan adına Ticaret Bakanı Macit Zeren'in sözlü cevabı (6/43) 422:429,429:435

2. — Mardin Milletvekili Nazmi Oğuz'un, Ahmet Andıçen Kanser Hastanesindeki röntgen cihazlarından birini uzun süredir işlemez halde bırakan tüpün ne zaman tamir edileceğine dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sorusu ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Edip Somunoğlu'nun sözlü cevabı. (6/48) 435:437

3. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, tütün ekiplerinden kesilen paralarla kurulacağı söylenen Tütüncüler Bankasının durumuna dair Ticaret Bakanından sorusu ve Ticaret Bakanı Macit Zeren'in sözlü cevabı. (6/50) 437:438

4. — Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş'ın, Türkiye ile Avrupa Ekonomik Top-

luluğu arasındaki Ortaklık Analizması çevresindeki, bugüne kadar, idari ve ekonomik alanlarda ne gibi çalışmalar yapıldığına dair Başbakan'dan sorusu ve Başbakan adına Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'in sözlü cevabı (6/54) 438:443

5. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, gecekonduların eski ve yeni durumlarına dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu. (6/56) 443

6. — İçel Milletvekili Mazhar Arıkan'ın, Orman Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair 663 sayılı Kanuna göre çıkarılması icabeden yönetmeliğin hazırlığının ne safhada olduğuna dair Tarım Bakanından sözlü sorusu. (6/57) 443

7. — Samsun Milletvekili Bahattin Uzunoğlu'nun, köy okulları ve lojmanlarının, sıhhi, iktisadi ve emniyet bakımından, yeterli olup olmadığına dair Millî Eğitim Bakanından sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Orhan Dengiz'in sözlü cevabı (6/59) 443:445

8. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, orman tahribatını önlemek üzere bütün yurttaki maden kömürü yakılması için bir tedbir alınmasının düşünüldüğüne dair Enerji ve Tabii Kaynaklar ve Tarım Bakanlarından sözlü sorusu (6/62) 445

9. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, özel ve resmî bütün kitap ve dergilerin dağıtım ve satımı için bir şirket kurulmasının düşünüldüğüne dair Millî Eğitim Bakanından sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Orhan Dengiz'in sözlü cevabı (6/64) 445:447

10. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, köy yollarının bir an evvel bitirilmesi için malzeme temin ve tahsisi hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakan'dan sorusu ve Başbakan adına Köy İşleri Bakanı Sabit Osman Avcı'nın sözlü cevabı (6/67) 447:449

11. — Sinop Milletvekili Hilmi İşçüzar'ın, halen Avrupa ve Amerika'da Devlet ve kendi hesabına öğrenim yapan öğrenci miktarına dair Millî Eğitim Bakanından sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Orhan Dengiz'in sözlü cevabı (6/68) 450:454

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Bu birleşimde üç oturum yapan Genel Kurulda :

Dışişleri Bakan İhsan Sabri Çağlayangil'in, Amerika Cumhurbaşkanı Jonson'un mektubunun bir gazetede yayımlanması üzerine kovuşturmanın başladığına, bu emrivâki karşısında bu mektubun ve buna verilen cevabın yayımlanmasının Hükümetçe gerekli görüldüğüne dair yaptığı konuşma üzerine açılan görüşmelere bir süre devam olundu.

17 Ocak 1966 Pazartesi günü saat 15 te tolanılmak üzere birleşime (saat 19,50 de) son verildi.

Başkan
Başkanvekili
Ahmet Bilgin

Kâtip
Manisa
Önel Şakar

Kâtip
Kars
Adil Kurtel

2. — GELEN KAĞITLAR

TASARILAR

1. — Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçimlerde uygulanacak hükümler hakkında kanun tasarısı. (1/100) (İçişleri, Adalet ve Anayasa komisyonlarına)

2. — Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 No. lu Askerî Mahkemesince mahkûm edilen 67 eski Kara Harb Okulu öğrencisinin affı hakkında kanun tasarısı. (1/101) (Adalet Komisyonuna)

3. — Manisa ilinin Çaprazbekir Mahallesi 146 No. lu hanede nüfusa kayıtlı Ali Remzioglu Fatma'dan doğma 1. 8. 1928 doğumlu Mehmet Necati Gümrükçüoğlu'nun cezalarının affı hakkında kanun tasarısı. (1/102) (Adalet Komisyonuna)

4. — Siverek kazasının Dağbaşı Yukarı Modan köyü nüfusuna kayıtlı Hasanoğlu Hani'den doğma 1317 doğumlu Cuma Karakılıç (özmodanlı) nın cezalarının affı hakkında kanun tasarısı (1/103) (Adalet Komisyonuna)

5. — Ankara Üniversitesi 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı. (1/104) (Karma Bütçe Komisyonuna)

6. — 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı. (1/105) (Karma Bütçe Komisyonuna)

TEKLİFLER

7. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, bazı suç ve cezaların affı hakkında kanun teklifi (2/207) (Adalet Komisyonunununa)

8. — Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca'nın, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 29 ncu maddesinin 2 nci fıkrasına bir fıkra eklen-

mesi hakkında kanun teklifi (2/208) (Maliye ve Plân komisyonlarına)

9. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, 657 sayılı Devlet memurları Kanununun geçici 5 nci maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi (2/209) (Maliye ve Plân komisyonlarına)

10. — Konya Milletvekili Vefa Tanır'ın, Akşehir ili adı altında yeni bir vilâyet kurulması hakkında kanun teklifi (2/210) (İçişleri ve Plân komisyonlarına)

11. — Kırklareli Milletvekili Mehmet Atagün ve 9 arkadaşının, 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 6798 sayılı Kanunla muaddel 58 nci maddesine fıkra ilâvesine dair kanun teklifi (2/211) (Adalet Komisyonuna)

12. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal ve Afana Milletvekili Mahmut Bozdoğan'ın, 5 Ocak 1961 tarih ve 222 sayılı ilköğretim ve Eğitim Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi (2/212) (Adalet, İçişleri, Millî Eğitim ve Plân komisyonlarına)

13. — Cumhuriyet Senatosu Bingöl Üyesi Sabri Topunoğlu ve 122 arkadaşının, 24.2.1961 gün ve ve 262 sayılı Kanuna geçici bir maddede eklenmesine dair kanun teklifi (2/213) (Maliye ve Plân komisyonlarına)

14. — Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un, Tıp personelinin mukavele ile çalıştırılmasına dair kanun teklifi. (2/214) (Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonlarına)

15. — Cumhuriyet Senatosu Trabzon Üyesi Yusuf Demirdağ ve 154 arkadaşının, 5434 sayılı Kanuna ek, 2.8.1960 gün ve 42 sayılı Kanuna,

16 . 7 . 1965 gün ve 696 sayılı Kanunla eklenen geçici maddeye bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi (2/215) (Maliye ve Plân komisyonlarına)

16. — Millet Meclisi İdare Amirlerinin, 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi. (2/216) (Karma Bütçe Komisyonuna)

RAPOR

17. — Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma Komisyonunun 12 . 5 . 1964 tarih ve 468 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi gereğince hazırladığı Kamu İktisadi Teşebbüslerinin denetimi sonuçları hakkında raporlara dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri

Karma Komisyonu raporu. (3/165) (S. Sayısı: 18) (Dağıtma tarihi: 18 . 1 . 1966) (Gündeme)

TEZKERELER

18. — 28 nci Tümen Komutanlığı Askerî Mahkemesince ölüm cezasına çarptırılan Hüseyin Yavuz'un mahkûmiyet dosyasının sunulduğuna dair Başbakanlık tezkeresi. (3/206) (Adalet Komisyonuna)

19. — Çaycuma ilçesinin Geriş köyü hane 14 te kayıtlı İsmailoğlu Emine'den doğma 1 . 5 . 1943 doğumlu Sait Şen ile aynı ilçenin Torlaklar köyü nüfusunda hane 54 te kayıtlı Kâzımoğlu Nazile'den doğma 25 . 5 . 1935 doğumlu Muharrem Karahatıl'ın ölüm cezasına çarptırılmaları hakkında Başbakanlık tezkeresi. (3/207) (Adalet Komisyonuna)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati: 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Nurettin Ok

KÂTİPLER : Âdil Kurtel (Kars), Sadık Tekin Müftüoğlu (Zonguldak)

BAŞKAN — Millet Meclisinin 36 ncü Birleşimini açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır. Sayın arkadaşlar lütfen beyaz düğmelere bassınlar.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Yoklama muamelesi bitmiştir. Müzakere için gerekli çoğunluğumuz mevcuttur. Müzakerelere başlıyoruz.

Muhterem arkadaşlar, gündeme geçmeden evvel gündem dışı söz talebeden 9 arkadaşımız mevcuttur. Bunların, takdir edersiniz ki, hepsini aynı Birleşimde karşılamak mümkün değildir. Bu sebeple, gerek müracaat sırasına göre ve gerekse Riyasetin önemini takdir ediş şekline göre ancak iki tanesine söz verilebilecektir.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma Komisyonu raporunun görüşülmesi programı hakkında Başkanlığın sunuşu.*

BAŞKAN — Bu arada, gündem dışı, Riyasetin de Yüce Meclise bir sunuşu olacaktır. Önce Riyasetin gündem dışı Yüce Meclise sunuşunu arz ediyorum;

Muhterem arkadaşlar,

12 . 5 . 1964 gün ve 468 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi gereğince Kamu İktisadi Teşebbüslerinin denetlenmesine dair Karma Komisyonumuzca hazırlanan ve geçen devre Cumhuriyet Senatosunca müzakereleri ikmal edilerek Meclisimize intikal etmiş bulunan raporlar basılmış

ve 15 . 1 . 1966 Cumartesi günü sayın üyelerin kutularına atılmak suretiyle dağıtılmış bulunmaktadır.

Konuyu tetkik eden başkanlığımız müzakerelerin bütçe görüşmelerinden evvel ve Kanunun emrettiği müddetler içinde bitirilmesini sağlamak maksadıyla bir program hazırlamıştır.

Buna göre :

1. — Genel görüşme ve Meclis araştırmaları önermeleri dışında yalnız sunuşlara ait işlemlerin gündemde yer almasını,

2. — Devlet hayatında önemle ve müstacel olan ve câri bütçelerle alakalı yalnız vergi kanunları, aktarma ve ek ödenek kanunlarının görüşülmesini,

3. — Genel Kurulun 19.1.1966 Çarşamba gününden itibaren çalışmalarına aralıksız olarak (bayrama tesadüf eden 22, 23, 24 ve 25 Ocak 1966 günleri hariç) devamla, müzakerelerin 13 gün içinde bitirilmesini ve günlük toplantıların saat 10 - 13 ve 14,30 - 19 arasında yapılmasını, günlük programın tesbit edilen gün ve saatten evvel bitirilmesi halinde bir sonraki güne ait programın müzakereye alınarak saat 19'a kadar görüşmelere devam olunmasını,

4. — Üst teşekkül ile buna bağlı müesseseler ve iştirakleri üzerindeki görüşmelerin bir arada yapılmasını kararlaştırmıştır.

Bunları ayrı ayrı tasvibinize sunacağım.

Şimdi, müsaade buyursanız, bu okuduğum sunuşta mevcut maddeleri ayrı ayrı tekrar okuyacağım ve Yüce Heyetinizin hakemliğinize baş vuracağım.

1. Genel görüşme ve Meclis araştırmaları önermeleri dışında yalnız sunuşlara ait işlemlerin gündemde yer alması bahis konusudur. Bu maddeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... (Anlaşılmadı, sesleri.) Müsaade ederseniz yazılı okuduğum şeyi biraz izaha çalışacağım:

Kamu İktisadi Devlet Teşebbüslerinin Meclisimizce murakabe edilebilmesini ve denetlemesini sağlamak üzere mevcut kanuna göre Senatoda dahi önce bu murakabe yapılmış ve Karma Komisyon tarafından hazırlanmış bulunan raporlar Meclisimize intikal etmiştir. Bütçe müzakerelerinden evvel bu Kamu İktisadi Devlet Teşebbüslerinin murakabe raporunun Meclisimizce görüşülmesi kanuni mahiyettedir. Bütçe müzakeresi-

nin sonunda da onu takibeden yılın Kamu İktisadi Devlet Teşebbüslerinin murakabesi yapılacaktır. Bu bakımdan bundan böyle Çarşamba gününden itibaren Meclisin devamlı olarak hergün toplanması, saat 10 dan 13 ve 14,30 dan 19 arasında bu toplantıların yapılmasını, devamlı olarak Kamu İktisadi Teşebbüsleri hesaplarının görüşülmesinin Meclisler tarafından yapılmasını Başkanlık muvafık ve münasip görmüştür. Şimdi, madde okuyup oylarınıza sunacağım. Bu maddelerden birinci madde olarak genel görüşme ve Meclis araştırmaları önermeleri dışında yalnız sunuşlara ait işlemler gündemde yer alacak, gündemin diğer maddesi munhasıran Kamu İktisadi Teşebbüslerinin murakabesine ait bulunacak.

MEMDUH ERDEMİR (Kırşehir) — Söz is-tiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

MEMDUH ERDEMİR (Kırşehir) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde denetlenmesi keyfiyeti, Anayasamızın bu hükmü ilk defa Meclisimiz Umumi Heyetince görüşülecektir. İlk tatbikatın yapılması bakımından dar zamana, çok geniş çaptaki bu mevzuun sığması mümkün değildir. Sabahları saat 10 - 13, öğleden sonra da bir süre görüşmeler hem işin vüsati, genişliği bakımından, hem de işin ehemmiyeti bakımından bu zamanlar kâfi gelmiyecektir. Bir bütçe müzakeresi değil ki, muayyen bir zamana sığdırılmak gibi bir düşünce olsun. Bu nihayet yıllardan beri devam edegelen, Kamu İktisadi Devlet Teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi ve onlara ait raporların onaylanması, müzakeresi konusudur. Bunu geniş zamanda yapmak mecburiyetindeyiz. Takriben 50 milyar liralık bir rakamla karşı karşıya bulunuyoruz. Bütün rakamların incelenmesi, Kamu İktisadi Teşebbüslerine ait bu raporlar üzerinde ne dereceye kadar durulmuş, komisyonlarda ne neticeye varılmış? Bunun sıkı bir murakabeye tabi tutulması bakımından işin geniş bir zamanda yapılması lüzumuna kaaniiz. Bütçe müzakerelerinden sonra ve normal mesai saatleri dâhilinde görüşülmesinde fayda görüyoruz. Bunu kısa bir zamana sıkıştırmakta fayda yoktur. Hemen şurasını da söyleyeyim ki, sabahları ekseriyetin temin edilmesi mümkün değildir. Senatoda yapılan tatbikat bunu göstermektedir. Üç

ayı dolduran, Senato komisyonlarında bekliyen kanunların görüşülmesi için Senato Başkanlığı'nın yaptığı çağrıya iktidar gruplarından çoğunluk olmak üzere senatörlerin teşrif etmedikleri malûmdur. Aynı şey Meclisimizde de olacaktır. Esasen saat 15 teki toplantıya çok az bir farkla ekseriyet temin edilmiştir, ama 450 üyenin çok altında üye teşrif etmiş bulunmaktadır. Çoğunluğu da, muhalefet grupları teşkil etmektedir. Bu itibarla, muhterem arkadaşlarımızın bu kısa zamana sığmayacak işleri sığdırma çabasından vazgeçmelerinde fayda görüyorum. Bütçe müzakerelerinden sonra Kamu İktisadi Teşebbüslerine ait müzakerelerin uzun zamana bırakılmasını karar altına almanızı istirham ederim.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Erdemir'e belki Yüce Heyetinizi tenvir eder maksadıyla şu kısa cevapta bulunacağım. Haddi zatında Kamu İktisadi Teşebbüslerin'n Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlemesinin düzenlenmesi hakkındaki Kanunun üçüncü maddesinin ikinci paragrafı: «Millet Meclisi Genel Kurulu, Karma Komisyon raporu ve Cumhuriyet Senatosunun yukarıdaki fıkra uyarınca ulaştığı sonuçlar üzerine genel görüşme açar. Bu genel görüşme en çok 20 gün sürer,» diye kayıtlı bir hüküm vâz etmiştir.

Riyasetin Yüce Heyetinize bu sunuşla gelmesinin tek sebebi, bütçe gelmeden evvel bu yıla ait murakabenin Meclisimizce yapılabilmesidir. Bütçe kabul edildikten sonra bu senenin Kamu İktisadi Devlet Teşebbüslerinin murakabesi Meclisimizce yapılacaktır. Bu bakımdan daha evvel aldık ki, bütçe gelmeden evvel, Senato tarafından yapılmış olan bu murakabe Meclisimiz tarafından da yapılabilmiş olsun.

Şimdi tekrar ediyorum: Elbette Yüce Heyetin kararı muhteremdir. Riyaset, Yüce Heyetinize genel görüşme, Meclis araştırmaları önermeleri dışında yalnız sunuşlara ait işlemlerin gündemde yer alması hususundaki bir sunuşla geldi. Şayet Yüce Heyetiniz bunu kabul ederse genel görüşme ve Meclis araştırmaları gündeme alınmayacak, bunun yerine yalnız sunuşlara ait işlemler gündeme alınacak ve her günkü birleşimde devamlı olarak kamu İktisadi Devlet Teşekküllerinin murakabesi yapılacaktır.

MEMDUH ERDEMİR (Kırşehir) — Başkanlık Divanı tarafından mı karar alınmıştır, Sayın Başkan tarafından mı?

BAŞKAN — Hayır efendim, Başkanlık Divanı tarafından değil, Meclis Başkanı tarafından alınmıştır. Tabii onun adına okuyorum.

MEMDUH ERDEMİR (Kırşehir) — Bu zaman zarfında genel görüşme yapılmıyacak mıdır?

BAŞKAN — Efendim, buradaki izahata göre genel görüşme ve Meclis araştırmaları önermeleri tabii görüşülebiyecek, 13 - 15 günlük süre zarfında yalnız sunuşlara ait işler yapılacaktır... (Ortadan «Anayasaya aykırı olur» sesleri.) Takdir Yüce Heyetin efendim.

HÜDAİ ORAL (Denizli) — Meclis karar verebilir mi?

BAŞKAN — Meclis karar verebilir Sayın Oral, emsali vardır.

RECAİ İSKENDEROĞLU (Diyarbakır) — Başkanlık Divanı sunuşları arasında Hükümet teklifleri de olacak mıdır?

BAŞKAN — Efendim ben Yüce Meclise tasarih edilmiş şekliyle okudum. Hükümet teklifleri sunuşlar kısmında yer alabilecektir. Birinci maddeyi tekrar okuyorum, Heyetinizin oyuna başvuracağım. Buna göre;

1. Genel görüşme ve Meclis araştırmaları önermeleri dışında yalnız sunuşlara ait işlemlerin gündemde yer almasını oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Sunuş kısmının 1 nci maddesi reddedilmiştir.

«2. Devlet hayatında önemli ve müstaecl olan ve cari bütçelerle alâkalı yalnız vergi kanunları, aktarma ve ek ödenek kanunlarının görüşülmesini,»

BAŞKAN — Şimdi 1 nci kısım reddedilmiş olduğuna göre, ikinci kısım tahtında müstetir bir mahiyet arz etmektedir. Gündem normal hale göre devam edecektir.

«3. Genel Kurulun 19 . 1 . 1966 Çarşamba gününden itibaren çalışmalarına aralıksız olarak (bayrama tesadüf eden 22, 23, 24 ve 25 Ocak 1966 günleri hariç) devamla müzakerelerin 13 gün içinde bitirilmesini ve günlük toplantıların saat 10,00 - 13,00 ve 14,30 - 19,00 arasında yapılmasını, günlük programın tesbit edilen gün ve saatten evvel bitirilmesi halinde bir sonraki güne ait programın müzakereye alın-

rak saat 19,00 a kadar görüşmelere devam olunmasını,»

BAŞKAN — Başkanlık tarafından sunulmaktadır. Buyurunuz Sayın Ülker. Yalnızca bu kısım üzerinde. (Soldan «ne alâkası var» sesleri.) Beyefendi lüzumu var. Birinci kısımla bunun irtibatı yok. Bu maddede mündemiç olan husus Meclisin aralıksız olarak toplantıya çağırılmasını ve dolayısıyla bu işin görüşülmesini istihdaf etmektedir.

Buyurun Sayın Ülker.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım, şimdiye kadar bu gibi ahvalde grup idarecilerinin toplanıp bunun esasını kararlaştırmış olmaları bir usul idi. Bendeniz Başkanlıktan istirham ediyorum, bu usule uyulsun ve buna göre yapalım. Böyle alelacele bir şeyler yapıp ikide bir de bozmayalım.

BAŞKAN — Sunuşun üçüncü maddesini Yüksek Heyetin oylarına sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

«4. Üst teşekkül ile buna bağlı müesseseler ve iştirakleri üzerindeki görüşmelerin bir arada yapılması,»

BAŞKAN — Zaten bu husus Kamu İktisadi Devlet Teşebbüslerinin murakabesi hakkında yapılmış olan Kanunda da vardır. Bu yapılan müzakereler de bir usuli noktayı istihdaf etmektedir. Tabiaten mevzuubahistir. Bu bakımdan oylamaya lüzum görmüyorum. Çünkü normal müzakere edilecektir.

Bu 4 maddelik husus Yüce Heyetiniz tarafından kabul edilmemiştir.

Şimdi Kamu İktisadi Teşebbüslerinin murakabesi hususunda daha önce sayın üyelere matbu vesikalar dağıtılmıştır. Gelecek Birleşimde gündeme alınabilecek durumdadır. Bu bakımdan Kanunlar Müdürlüğü servisinde üzerinde söz almak isteyen arkadaşlarımızın bugünden itibaren söz kaydı yapılacaktır. (Anlaşılmadı, sesleri) Bu andan itibaren Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Meclisimizce murakabe edilebilmesi için sayın üyelerin söz alabilmeleri inkânı doğmuştur. Şu andan itibaren Kanunlar Müdürlüğü Servisinden arkadaşlar sıra almak suretiyle kendi isimlerini yazdırabilirler.

Muhterem arkadaşlarım, daha önce de belirttiğim üzere, gündem dışı söz taleplerinin hepsini karşılayamıyacağım.

2. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, Türkiye Devlet Su İşleri, Enerji, Su ve Gaz İşçileri Sendikasının, Köy İşleri Bakanlığı İçme Suları Dairesi ile imzaladığı toplu iş sözleşmesine rağmen, Maliye Bakanlığının tutumuna dair demeci

BAŞKAN — Yalnız Köy İşleri Bakanlığı ile GES - İŞ Sendikası arasında 1 . 5 . 1965 tarihinde imzalanmış olan toplu iş sözleşmesinin tatbik edilmemesinin sebebi hakkında İzmir Milletvekili Sayın Mustafa Uyar gündem dışı söz istemiştir. Kendilerine söz veriyorum. Buyurunuz efendim.

MUSTAFA UYAR (İzmir) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Türkiye Devlet Su İşleri, Enerji Su ve Gaz İşçileri Sendikası kısaca Ges - İş Sendikası ile Köy İşleri Bakanlığı İçme Suları Dairesi Başkanlığıyla 42 işyeri için toplu iş sözleşmesi imzalanmıştır, 1 . 5 . 1965 tarihinde. Bu sözleşmenin 60 ncı maddesine göre kanunun tanıdığı âzami hâd olan yüzde 30 seyyar vazife tazminatı işverene kabul ettirilmiştir. Ancak, bu maddenin gerektirdiği tazminat Maliye Bakanlığının menfi tutumu sebebiyle 8 aydan beri verilmemektedir. Malûmlarınız olacağı üzere Harcırah Kanununa tabi kurumlarda belediye hudutları dışında ve muayyen bir görev sahası içinde seyyar olarak görev yapan işçilere harcırah yerine Harcırah Kanununun 49 ncü maddesinde gösterilen seyyar görev tazminatının verilmesi gerekmektedir. İşte bu maddeye göre GES - İŞ Sendikası kendisine bağlı 42 iş yeri için toplu iş sözleşmesi yapmış ve bu toplu iş sözleşmesi sonunda bu işçilere seyyar görev tazminatı olarak almakta oldukları ücretlerinin % 30 u nisbetinde bir tazminat verilmesi kararlaştırılmıştır. Adı geçen toplu iş sözleşme Köy İşleri Bakanı tarafından da imzalanmış ve bu konuda çıkan uyumsuzluklar yine Köy İşleri Bakanının imzasıyla yayınlanan bir tamimle seyyar görev tazminatlarının, ücretin yüzde 30 u üzerinden ödenmesi teşkilâta emredilmiştir. Buna göre İçme Suları Dairesine bağlı iş yerlerinde çalışan seyyar görevli işçilerin yarısından çoğu mezkûr istihkakı sözleşme esaslarına uygun olarak almaktadırlar. Ancak, bu istihkakı alamıyan işçiler için tahsisat temini zmnında Maliye Bakanlığınca verilen vâkı müracaata Maliye Bakanlığınca verilen

cevapta; seyyar görev tazminatı nisbetinin toplu iş sözleşmesiyle tesbitine cevaz görülemediğinden bu tazminatın yüzde otuz olarak değil de, yüzde onbeş nisbetinde ödenebileceği bildirilmiştir.

Sayın arkadaşlarım, Toplu İş Sözleşmeleri Kanununun işçilere, sendikalara tanıdığı ve işverenlere mükellefiyet tahmil ettiği bir haktır. Bu kesinleşmiş olan toplu iş sözleşmelerinin işverenler tarafından tatbiki icabetmektedir. Maliye Bakanlığının, kesinleşmiş olan Köy İşleri Bakanının imzasıyla kesinleşmiş ve tatbik edilmesi lâzım, ödenmesi gereken yüzde 30 un yerine, tahsisat yoktur, yüzde 15 üzerinden verelim şeklinde her hangi bir teklife yetkisi yoktur, kanaatindeyim. 8 aydan beri sürüncemede kalan ve bu tazminatı bekliyen işçi arkadaşlarımızı daha başka kanuni yollara, mahkemelere götürmeden, bu sendikaları Devlet aleyhine dâva açmaya mecbur etmeden Hükümetin bu konuyu ele alarak ödeneği nereden bulacaksa bulmasını ve kesinleşen bir hükmün, evvelâ en büyük işveren sıfatıyla Devletin bu mükellefiyeti yerine getirmek suretiyle diğer özel işverenlere örnek olmasını rica ederim.

Saygılarımla.

3. — *Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun, umum müdür, vali ve kaymakamların sınıf değiştirme ve tâyinlerinin kış ortasına raslatılmasının doğurduğu baskıya dair demeci ve İçişleri Bakanı Faruk Sukan'ın cevabı*

BAŞKAN — Sayın Kurucu, lütfen kısa olmak üzere, Kaymakamların Sınıf Değiştirme Yönetmeliğinin tatbiki hakkında gündem dışı söz istemişsiniz, buyurun.

NAZİF KURUCU (Konya) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri, Kaymakamların Sınıf Değiştirme ve Tâyin Yönetmeliğinin yanlış bir tatbikatına bütün idarecilerle birlikte şahid olmuş bulunuyoruz. Bu sınıf değişikliği ve tâyin işleminin en geç Ekim ayında yapılması gerekirken, seçimlerden sonra bir alt tabaka ve kademelerin, bu kıymetli arkadaşlarımız hakkında görüşlerini aldıktan sonra, bunları yerlerinden etmek kasdiyle tahmin ediyorum, bu tâyinler tamamen kış ortasına raslatılmıştır. Tasavvur eder misiniz, bu günlerde, kış ve kıyamette binlerce kilometre mesafeye kaymakam arkadaşlar o az maaşlarıyla, az bir harcırahla-

riyle gidecekler, çoluk çocuklarını nakledecekler, çocukları hastalanacak. Bu hareketin sadece normal bir tâyin işleminin dışında kaldığı diğer yapılan işlemlerle de anlaşılmaktadır. Umum müdürler arasında, valiler arasında, diğer görevliler arasında, bütün bir idare kademesi arasında devamlı nakiller, sınıf değişimleri olmaktadır. Bundan kasıt; siyasi iktidarı temin eden alt tabakaların arzularını temin etmek ve bu alt tabakaların idare sistemi üzerinde baskısını tesis etmek olduğu anlaşılıyor. Nitekim, bizzat müşahede etmişimdir, mağdur olan arkadaşlar bizzat iktidar grupundan bâzı arkadaşların tavassutlarını rica etmek durumuna düşmüşlerdir. Esasen arzu edilen gayenin de bu kıymetli idarecileri kendilerine mâdun, kendilerine yalvarır bir duruma düşürmek ve bu şekilde alt tabakaların gayrimeşru emellerinin tahakkukunu hazırlamak olduğu anlaşılmaktadır.

Kıymetli arkadaşlarım, idare üzerinde baskı yapmak nedense kolay bir sistem olarak çok denenmiştir. Fakat yazıktır. Bu kıymetli arkadaşlarımızın bu kadar mağdur edilmesi, bu kadar büyük çapta ve korkutucu bir şekilde tedhişe tabi tutulmaları tasvibedilir bir hareket değildir. Bunu yüksek huzurlarınızda hatırlatıyorum. Bütün idare kademeleri, umum müdüründen kaymakamına kadar baskı altındadır. Tâyinler normal bir gayeye mâtuf değildir. Sadece onları yıldırma gayesine mâtuftur. Bu bakımdan huzurunuzda bu durumu tekrar ediyorum. Sayın Hükümetten bu yola gitmemesini çok rica ediyorum. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Cevap vereceksiniz. Buyurun Sayın İçişleri Bakanı.

İÇİŞLERİ BAKANI FARUK SÜKAN (Konya) — Sayın Başkan, kıymetli milletvekili arkadaşlarım; gündem dışı söz almış bulunan Sayın Konya Milletvekili Nazif Kurucu Beyefendi arkadaşımızın idare âmirlerinin nakilleri mevzuundaki görüşlerini dinlemiş bulunuyoruz.

Kıymetli milletvekilleri; seçimlerden evvel seçim beyannamemizde, seçimlerden sonra da Hükümet programımızda Büyük Türk Milletine hizmetler vadettik. Bu hizmetlerin daha iyi ifası zımında kanunların bize bahşettiği hak, salâhiyet ve takdir ölçülerini kullanmak suretiyle kanuni olarak nakil ve tâyinlerde bulduk. Hiç kimseyi mağdur etmiş değiliz. Hiç kim-

seyi açıktaki bırakmış değiliz. (Orta sıralardan, gülüşmeler)

Demokratik müesseselerde olduğu gibi, Türkiye'de de bu kabil tasarruflar. Hükümetlerin kanuni hakları ve tasarruflarıdır. Hizmetler ancak böyle görülür. Kanuni olarak yapılan tasarrufların millet vicdanındaki akislerini zaman ortaya koyacaktır. Müspet hizmetleri ortaya koymak suretiyle değerlendirilecektir. Bu meselenin polemik ve demagogik bir konu yapılmamasını, Türk Devletinin ve Hükümetinin ieraatları bakımından samimiyetle temenni ve rica ediyoruz. Hürmetlerimi arz ederim. (A. P. sıralarından, alkışlar)

4. — Sayın üyelerden bazılarına izin verilmesi hakkında Başkanlık tezkeresi (3/208)

BAŞKAN — Bâzı milletvekillerine izin verilmesine mütedair Başkanlık sunuşu; okutuyorum :

Genel Kurula

Aşağıda adları yazılı sayın milletvekillerinin hizalarında gögsterilen müddetlerle izinleri Başkanlık Divanının 13 . 1 . 1966 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

Keyfiyet yüce tasviplerine arz olunur.

Millet Meclisi Başkanı
Ferruh Bozbeyle

İçel Milletvekili Burhan Bozdoğan, 1 ay, hastalığına binaen, 5 . 1 . 1966 tarihinden itibaren,

Hatay Milletvekili Yahya Kanbolat, 29 gün, hastalığına binaen, 8 . 12 . 1965 tarihinden itibaren,

Ordu Milletvekili Raif Aybar, 15 gün, hastalığına binaen, 6 . 1 . 1966 tarihinden itibaren,

Niğde Milletvekili Oğuzdemir Tüzün, 10 gün, hastalığına binaen, 10 . 1 . 1966 tarihinden itibaren,

Maraş Milletvekili Hacı Ahmet Özsoy, 10 gün, hastalığına binaen, 27 . 12 . 1965 tarihinden itibaren,

Diyarbakır Milletvekili Aydın Turgut Artuç, 14 gün, hastalığına binaen, 7 . 1 . 1966 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Teker teker okutup oylarınıza sunacağım.

İçel Milletvekili Burhan Bozdoğan, 1 ay, hastalığına binaen, 5 . 1 . 1966 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hatay Milletvekili Yahya Kanbolat, 29 gün, hastalığına binaen, 8 . 12 . 1965 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ordu Milletvekili Raif Aybar, 15 gün, hastalığına binaen, 6 . 1 . 1966 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Niğde Milletvekili Oğuzdemir Tüzün, 10 gün, hastalığına binaen, 8 . 12 . 1965 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maraş Milletvekili Hacı Ahmet Özsoy, 10 gün, hastalığına binaen, 27 . 12 . 1965 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diyarbakır Milletvekili Aydın Turgut Artuç, 14 gün, hastalığına binaen, 7 . 1 . 1966 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündeme geçiyoruz.

5. — Vazife ile yurt dışına gidecek olan Millî Eğitim Bakanı Orhan Dengiz'in dönüşüne kadar kendisine Devlet Bakanı Cihat Bilgehan'ın vekillik edeceğine dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/201).

BAŞKAN — Tezkereyi okutuyorum :

Millet Meclisi Başkanlığına

Vazife ile yurt dışına gidecek olan Millî Eğitim Bakanı Orhan Dengiz'in dönüşüne kadar kendisine, Devlet Bakanı Cihat Bilgehan'ın vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Cumhurbaşkanı
Cemal Gürsel

BAŞKAN — Yüce Meclisin bilgilerine sunulur.

6. — *Gümrük ve Tekel Komisyonu Başkanlığının, Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin Su ürünleri kanunu teklifi ile Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ve 10 arkadaşının Su ürünleri kanunu teklifi ve Cumhuriyet Senatosu Zonguldak Üyesi Tevfik İnci'nin, Su ürünleri kanunu tekliflerinin havale edilmiş olduğu Gümrük ve Tekel, İçişleri, Ticaret, Maliye, Adalet, Tarım ve Plân komisyonlarından seçilecek 4 er üyeden kurulu Geçici bir Komisyonla görüşülmesine dair tezkeresi (3/202), (2/83, 2/26, 2/42)*

BAŞKAN — Tezkerayı okutuyorum :

Yüksek Başkanlığa

Komisyonumuzun gündeminde bulunan Trabzon Milletvekili Ahmet Şener, Zonguldak Milletvekili Tevfik İnci ve Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin Su ürünleri kanun teklifleri, mevzuun lüzum ve ehemmiyeti nazarı itibara alınarak bir an evvel kanunlaşmasında memleket ekonomisi bakımından fayda mülâhaza edildiğinden, mezkûr tekliflerin havale edilmiş bulunduğu komisyonlardan seçilecek 4 er üyeden müteşekkil bir Geçici Komisyonla görüşülmesinin yerinde bulunacağına Komisyonumuzca karar verilmiş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Gümrük ve Tekel Komisyonu
Başkanı
Bolu
Nihat Bayramoğlu

BAŞKAN — Lehinde veya aleyhinde söz isteyen var mı?

GÜMRÜK VE TEKEL KOMİSYONU ADINA TALÂT KÖSEOĞLU (Hatay) — Komisyon adına söz istiyorum, lehindeyim, efendim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Köseoğlu.

GÜMRÜK VE TEKEL KOMİSYONU ADINA TALÂT KÖSEOĞLU (Hatay) — Muhterem arkadaşlar, Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Sayın Rifat Öztürkçine'nin, Trabzon Milletvekili Sayın Ahmet Şener ve on arkadaşının ve Cumhuriyet Senatosu Zonguldak Üyesi Sayın Tevfik İnci'nin Su Ürünleri kanunu teklifleri komisyonumuza havale edilmiştir.

Komisyonumuz, kendisine havale edilen bu kanun tekliflerinin, ilgileri sebebiyle, komisyonumuzdan başka, İçişleri, Ticaret, Maliye, Adalet, Tarım ve Plân komisyonlarına da havale edildiğini müzahede etmiştir.

Komisyonumuz, dosyaları tetkik ettiği zaman, bu kanun tekliflerinin, geçen dönemde Meclisimize intikal ettiğini ve İçtüzüğün 69 ncu maddesi gereğince hükümsüz kaldığını ve fakat, bu dönemde Meclisimizde görüşülebilmesi için usulüne uygun olarak yenilendiğini veya yeni bir teklif olarak verildiğini görmüştür.

Komisyonumuz kanun tekliflerinin gerekçelerini ve maddelerini tetkik ettiğinde, bu kanun tekliflerinin, Ekonomik ve sosyal hayatımızı çok yakından ilgilendiren, büyük bir ihtiyaca cevap verecek nitelikte çok mühim bir kanun teklifi olduğu kanısına sahibolmuştur.

Komisyonumuz, su altı servetlerimizi ve bilhassa balıkçılığımızı bir düzene koyacak, teşkilâtlandırarak, istihsalini ve ihracatını artıracak, halkımızın gıdasını temin edecek, su ürünleriyle uğraşan büyük bir vatandaş kütesinin her türlü ihtiyaçlarını karşılayacak, millî gelirimizin artmasına, plânın hedefine yetişmesine yardımcı olacak mahiyette bulunan böyle bir kanun teklifinin biran önce kanunlaşmasını millî menfaatlerimize uygun telâkki etmiştir.

Kanun teklifleri, ilgileri sebebiyle 7 komisyona havale edilmiştir.

Her komisyonla geçecek zamanı göz önünde tutan komisyonumuz, bu kanun tekliflerinin, umumi tasvibe mazhar olsalar bile, en az bir yıl daha kanunlaşamayacağını hesaplamıştır.

Komisyonumuzun, cemiyetin yararına olacağına inandığı bu kanun tekliflerinin daha uzun bir müddet, kanunlaşmaktan mahrum bırakılmasına gönlü razı olmamıştır.

Diğer taraftan işin mahiyeti icabı ilgili komisyonlardan kurulacak karma bir komisyon, ayrı, ayrı çalışma yapacak 7 komisyonun fonksiyonlarına denk bir fonksiyon ifa edeceğine, komisyonumuz inanmaktadır.

Özet olarak sıraladığımız bu gerekçelere dayanarak, komisyonumuz umumi heyetinizden teklifimize müsbet oy vermesini istirham eder; saygılarımla.

BAŞKAN — Leninde, aleyhinde başka söz isteyen? Yok. Önergeyi oyunuza sunuyorum.

Kabul edenler... Etmiyenler... Önerge kabul edilmiştir. Dolayısıyla Su Ürünleri kanun teklifi geçici bir komisyonda görüşülecektir.

7. — *Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu Başkanlığının, Cumhuriyet Senatosu Bolu Üyesi Rahmi Arıkan'ın, 1219 numaralı Tababet ve şubati sanatlarının tarzi icrasına dair Kanununun 41, 42, 43 ve 44 ncü maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifinin, Hükümetçe aynı mahiyette hazırlanmakta olan kanun tasarısı ile birlikte görüşülmek üzere İktüzüğün 36 ncı maddesi gereğince mehil istemine dair tezkeresi. (3/203) (2/24)*

BAŞKAN — Tezkereyi okutuyorum.
Yüksek Başkanlığa

Başkanlığımızca 24 . 11 . 1965 tarihinde Komisyonumuza havale buyurulan «Cumhuriyet Senatosu Bolu Üyesi Rahmi Arıkan'ın, 1219 numaralı Tababet ve şubati sanatlarının tarzi icrasına dair Kanununun 41, 42, 43 ve 44 ncü maddelerinin değiştirilmesine dair» kanun teklifi, ilgili Bakanlıklar temsilcileri ve teklif sahibi de hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Hükümet temsilcileri tarafından verilen izahat muvacesesinde Hükümetçe buna mütenazir kanun tasarısının hazırlanmakta olduğu ifade edilmesi üzerine, Komisyonumuz İktüzüğün 36 ncı maddesine istinaden Hükümetçe hazırlanmakta olan kanun tasarısıyla birleştirilmek üzere teklifin talikine karar verilmiş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu
Başbakanı
Balıkesir
Ahmet İhsan Kırımlı

BAŞKAN — İktüzüğün 36 ncı maddesi gereğince, komisyon kendisine gelmiş bulunan bir teklif ve tasarımı 1,5 ay içerisinde inceleyip bir karara bağlamak mecburiyetindedir. Aneak, komisyon Yüce Heyetinize gerekçesi ile birlikte bu 1,5 ay içerisinde bu kanun tasarısını incelemekten mahrum kaldığını ve Hükümetçe hazırlanmakta olan bir tasarı ile birlikte mütalâaya alabileceğini beyan etmiş durumdadır. Yüce Heyetinizin bilgilerine sunulur.

8. — *Çalışma Komisyonu Başkanlığının, Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanu-*

nunun 7 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifinin, Hükümetçe aynı mahiyette hazırlanmakta olan kanun tasarısı ile birlikte görüşülmek üzere İktüzüğün 36 ncı maddesi gereğince mehil istemine dair tezkeresi. (3/204) (2/91)

BAŞKAN — Tezkereyi okutuyorum:

Yüksek Başkanlığa

Komisyonumuza 30 . 11 . 1965 tarihinde havale buyurulan Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun 7 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi,» ilgili Bakanlık temsilcileri de hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu:

Kanun teklifiyle, ilgili olarak Hükümetçe bu hususta kanun tasarısı hazırlanmakta olduğu verilen izahattan anlaşılmiş bulunmaktadır.

İktüzüğün 36 ncı maddesine istinaden mezkûr kanun tasarısı gelinceye kadar teklifin talikine karar verilmiş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Çalışma Komisyonu Başkanı
İstanbul
Kaya Özdemir

BAŞKAN — Bu kanunda da birbuçuk ayı tecavüz eden bir müddet geçmiş olmasına rağmen komisyon tarafından bir neticeye bağlanmamıştır. Komisyon yine İktüzüğün 36 ncı maddesi gereğince gerekçe göstermek suretiyle muayyen bir müddet daha geçtikten sonra görüşüleceğini bildirmektedir. Yüce Heyetinizin bilgilerine sunulur.

Beşinci maddeyi biraz önce görüştüğümüz cihetle geçmek mecburiyetindeyim, sunuş kısmında mütalâa ettik ve Yüce Heyetinizin bu husustaki kararını aldık.

9. — *Anayasa Komisyonu Başkanlığının, Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, Gecekondu imarı, tasfiyesi ve ıslahı hakkındaki kanun teklifinin Genel Kurulun 22 . 12 . 1965 tarihli 26 ncı Birleşiminde Gecekondu kanunu tasarısını görüşmek için kurulan Geçici Komisyona havalesine dair tezkeresi (2/193, 3/205)*

BAŞKAN — Tezkereyi okutuyorum.
Yüksek Başkanlığa

Komisionumuzda bulunan Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürke'nin, Gecekondu imarı, tasfiyesi ve ıslahı hakkındaki (2/193) esas numaralı kanun teklifinin, ilgisi sebebiyle, Genel Kurulun 22 . 12 . 1965 tarihli 26 ncı Birleşiminde kurulmuş olan Gecekondu kanunu tasarısını görüşecek Geçici Komisyona

havalesi Komisionumuzca uygun görülmüştür.
Arz ve teklif ederim.

Anayasa Komisionu Başkanı
İstanbul

Ali Fuat Başgil

BAŞKAN — Lehte, aleyhte söz istiyen? Yok.
Önergeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Gecekondu teklifi daha önce kurulmuş olan Geçici Komisyonda görüşülecektir.

5. — SORULAR VE CEVAPLAR :

A) SÖZLÜ SORULAR VE CEVAPLARI

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, sorular, gensorular ve genel görüşmeler kısmına geçiyorum.

1. — *Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, 1950 yılından bugüne kadar, her sene, Türkiye'ye hangi tip ve marka traktör ve biçer - döver ithal edildiğine dair Başbakan ve Maliye, Ticaret, Gümrük ve Tekel Bakanlarından sorusu ve Başbakan adına Ticaret Bakanı Macit Zeren'in sözlü cevabı. (6/43)*

BAŞKAN — Sayın Sarıbrahimoğlu? Buradasınız. Sayın Başbakan, Sayın Maliye Bakanı? Yoklar. Sayın Ticaret Bakanı? Buradalar. Sayın Gümrük ve Tekel Bakanı? Yoklar.

TİCARET BAKANI MACİT ZEREN (Cumhuriyet Senatosu Amasya Üyesi) — Başbakan adına cevaplandıracağım.

BAŞKAN — Sayın Ticaret Bakanı Başbakan adına cevaplandıracağınızı beyan ediyorlar.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — Yalnız, Sayın Reis, bu noktada daha önce vermiş bulunduğum bir önerge var. Dört Bakan yerine bir Bakan konuşacağına göre, dördüne vâkı olması mümkün olan cevap hakkımın toptan kullanılması, yani 15 er dakikadan bir saatlik cevap hakkımın kullanılması için daha önce Divana bir önerge takdim etmişim, görüşülüp, Divanca karar verilip, tezekkür edilmesini istedim.

BAŞKAN — Efendim, divan zatiâlinizin bir önerge halinde takdim etmiş olduğunuz fikri tartışmış, görüşmüş ve bir soru önergesine tüzüğün kayıtlamış olduğu 15 dakikalık zaman dı-

şında - ister o soru önergesi birden fazla Bakana tevcih edilmiş olsun - zaman vermeyi uygun mütalâa etmemiştir. Bu bakımdan munhasıran 15 dakikalık müddet içerisinde konuşmanız mümkün olabilecektir. Şayet bakan bir kere daha söz almak lüzumunu hisseder cevap verirse, siz de tekrar bir 15 dakikalık konuşma fırsatı elde etmiş olursunuz.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — Önergem üzerinde kısaca konuşmak istiyorum. Önergenin Yüce Meclise arz edilerek, bu hususta bir karar alınmasını arz ederim.

BAŞKAN — Bâzi meseleler vardır ki; bunlar hakkında İftüzük'de âmir hükümler mevcuttur. Bunlar üzerinde Yüce Meclis ayrıca bir karar almak salâhiyetini haiz değildir. Şimdiye kadar tatbik edilen hiçbir şekil ve şart bu 15 dakikayı geçecek şekilde cereyan etmemiştir. O zaman bir milletvekili isterse bütün vekillerden sual sorar ve 15 er dakikadan 300 küsur dakika eder. O bakımdan divan talebinizi uygun mütalâa etmemiştir.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — O halde usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN — Sorunuzu okutacağım, lütfen bu hususta bir usul müzakeresine girişmiyelim. Eğer pek arzu ederseniz; meseleyi munhasıran bir usul meselesi olarak ayrıca Yüce Meclise getirme imkânınız vardır. Müstakil bir muamele halinde tekrar Riyaset Divanının bu konuda vermiş olduğu kararı Meclis tarafından tartışma mevzuu yapılır ve bir neticeye ulaşabiliriz.

Soruyu okutuyorum.

29 . 11 . 1965

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Sayın Başbakan, Maliye Bakanı, Ticaret Bakanı ve Gümrük ve Tekel Bakanları tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi saygıyla arz ve rica ederim.

Adana Milletvekili

Kemal Sarırahimoğlu

1. 1950 yılından bugüne kadar Türkiye'ye her sene hangi tip ve marka ve hangi memleketlerden ne miktar traktör ve biçer - döver ihthal edilmiştir.

2. Halen Türkiye'de kaç adet traktör ve biçer - döver mevcuttur ve bunların ne miktarı çalışır haldedir?

3. Massey - Ferguson ve bellibaşlı ve en çok ithal ve imal edilen sırasıyla beş marka traktör ve biçer - döveri hangi firmalar ithal etmektedir? Fabrikalarından birinci el olarak hangi firmalar satınalmaktadır? Bu ellerden müstahsıla intikal edinceye kadar hangi firmaların elinden geçmekte ve kaç el değiştirmektedir?

4. 1948, 1951, 1958, 1961 ve 1964 yılları itibariyle bu firmalara hangi kanun ve karara müsteniden ne miktar kâr yüzdesi tanınmıştır. Bu yüzdeleri aşmanın bir cezası var mıdır? Kontrolü nasıl temin edilmektedir? Bugüne kadar bu kontrol mekanizması işletilebilmiş midir?

5. Üçüncü maddede sözü edilen traktör ve biçer döverlerin aynı maddedeki seneleri itibariyle fabrika maliyet fiyatları, birinci el görevi yapan firmalara ihracat tenzilatı (ve eksport fiyatı) ve bunların ilâve kârı, her marka için ayrı ayrı nakil masrafları, gümrük ve diğer vergi, resim harçları ile bu vergiler toplamı ve bu traktör ve biçer - döverlerin Türkiye'ye ayak bastığı andaki (Gümrük ve sair vergileri hariç) fiyatları ve müstahsıla satış fiyatları nedir?

6. Türkiye'de montaj sanayii hangi tarihte kurulmuştur?

7. Traktör, biçer - döver vesair zirai alet ve ekipmanları yapımı için izin verilen yerli ve yabancı firmalar hangileridir?

8. Bu firmalara hangi tarihlerde ve hangi

kanun ve kararnameye istinaden ve ne gibi şartlarla montaj ve imalât sanayiine müsaade edilmiştir?

9. Bu müesseselerin kuruldukları günden bugüne kadar imal ettikleri traktör, biçer - döver ve sair zirai aletlerle ekipmanlarının seneler itibariyle cinsi, markası ve adedi gösterilmek suretiyle maliyetleri ve ayrı ayrı maliyet unsurları ve toptan ve parekende satış fiyatları ve bunların müstahsıla intikal ettiği andaki fiyatları ayrı ayrı ve toptan her makinada ve bileümle imalâta bürüt ve net kârları nedir?

10. Montaj talimatnamesi hangi kanuna istinaden ve hangi tarihli kararname ile ve ne maksatla yürürlüğe konmuştur?

11. Bu kararname hükümleri nedir? Bu hükümler bugüne kadar tamamen tatbik edilebilmiş midir? Bugüne kadar bu talimatname hükmü gereğince kullanılması zaruri bulunan yerli yedek parçadan ve malzemedenden her firma tarafından seneler itibariyle yüzde ne miktarı kullanılmıştır?

12. Montaj sanayicileri tarafından Türkiye'de monte edilen traktör ve biçer - döverler ile hariçten monte edilmiş halde getirilen aynı cins ve marka benzeri traktör ve biçer - döverleri maliyet ve satış fiyatları arasında fark var mıdır? Varsa miktarı nedir? Traktörlerin ve biçer döverlerin marka, cins ve menşeleri de gösterilmek suretiyle bu mukayesenin yapılması...

13. Montaj sanayii yolu ile zirai âletler sanayiine geçme tecrübesini hangi memleketler yapmıştır ve halen yapmaktadır? Bu memleketler ne derece muvaffak olabilmişlerdir? Türkiye'mizin bu gidişle montaj sanayii yolu ile zirai âletler sanayiine geçmesi mümkün olacak mıdır? Daha kaç sene beklemek icabedeceği düşünülmektedir?

14. Montaj sanayiinde temin edilen döviz tasarrufu nedir? Bu sahada dışarıya transfer edilen kâr miktarı kaç dolara balığ olmaktadır?

15. 1950 yılından bu yana ithâl ve istihsâl edilen zirai gübre ve zirai ilâçların seneler itibariyle fiyat, marka, cins, ve miktarları nedir? Bu maddelerin imâl, ithâl ve satışı için hangi müesseselere hangi kanun ve kararlara istinaden haklar tanınmış ve vazifeler verilmiştir.

16. 1950 yılından bu yana bu maddelerden evsaf bozukluğu sebebiyle ruhsatı iptâl edilenler

var mıdır? Varsa ruhsatlarının verildiği tarih ile iptal edildikleri tarih ve bu tarihler arasındaki satılan miktarları nedir? Seneler itibariyle 1950 yılından bu yana bu maddelerin ithalâtçıya veya yerli imalâtçıya mal olmuş fiyatı ile müstahsıla satış fiyatları nedir?

17. Ziraî gübre ve ilâçların 1957 yılından buyana iptidai madde fiyatlarındaki seneler itibariyle artış nedir? 1957 yılından buyana bu maddelerin ton başına ipdai maddelerine ne miktar dolar ödenmektedir? Yani seneler itibariyle beher tonunun fiyatı ne olmuştur?

18. Evsafı bozuk ve hileli ilâç veya gübre satanlara hangi kanuna istinaden ne gibi cezalar tatbik edilmiştir.

19. Türkiye'nin her yıl ve toptan ihtiyacı olan traktör, biçer - döver, ziraî gübre ve ziraî ilâç miktarı nedir?

20. Türkiye'de ziraî reformu gerçekleştirebilmek için ne gibi tedbirler düşünülmektedir? Yerli ve yabancı firmaların Türk müstahsılını istismarı devam ettiği mal azlığı ve talep fazlalığı mevcud olduğu müddetçe teksifi ziraata geçmenin mümkün olabileceği kabul edilebilmekte midir? Bu yola hangi tedbirler düşünülmektedir?

BAŞKAN — Sayın Sarıbrahimoğlu, sorunuzunuzu Başbakan adına Sayın Ticaret Bakanı cevaplandıracaktır. Buyurunuz, Sayın Bakan.

BAŞBAKAN ADINA TİCARET BAKANI MACİT ZEREN (Cumhuriyet Senatosu Amasya Üyesi) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Adana Milletvekili Sayın Kemal Sarıbrahimoğlu arkadaşımızın biraz evvel okunan sorularına cevaplarımı arz ediyorum.

Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından hazırlanan istatistiklere göre, 1950 - 1965 yılları arasında memleketimize ithal edilen traktörler toplam olarak 53 678 adettir.

Gümrük tarife tatbikatına nazaran traktörler başlıca 8 tipe ayrılmıştır. Bunlardan ilk 2 tip hususi vasıfta olup, sanayi ve ulaşımda kullanılır. Beşinci tip traktörler bahçe ziraatında ve diğerleri tarla işlerinde kullanılır.

Memleketimize en çok ithal edilen traktörler 16 - 50 beygir gücünde olan ziraat traktörleridir.

Markalar itibariyle yıllık ithalat istatistikleri tutulmadığından hangi tip ve markada traktörlerin her yıl hangi memleketlerden ve

ne miktarda ithal edildiğini ifade cylemek güçtür.

Bununla beraber, Tarım Bakanlığınca hazırlanan, servise mahsus istatistiklere göre, 1950 - 1960 yıllarında Türkiye'de mevcut traktör adedi markalar ve menşee memleketler itibariyle cetveller halinde elimizde mevcuttur. Bu cetvellerin arzu buyurulduğu takdirde Bakanlığında tetkik edilmesi daima mümkündür.

Bu istatistiklerden elde edilen bilgiye göre, 1950 yılından beri memleketimize 91 marka traktör girmiştir. Ancak, bunlardan pek çoğu deneme için nümune olarak yurda getirilmiş 1 - 10 traktörlük partilerdir.

1950 yılından beri yurda giren traktörlerin aded bakımından takriben yüzde 90'ına teka-bül eden markalardaki traktörlerin son yıllarda da montaj veya ithaline devam olunmuştur.

Yine aded itibariyle, ithalât toplam rakamının ancak yüzde 10 gibi cüzi bir kısmını teşkil etmiş bulunan muhtelif markadaki traktörler ise artık ithal edilmiyor, tasfiyeye tabi olmuş ve mâziye karışmıştır.

Esasen bugün memlekete ithal edilen traktörlerin evsafı Tarım Bakanlığının kontrol ve müsaadesine tabidir.

Satıcı memleketler itibariyle traktör ithalâtımıza bakıldığında, şimdiye kadar muhtelif senelerde Türkiye'ye traktör ihracatmış bulunan 33 memleket varken, bilâhara 16 ya düşmüştür. Son yıllarda devamlı olarak traktör ithal ettiğimiz başlıca memleketler, Batı - Almanya, Avusturya, Birleşik Amerika, İsveç, İngiltere, İtalya ve kısmen Kanada olmak üzere 7 ülkedir.

1950 - 1965 yılları arasında ithal edilen biçer - döver adedi toplam olarak 7 368 dir.

1960 yılında Türkiye'de mevcut biçer - döver sayısı 5 846 idi. Bunların markalar itibariyle dağılışı elimizdeki cetvellerde mevcuttur.

Bu biçer - döverlerin menşee memleketler itibariyle ithalât kıymet ve miktarları istatistik cetvellerinde gösterilmiştir.

Biçer - döver, ithalât istatistiklerinde tip ve markalar itibariyle belirtilmemiş, ancak miktarları kilogram ve kıymetleri Türk Lirası olarak yer almıştır.

Söz konusu devrede, memleketimize biçer - döver ihraaceden başlıca ülkeler Batı - Almanya, Belçika, Birleşik Amerika, İngiltere, Fransa, İsveç, İtalya ve Kanada'dır.

Devlet İstatistik Enstitüsünce verilen bilgiye göre, 1964 yılı sonu itibariyle memleketimizde işler durumda 51 781 traktör ve 6 790 biçer - döver vardır.

İşler durumunda olmayan traktör ve biçer - döverlerin adedi hakkında resmî bir istatistik veya bilgi yoktur.

Son 16 yıllık durumu daha açık bir şekilde ifade etmek üzere;

1950 yılında memleketimizde 16 585 traktör bulunduğunu ve bu rakamın 1961 yılında 42 505'e yükseldiğini,

Geçmiş 16 yıl zarfında 53 678 traktör ithal edildiğini,

Ayrıca 1961 yılından 1965 yılı ortasına kadar memleketimizde 20 914 traktör montajı yapılmış olduğunu,

1950 yılında memlekette mevcut 16 585 traktör de nazarı itibara alınır, takriben 20 yıl içinde 91 177 traktöre sahibolunmuş ve aynı devrede bunlardan 39 211 adedinin hizmet dışı kalmış olduğunu resmî makamlara dayanarak ifade etmek mümkün olabilir.

Traktörlerin vasatı ömrünü 5 - 6 yıl olarak kabul edersek, ancak 1960 yılından sonra elde edilen traktörlerin halen faal olması lâzımgelir.

Halbuki, 1960 tan beri elde edilen traktör sayısı 31 690 olduğu halde resmî istatistiklere nazaran, 1964 yılı sonunda çalışır halde bulunduğu tesbit edilen traktör sayısı 51 781 dir.

Memleketimizde kısmen imal ve montajı yapılan traktörlerden :

Fordson : Türkiye Zirai Donatım Kurumu,
Massey - Ferguson : Uzel Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi.

Hanomag : Makina, Kimya Endüstrisi Kurumu,
tarafından demonte olarak ithal edilmektedir.

Mc. Cormick : Türk Otomotiv Endüstrisi A. Ş. tarafından ithal edilecektir.

Biçer - döverler henüz kısmen imal veya montaj yoluyla memleketimizde yapılmamakta ve komple olarak getirilmektedir.

Memlekete traktör montajı yapan bütün mü-

esseseler animalâteci fabrikalarla patanet anlaşmaları yapmış olup, birinci elden alıcıdırlar.

Bunlardan Uzel Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi, Massey - Ferguson fabrikasının mamullerini ihraacatla görevli British Overseas Engineering Endüstri Credit'ten ithal etmektedir.

Öğrenildiğine göre, Uzel Limited Şirketi arafabrikasının ihracatını yapmakla görevli müesseseye ayrı bir komüsyon ödemekte ve fabrikanın bütün yabancı memleketler için tatbik ettiği dünya ihraç fiyatı üzerinden mübayaada bulunmaktadır.

Adı geçen ihraç müessesesi yalnız Türkiye'ye yapılan ihracatla değil, bütün Orta - Doğu ve bu arada İran ve Türkiye'ye yapılan ihracatla istigal etmektedir. Bu müessese alıcılarından bir komüsyon tahsil etmediğine ve teslimatını dünya fiyatlarının aynı olan fabrika fiyatları üzerinden yaptığına göre, komüsyonunu fabrikanın imalâteci kârından aldığı anlaşılmaktadır.

Kanaatimizce bu durum pek çok benzeri bulunan, olağan ticari bir gelenektir ve istisnai bir hal sayılmaması gerekir.

Traktörlerin çiftçiye satışı, imalâteci müesseselerin satış teşkilâtı eliyle yapılmaktadır.

Bu müesseselerden yalnız Zirai Donatım Kurumu memleketin muhtelif yerlerinde mevcut şubeleri vasıtasıyla birinci el olarak satış yapmaktadır.

Millî Korunma Kanunu kaldırıldığından beri fiyat kontrolü yapılmadığından, traktör ve biçer - döverlerin ana ve tâli acentalar eliyle çiftçiye ulaştığı bilinmektedir.

Gerek ithal ve gerek memleket dâhilinde montaj yolu ile imal edilen traktörlerin âzami kâr hadleri Millî Korunma Kanununun yürürlükte bulunduğu 16 . 9 . 1960 tarihine kadar, kararnamelele tesbit olunuyordu.

Bu kararlar şunlardır :

Resmî Gazete tarihi	No.	Karar sayısı	Kâr hadleri : %	
			İthalâteci ve imalâteci	Perakendece kârı
31.5.1946	6321	K/644	%35	Yok
21.7.1954	8760	K/944	%30	%10
4.12.1954	8870	K/951	%30	%10
20.6.1956	9337	K/1020	%20	%10
3.9.1956	9397	K/1038	%20	%10
25.3.1959	10168	K/1209	%15	%10

Âzami satış fiyatı, kâr haddi veya kâr miktarı tesbit edilen malların alım ve satımında Millî Korunma Kanunu ile bu kanuna dayanılarak çıkarılan kararlar mezkûr kanun hükümleri gereğince yürütülmüş ve mer'î mevzuat aleyhine hareket edenler hakkında aynı kanunun cezai müeyyideleri tatbik edilmiştir.

Millî Korunma Kanununun ek ve tadilleri 16 . 9 . 1960 tarihinde 79 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırdıktan sonra, fiyatlara müdahalede bulunulmaması prensibolarak kabul edilmiş ve bu husus esasen Birinci Beş Yıllık Kalkınma Plânında da öngörülmüş bulunmaktadır.

Ancak, Ziraat Bankası tarafından çiftçiye verilen krediler delâletiyle yapılan traktör ve biçer - döver satışlarında bankanın ithalâtçı ve imalâtçılarla yapacağı mukavelelere esas olacak kâr hadleri, Ticaret, Tarım ve Sanayi Bakanlıkları ile banka temsilcileri arasında imzalanan bir protokolle tesbit ve tatbik edilmiştir.

Bu cümleden olarak, 27 . 2 . 1962 tarihli Protokolle firmaların %27 kâr haddi uygulamaları kararlaştırılmış ve bilâhara 1 . 2 . 1964 tarihinden itibaren bu kâr haddi %20 ye indirilmiştir.

İthalâtçıların ve yerli imalâtçıların almakta olduğu bu kâr haddine, distribütör veya acentalarına vermekte oldukları komisyonlar ile traktör ve biçer - döverlerin ilk yıl zarfında yapılacak ücretsiz bakım, ayar ve kontrolleri, tamirhane açma mükellefiyetleri gibi hizmet karışlıkları da dâhildir.

Millî Korunma Kanunu kaldırıldıktan sonra ithalâtçı ve imalâtçı firmaların, Ziraat Bankası ile yaptıkları mukavelelere göre tanınan kâr hadlerine riayetsizlikleri halinde uygulanacak cezalar bu mukavelelerde derpiş edilmiştir.

27 . 4 . 1962 tarihli Protokole istinaden Ziraat Bankası ile ithalâtçı veya yerli imalâtçıları arasında akdedilen mukavelelerin tatbikatında kâr haddinin aşıldığı tesbit edildiği takdirde, çiftçi aleyhine doğacak farkın firmalar tarafından müstahsıla ödenmek üzere Ziraat Bankasına yatırılması kabul ve taahhüdtirilmiştir.

Nitekim, Ziraat Bankası tarafından yaptırılan teftişlerde meydana çıkarılan çiftçi aleyhindeki farklar ilgili firmalardan tahsil edil-

miş ve bankanın kredileri ile traktör alan çiftçilerimize iade ettirilmiştir.

Diğer taraftan, böyle bir hali tesbit edilen firmaların Ziraat Bankası ile olan mukavelelerinin feshi yoluna gidilmektedir.

Beşinci soruda traktör ve biçer - döverler hakkında istenilen, yabancı fabrikaların maliyet fiyatları, ihracaatta yaptıkları tenzilat nisbetleri, her marka için ayrı ayrı nakil masrafları gibi malûmatın, ticari örf ve âdetlerin icabı olan gizlilik ve maddi imkânsızlık dolayısıyla elde edilemeyeceği aşikârdır.

Traktör ve biçer döverlerin ünite başına ithal fiyatı, marka ve tiplere göre her ünite için ödenen vergi, resim ve masraflar, bu araçların ithal maliyeti fiyatları ve çiftçiye satış fiyatları cetveller halinde elimizde mevcuttur. Arzu edildiği takdirde bu cetveller de arkadaşlarımızın tetkikine âmadedir. Bu cetvellerde 60 marka olduğuna ve 10 senelik durumlar tesbit edildiğine göre takriben 2 400 rakam mevcuttur.

Türkiye'de traktör montaj sanayii, Birleşik Amerika'da Minneapolis - Moline Şirketinin, Yabancı sermayeyi teşvik Kanununa göre iştirak ettiği Türk Traktör ve Ziraat Alet ve Makinaları Anonim Şirketinin kuruluşu ile 1954 senesinde başlamıştır.

Traktör için kısmî imal ve montaj müsaadesi almış firmalar şunlardır :

1. Minneapolis - Moline Türk Traktör Fabrikası, % 30 yabancı sermaye iştirakiyle.
2. Türkiye Ziraî Donatım Kurumu.
3. Uzel Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi
4. Makina - Kimya Endüstrisi Kurumu.
5. Türk Otomotiv Endüstrisi Anonim Şirketi, International - Harvester Co. ortaklığında % 20 yabancı sermaye ile.

6. Ünver Ticaret Limited Şirketi

7. B. M. C, Sanayii Anonim Şirketi, ortaklığında % 26 yabancı sermaye ile.

Memleketimizde biçer - döver kısmî imalât ve montajı yapmak üzere henüz müsaade almış firma yoktur. Ancak, Türk Traktör Fabrikası biçer - döver için patent anlaşması yapmış ve bunun kabulü için müracaatta bulunmuştur.

Diğer ziraat alet ve ekipmanları imali için müsaade almış firma yoktur.

Yabancı ortağı bulunan firmalar, 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununa göre yap-

tıkları müracaatler sonunda müsaade almışlardır.

Yabancı ortağı bulunmayan yerli firmalar ise, muhtelif tarihlerde ana imalâteçi firmalarla yaptıkları patent anlaşmalarının Maliye ve Sanayi Bakanlıklarında kabulünden sonra, yatırım kotalarımızdan bu maksatla aldıkları tahsislerle gerekli tesisleri kurmuş ve sanayici kotalarından faydalanmak suretiyle faaliyete geçmişlerdir.

Montaj sanayii ile uğraşan yerli ve yabancı bütün firmaların faaliyetleri 5383 sayılı Gümrük Kanununun 12 ve 13 neü maddelerine istinaden çıkarılan dış ticaret rejimi kararlarına ve bu kararlara bağlı ithalât yönetmeliklerine istinaden düzenlenmiş idi. Aynı kanuna istinaden çıkarılan montaj sanayii talimatnamesi 14 . 4 . 1964 tarihinde yürürlüğe konulduktan sonra da mezkûr talimatname esasları dairesinde yürütülmektedir.

Traktör montaj ve kısmî imalâtı sahasında halen faaliyette bulunan üç firmanın çalışmaya başladıkları tarihten bu yana imâl ettikleri traktörlere dair istenilen bütün bilgiler elimizde mevcut 9 sayfalık cetvellerde gösterilmiştir. Bu bilgilerin teferruatı soru sahibi arkadaşımın ve konu ile ilgilenecek diğer arkadaşların Bakanlığımızda emirlerine âmadedir.

Bugün için memleketimizde biçer - döver montaj veya kısmî imalâtı yapılmamaktadır.

Montaj Sanayii Talimatnamesi, 5383 sayılı Gümrük Kanununa dayanan dış ticaret rejimi ve Birinci Beş Yıllık Kalkınma Plânına istinaden hazırlanmış ve 14 . 4 . 1964 tarih ve 6/2905 sayılı Kararname ile yürürlüğe konulmuştur.

Talimatnamenin gayesi, yerli imalâtın muayyen bir disiplin altında ve plân hedeflerine uygun olarak inkişafını sağlamaktır.

Koalisyon kabinelerinde görev almış arkadaşlarımızın da pek iyi bildikleri gibi, montaj ve kısmî imal, sanayileşmemizin ilk merhalesi olarak telâkki edilmiş ve sanayileşmeyi hızlandıracak en kısa yol olarak seçilmiştir.

Nitekim bu talimatname ile konulan disiplin altında montaj ve kısmî imalâtı memleketimizde yapılan mamullerin her yıl artan nisbetlerde yedek aksam parçaları, türemekte olan yerli sanayii tarafından temin edilmektedir.

Yerli imalât nisbetlerine ait esaslar söz konusu talimatnamede gösterilmiştir.

Bugün ulaşılmış bulunan yerli imalât nisbeti traktörlerde % 40 dır.

Montaj Sanayii Talimatnamesi ile ilgili Kararname, bilâhara çıkarılan sirkülerler ile aynen tatbik edilmekte ve Talimatnameye göre ithalât tahsislerinden faydalanan imalâteçi firmalar Kararname hükümlerine uymaktadırlar.

Bu husus, Sanayi, Tarım, Ticaret bakanlıkları ile Devlet Plânlama Taşkilâtı Müstasarlığı ve Türkiye Odalar Birliğince takip ve kontrol edilmektedir.

Traktör montajında kullanılan yerli yedek parça ve aksam, her yıl tedricen artırılmak suretiyle halen % 40 a ulaşmıştır.

Memleketimizde kısmen imal ve montajı yapılan traktörlerin satış fiyatı ile aynı takatte traktörler komple olarak ithal edildikleri takdirde satış fiyatları arasında fark yoktur.

Rekabet dolayısıyla yerli imalâteçiler bu hususa bilhassa dikkat etmek mecburiyetindedirler.

Yerli imalâtta kullanılan bâzı parçaların, Gümrük resimleri dolayısıyla pahalı olduğu halde montaj müesseseleri kanuni kârlarından fedakârlık ederek, ithalâteçinin komple ithalât-taki fiyat seviyesini aşmamaktadırlar.

Montajı Türkiye'de yapılan traktörlerin aynı marka ve takatte olanlarının komple olarak ithaline müsaade edilmemektedir.

Montaj yolu ile tüm imalâta geçme tecrübesi, Yugoslavya, İspanya ve Brezilya'da yapılmış ve halen bu metodu, Pakistan, Hindistan ve Arjantin'in de denemekte oldukları bilinmektedir. Yugoslavya ve İspanya muvaffak olmuşlardır.

Memleketimizin bu sahadaki muvaffakiyeti, motör ve dişli sanayiinin kurulup gelişmesine bağlıdır. Bu yolda da atılmış adımlar ve teşebbüsler vardır.

Montajdan tüm imalâta geçişte takibedilen bu usul ile muvaffak olunacağına inanıyorum.

BAŞKAN — Bir dakika Sayın Bakan.

Muhterem arkadaşlarım, yazılı nutukların 20 dakikayı tecavüz etmemesi lâzım. Sayın Bakanın yazılı nutukları 20 dakikayı tecavüz etmiştir. Bu bakımdan devamı hususunda Yüce Meclisin oyunu alacağım. Kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

BAŞBAKAN ADINA TİCARET BAKANI MACİT ZEREN (Devamla) — Bir hususu belirtmek zaruretindeyim... Ben bunu bir nutuk olarak okumuyorum. Arkadaşlarımın suallerine cevap veriyorum.

BAŞKAN — Yazılı konuşmalara ait İçtüzüğümüzde hüküm var da, o bakımdan.

BAŞBAKAN ADINA TİCARET BAKANI MACİT ZEREN (Devamla) — Muhtelif vekâletlerden ve umum müdürlüklerden bilgi alınarak meydana getirilen dosyayı burada okumaya kalksam çok fazla zamanınızı işgal edecektir. Ben ancak telhisen arz ediyorum.

BAŞKAN — Evet efendim. İçtüzüğün tâbiri «Nutuk» da o bakımdan söylüyorum.

BAŞBAKAN ADINA TİCARET BAKANI MACİT ZEREN (Devamla) — Memleketimizde mevcut bilûmum montaj sanayiinin sağladığı döviz tasarrufu 1963 yılında 13 665 481 dolâr ve 1964 yılında 20 059 673 dolârdır. Bu tasarrufların 1963 yılında 3 295 354 dolârı ve 1964 yılında 3 567 850 dolârı traktör montajında sağlanmıştır. 1965 yılına ait döviz tasarruf rakamları henüz derlenmemiş olduğundan şimdilik arz imkânından mahrum bulunuyorum.

Montaj Sanayii Talimatının önümüzdeki yıllarda ilgili sanayicilere müterakki şekilde yüklediği veeibeler yerine getirildikçe bu tasarrufların çok daha artacağına şüphe yoktur.

Memleketimizde halen faaliyette bulunan üç traktör montaj fabrikasından yalnız Minneapolis Moline Türk Traktör Fabrikası yabancı sermaye ile ortaklık halindedir. 1954 yılında kurulan bu fabrika 1955 yılında 15 milyon 491 bin dolârlık bir transfer yapmıştır. Mütaakıp yıllarda fabrika zarar ettiği için transfer yapmamıştır. Son yıllarda kâra geçen fabrika bu kârları eski yılların zararına mahsubetmiş ve bu suretle, arz ettiğim mütevazi meblâğ, dışında hiçbir transfer yapılmamıştır.

1950 yılından bu yana ithal veya memleket dâhilinde istihsal edilen kimyevi gübrelerin fiyat, eins ve miktarları elimizde bulunan listelerde mevcuttur. Bu listeler soru sahibi ve diğer ilgili arkadaşlarımın tetkikine âmadedir.

Bu malûmata nazaran,

1. 1965 yılında ithal edilen :

a) Azotlu gübreler: İthalâtı 118 500 ton sipariş fiyatı ton başına CİF 53,20 dolâr; maliyet

fiyatı kilo başına 67 kr. Satış fiyatı kilo başına 63 kr.

b) Fosforlu gübreler: İthalâtı 262 285 ton sipariş, fiyatı CİF 78,60 dolâr, maliyet fiyatı kilosu 96,99 kr. Satış fiyatı, kilosu 110 kr.

c) Potaslı gübreler: İthalâtı 10 750 ton, ithal fiyatı ton başına 66 dolâr, satış fiyatı kilo başına 83,90 kr.

2. 1965 yılında memleket dâhilinde istihsal edilen :

a) Azotlu gübre istihsali 151 000 ton, imalâtçı satış fiyatı, ton başına 450 lira.

b) Fosforlu gübre: İstihsali 224 000 ton, imalâtçı satış fiyatı ton başına 290 lira.

3. 1965 yılında ithal edilen: Kompoze gübreler: İthalâtçı 18 381 ton ithal fiyatı ton başına CİF 77,84 dolâr, satış fiyatı kilo başına 90, 110 kuruş.

Azotlu ve fosforlu gübrelerin ithali veya yerli fabrikalardan mubayaası ile satışı 18.9.1962 tarih ve 6/951 sayılı Kararname ile Türkiye Ziraî Donatım Kurumu.

15 . 4 . 1964 ve 6/2967 sayılı Kararname ile Türkiye Şeker Fabrikaları ve 3 . 8 . 1965 tarih ve 6/5038 sayılı Kararname gereğince Çaycılar Kooperatifi tarafından yapılmaktadır.

Azotlu gübre imal eden Azot Sanayii, Bakanlar Kurulunun 25 . 12 . 1953 tarih ve 4/206 sayılı Kararı ile kurulmuştur.

Fosforlu gübre imal eden Gübre Fabrikaları T. A. Ş. özel bir teşebbüs olup, 6 . 11 . 1952 tarih ve 3/15909 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla kurulmuştur.

Zirai mücadele ilâçlarına gelince:

1952 yılından beri ithal edilen 29 çeşit zirai mücadele ilâçları ile 1959 yılından bu yana memleketimizde imal edilen takriben 25 çeşit zirai mücadele ilâcına ait bilgiler yıllar itibarıyla elimizde bulunan listelerde mevcuttur.

Bu malûmat daima tetkiklerine âmadedir. Dâhilde imal edilen ilâçlar 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina ile bu kanunun tabikine dair nizamname hükümlerine tâbidir.

Âzami satış fiyatları, Millî Korunma Kanunu yürürlükten kalktıktan sonra 9 . 2 . 1961 tarih ve 10729 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Tarım Bakanlığı tebliğindeki esaslara göre tesbit edilmektedir.

1950 yılından bu yana 1963 yılında iki ve 1964 yılında ise yine iki olmak üzere dört zirai mücadele ilâcının evsaf bozukluğu dolayısıyla ruhsatnameleri iptal ve satışları menedilmiştir.

Söz konusu ilâçlar için ruhsatname alındığı tarihler ile bu ruhsatnamelerin iptal edildiği tarihler ve bu iki tarih arasındaki devrede imal edilerek satılan ilâç miktarları şöyledir:

İlâcın adı	Ruhsat tarihi	İptal tarihi	Satılan miktar
Korcide cotton			
Dust 3.10.40	10.3.1961	29.11.1963	2 600 510
Korvin	21.4.1962	29.11.1963	495 383
Korcide cotton			
Dust 3.10.0	5.3.1960	16.7.1964	13 883 909
Toxaphen yüz-			
de 20 toz	13.11.1961	16.7.1964	376 312

Fosforlu gübrelerin ham maddesi olarak kullanılmak üzere, 1957 yılından beri ithal edilen sülfürik asit ile fosforitin miktarı ve ithalâtçıya maliyet fiyatları seneler itibariyle elimizdeki listelerde gösterilmiştir.

Bu malûmata nazaran sülfürik asit fiyatlarında son dört yılda mühim bir değişiklik olmamıştır.

Fosforit ithalâtında 1961 yılından sonra pek cüzi bir düşüş müşahade olunmuştur.

Memleketimizde imal edilen önemli zirai mücadele ilâçlarında kullanılan iptidai maddelerin son dört yıldaki ithal fiyatları elimizdeki listelerde yer almıştır.

Başlıcaları 17 kalemden müteşekkil bulunan bu iptidai maddelerin son dört yıl içinde bâzılarında fiyat artışı ve bâzılarında fiyat düşüşü görülmektedir.

Bu listeler Bakanlığında arkadaşlarımızın tetkikine âmadedir.

Bugüne kadar hileli gübre satışı ile ilgili olarak Tarım Bakanlığına veya diğer mercilere her hangi bir müracaat yapılmamıştır. Böyle bir müracaat vâkı olursa, yürürlükte bulu-

nan kanunlar gereğince icabeden işlemin yapılacağı tabiidir.

Tarım Bakanlığının piyasa kontrollerinde evsafı bozuk ve ruhsatnamesindeki özelliklere uygun olmadığı tesbit edilen zirai ilâçların 6968 sayılı Kanuna göre ruhsatları iptal ve satışları menedilmiştir.

Birinci Beş Yıllık Kalkınma Plânına göre, memleketimizin yıllık traktör ihtiyacı 6 - 7 bin adet, biçerdöğür ihtiyacı 650 adet ve suni gübre ihtiyacı 1963 yılı için 466 000 ton ve 1967 yılı için 1 266 000 ton olarak tesbit edilmiştir. İkinci Beş Yıllık Plân dönemi sonunda bu miktarın 2 510 000 tona ulaşacağı öngörülmüştür.

Zirai mücadele ilâçları ihtiyacımız toplamı takriben 47 100 tondur.

Bu ihtiyaçların gruplar itibariyle teferratı elimizdeki listelerde vardır ve arzu edilirse tetkikinize âmadedir.

Zirai reform konusundaki görüşlerimiz Sayın Başbakan tarafından daha iki ay evvel Yüksek Meclisimizde ve Senatoda açıklanmıştır. Bu hususta tutanak dergisinin 9 . 11 . 1965 tarihli nüshasının 303 nü sahifesinde, soru sahibi arkadaşım tarafından istenen bilgiler vardır. Buna eklenecek başka bir cevabım yoktur.

20 sorudan müteşekkil önergeyle böylece ve hulâsa olarak cevaplarımızı arz etmiş bulunuyoruz.

Bu konularda yüzlerce sahife tutabilecek daha pek çok bilgiler bu soru vesilesiyle derlenmiş olan dosyasında mevcuttur. Arzu buyurulduğu takdirde bu dosya bütün arkadaşlarımızın ve bilhassa önerge sahibi arkadaşımızın tetkikine âmadedir.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Arkadaşlar, Meclisimizce daha önce müttehaz karar gereğince saat 18,00 de toplanılmak üzere Birleşime ara veriyorum.

Kapanma saat : 16,30

İKİNCİ OTURUM

Açılma saati : 18,00

BAŞKAN — Başkanvekili Nurettin Ok

KÂTIPLER : Âdil Yaşa (Siirt), Âdil Kurtel (Kars)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, 36 ncı Birleşimin ikinci oturumuna devam ediyoruz.

Sözlü soruların görüşüldüğü sırada Sayın Kemal Sarıbrahimoğlu'nun yöneltmiş olduğu sözlü soruya Başbakan adına Sayın Ticaret Bakanı cevap vermiş idi. Söz soru sahibi Sayın Kemal Sarıbrahimoğlu'nundur, buyurun, efendim.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Bakan zahmet buyurdular, birtakım malûmatı burada arz ettiler, Yüce Meclise. Bu zahmetlerinden dolayı kendilerine teşekkür ederim. Ancak şurasını ifade etmek isterim ki, Sayın Bakan burada Bakanlıklarda birtakım istatistikî malûmatların sayfalar dolusu mevcud olduğunu, istersem yerinde tetkik edebileceğimi söylediler. Soru müessesesinin esası Meclis huzurunda istenen malûmatın Yüce Meclise arzıdır, Soru Başbakanlığa verildikten ve gündeme girdikten sonra mebusların tasarrufu dâhilindeki bir muamele olmaktan çıkar. Ve Yüce Meclisin malı olur. Yüce Meclisin ve dolayısıyla bütün milletin malûmatlarına ittila kesbetmesi iktiza eder. Ve dosyalar dolusu mevcud olduğunu beyan ettikleri malûmatın burada arzı iktiza ederdi. Murakabe hakkının kemaliyle yapılabilmesinin önşartı da budur. Sayın Bakan pek çoğu bilinen ve pek cüzi bir kısmı belki de meraklı olmıyan arkadaşlarım tarafından bilinmiyen malûmatı burada sıraladılar. Dosyalar dolusu olduğunu söyledikleri bilgileri burada ifade edecekti ki, tam ve kâmil mânada değerlendirme imkânını bulalım. Hükümeti murakabe hakkımızı yerine getirelim. Sayın Bakan bu davranışı ile İctüzük hükümlerini ihlâl eylediği gibi, milletvekilinin ve Meclisin murakabe hakkına değinen Anayasa hükümlerine de zıt bir tutum içine girmiştir. (A. P. sıralarından gürültüler) Yüce Divana

gidenler bunlar gibi, buna benzer sebeplerle gitmişlerdir. Bunu bilmek lâzım.

BAŞKAN — Sorunun dışına çıkmayın. Karşıdan lâf atanlara cevap vermek mecburiyetinde değilsiniz.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) — Sayın Reis evvelâ karşıdan atılan lâflara mâni olursa cevap vermek zorunda kalmayız.

BAŞKAN — Olur efendim, ihtar ediyoruz. Siz de hepsini lûtfen duymayınız.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) — Sayın Reis, evvelâ karşı taraftakine, sus der, ondan sonra bana söylemeye hakkı vardır.

Muhterem arkadaşlarım, bu mevzu öyle sümmedarık bir cevapla geçiştirilecek bir mevzu değil. Biz de bu mevzuun peşini böyle bir cevapla bırakacak bir kimse değiliz. Bu 20 milyon Türk köylüsünün, 30 milyon küsur Türk milletinin anadâvalarından biridir. Evet, Türk köylüsünün bugün teşkilâtlanmış, şuurlu şekilde menfaatini, müdafaa ve bunun için mücadeleye hazır olmadığı bilhassa bir kısım politikacılar tarafından çok iyi bilinmekte ve Türk köylüsünün içinde bulunduğu bu karanlıktan fazlasiyle faydalanılmaktadır. Ama, yavaş yavaş aydınlığa da kavuşuluyor. Bunu da bilmek lâzım ve aydınlığa kavuşturmak da her aydınının, hele milletvekili olmuşa her vatandaşın vazifesidir. İşte, bu vazifeler cümlesinden olarak bu mevzuu da ortaya getirmiş ve pek çok güçlü kimselerin işine gelmese de peşini bırakmamak azmi içinde bulunmaktayız.

Muhterem arkadaşlarım, Sayın Bakan zirai reform hakkında ne düşünüyor sorumuza da, Sayın Başbakanın Hükümet programında ifadesini bulan görüşleriyle cevap verdiler. Biz onu okumuştuk. Okumuştuk, mutmain olmadığımız için sormuştuk. Acaba bir Hükümet programının umumi prensipleri içinde detaylara girmek imkânını bulamadılar onun için mi ge-

çıştırdılar, bu mühim meseleleri diye kendilerine bu mevzuda açık ve tatminkâr cevaplar verme imkânını da vermiş bulunuyorduk. Bu fırsattan da faydalanmaları lâzımgelirdi. Anlaşıyor ki, yuvarlak birtakım, herkesin, her zaman her Mecliste söyliyeeği ifadelerden ve sözlerden başka Türk köylüsüne ve Türk çiftçisine getirecekleri bir şey mevcut değil. Toprak reformu dersin; evvelâ zirai reform. Buyurun desin, zirai reformun en temel meselesi traktör, montaj, zirai ilâç, zirai gübre, meselesi. Şurada ki faciaları önliyelim. Türk köylüsünü soygundan kurtaralım. Bunda da hiç cevap yok. Yuvarlak ve geçmişteki birtakım prensip sözlerini veya işte söylenmiş olan birtakım şeyleri delil olarak, misal olarak veya cevabolarak ortaya getirirler.

Muhterem arkadaşlarım, şunu bütün arkadaşlarıma ve Hükümete bilhassa arz etmek isterim; bu mevzular bu Mecliste konuşulacaktır, konuşulmalıdır. Bugün Gümrük Vergisi de dâhil 20 - 25 bin liraya mal olan bir traktör 50 - 60 bin liraya daha Türkiye'ye ithal edilmeden müşteri bulmaktadır. Gümrük vergileri de dâhil bilhesap 85 - 90 bin liraya satılması mümkün olan en iyi İngiliz biçer - döveri 150 bin liraya kuyrukta bekliyen müşteri bulmaktadır. 1960 - 1964 yılları arasında, Sayın Bakan da biraz evvel ifade ettiler. 15 milyon kilo hileli ilâç satılmış. Bu beş milyon pamuk tarlası demektir. Beş milyon pamuk tarlasının tahribine sebeb olmuş. Beş lira tesadüfen zimmetine geçiren zavallı bir muhtar beş sene ceza giyer; Devletin, milletin milyarlarına mal olan kaçakçılığı, hileli muameleyi, kaçak ilâç satışı idare edenler cezasız, belâsız ellerini kollarını sallaya, sallaya gezerler.

Muhterem arkadaşlarım, bu bir parti meselesi bu bir falan milletvekilinin şahsi meselesi değil, bu, hepimizin, hepimizin meselesidir. Hele, hele bilhassa halk kütlelerine istinadettiğini burada tefahürle söyliyem ve millî iradenin âdetâ tek başına temsilcisi olduğunu ihsas ettirmek isteyen bir partinin ve hakikati halde de bilhassa fakir halk kütlelerinden ve köylülerden rey alan, yani şu traktör, biçer - döver zirai aletlerin, zirai makinalarının ekipmanları ve zirai gübre ve ilâçlardan, bunların kullanılmasından fayda göreceek, bugünkü soygundan

da birinci derecede mustarip bulunan geniş halk kütlelerini, köylüleri temsil etmek durumunda bulunan Adalet Partili milletvekilleri arkadaşlarımla geçen devrede arada bir tezahürlerini gördüğüm üzere müzaheretlerine nail olacağım inancındayım. (A. P. sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Sayın güler, rica ederim.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) — Bunun şartı yok arkadaşlar. (A. P. sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Sayın Güler tekerrür etmesin.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, el uzatıyorum el, lâf atmıyorum.

Muhterem arkadaşlarım, bu bir memleket dâvası, millî bir dâvadır.

ABDURRAHMAN GÜLER (Çorum) — Yeni öğrendin yeni.

BAŞKAN — Rica ederim, Sayın Güler, size son defa ihtar ediyorum, müdahale etmeyiniz.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, biz biliyoruz, ama size öğretmekte çok müşkülâta uğruyoruz. Ama, rica ediyorum, bu geçen geçmiş, geçirilen yıllar, heba edilen zamanlar millet hesabına, millet zimmetine, zararına kaydolmuş. Ben diyorum ki, el ele verelim, bunları yapalım. El ele verelim şu istismarı ve soygunu önliyelim.

Muhterem arkadaşlarım, Yüce milletin şerefli temsilcileri ortada bir istismarın mevcud olduğunu tesbit ettikten sonra bunun üzerine eğilmez, bunu tashih ve tamir etmezlerse, en büyük vebale girerler. Ve muhterem arkadaşlarım, o zaman yüce milletin yüce temsilcileri oldukları üzerinde de birtakım tartışmalar, birtakım gölgeler düşmekte devam eder. Bunu önliyelim, bu rejimin bekası, hepimizin şerefli isimler olarak tarihe geçmesi için bu aksaklıkları düzeltmek zorundayız. Bakınız muhterem arkadaşlarım, bunu ben söylemiyorum; bunu Türkiye'de bu mevzularda en yetkili ve kudretli konuşmak durumunda ve mevkiinde olan Türkiye Ziraat Odaları Genel Başkanlığının hazırladığı bir broşürden okuyorum. Geçen devre arkadaşlarımızın tamamına dağıtılmıştır. «Oysaki tarım sektöründe çalışan milyonlarca çiftçimizin araçlar tarafından soyulması ve istismarı olayını ortaya sermek hedefinden kaynak alan söz konusu dört numaralı yayınlamamız tama-

miyle teknik ve ekonomik verilerden hareket etmektedir.» devam eder. Montaj sanayiindeki hakikaten millet olarak acı duymamız lâzımgelen perişanlığı, zirai gübre, zirai ilâçlardaki perişanlığı izah ediyor. Muhterem arkadaşlarım, montaj sanayiinde Cenubi Amerika Devletleri 50 senedir bocalamakta, zirai sanayie geçememiş bulunmaktadır. Ve şu broşürde acı, acı ifade edildiği üzere, sadece birtakım döviz, vergi kaçakçılığının mesnedi olmaktadır. Biraz evvel Sayın Bakan dış piyasalardan fabrika fiyatının, maliyet fiyatının tesbiti mümkün değildir, buyurdular. Hayri Bey arkadaşım biraz evvel söylediler; Pancar Ekiçileri Kooperatifi bundan altı sene evvel İngiliz Ticaret Ataşesine müraعات etmek suretiyle bileümle İngiliz fabrikalarının mamüllerinin daha fabrikada satış fiyatlarını resmen tesbit etmiş, almışlardır. Devlet bu kudrete sahiptir.

BAŞKAN — Sayın Sarıbrahimoğlu, bir dakikanız kaldı, sözünüzü lütfen bağlayınız.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) — Sonra muhterem arkadaşlarım, ben bizzat Kanada'da, Sabri Keskin arkadaşım şahididir, beraber gittik, Toronto'da Massey - Ferguson fabrikalarını gezdim, satış müdürü Reed Livis ile görüştüm, fabrika müdürleriyle, kooperatif müdürleriyle görüştüm. Massey - Fergusonun ve Perkingin birinci eli Londra'dadır, bir musevidir. İkinci eli Türkiye'de yine bir musevi zat olduğunu tesbit ettim. Uzel diyor. Uzel, kimdir, nedir derinliğine bilmem. Ama, Uzel birinci el değildir ve size benim tesbit edebildiğime göre, en iyi ihtimalle, maalesef en büyük tüccarlarımız bugün 2 ne, 3 neü, beşinci el durumundadırlar.

Muhterem arkadaşlarım, şu yolla Türkiye'nin 100 milyonları, uzun bir zaman içerisinde milyarları akıp gitmektedir. Ve bu benim ve sizin değil, Türk Milletinin hakkıdır. Onun için diyorum ki, elele verip bu aksaklıkları düzeltmek zorundayız. Nitekim Şükrü Akkan arkadaşım, geçenlerde bu kürsüde bir sözlü soru münasebetiyle 1952 ile 1955 de beş bin liraya satılan bir traktör bugün 35 000 liraya satılıyor, günah değil mi demişti. Yine Millet Partili bir arkadaşım benim teklif ettiğim kanuna mütenazır bir sual sormuştur. Demek ki, bu Yüce Meclisin üyelerinin müşterek malıdır, müşterek fikridir. O halde,

sayın Bakandan istirham ediyorum. Yarım malûmat yerine tam malûmat versinler, elele verelim, bu hatayı, bu büyük noksanı düzeltelim, Türkiye nüfusu süratle artmaktadır.

BAŞKAN — Benim vermiş olduğum mühlet i tecavüz ediyorsunuz, suiistimâl etmeyiniz sayın Sarıbrahimoğlu.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) — Cümleyi topluyorum sayın Başkanım.

BAŞKAN — Buyurun, suiistimâl etmeyiniz.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) — Teşekkür ederim sayın Reis.

Muhterem arkadaşlarım; mütehasısların ifadesine göre tıbbi mânada Türkiye bugün bir açlık içindedir. Gerekli birçok gıdaları alamamaktadır. Şayet zirai gübre, zirai ilâç meseleleri süratle halledilip, gerçek reform süratle yapılmadığı takdirde büyük bir açlık tehlikesini Türkiye karşılamak zorunda kalacaktır, yakın bir gelecekte.

BAŞKAN — Tamamdır efendim.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) — Hürmetlerimi arz ederim.

BAŞKAN — Buyurun sayın Ticaret Bakanı.

BAŞBAKAN ADINA TİCARET BAKANI MACİT ZEREN (Cumhuriyet Senatosu Amasya Üyesi) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; soru sahibi arkadaşım mukabil konuşmasını yaparken sayın Vekilin vermiş olduğu malûmata teşekkür ederim zahmet buyurdular, diye sözlerine başladılar. Konuşmanın sonu biraz evvel dinlediğiniz şekilde neticelenecek olduktan sonra teşekküre mahâl yoktu.

Soru müessesini, kötü kullanmıya, suiistimâl etmeye kimsenin hakkı yoktur. Bir hakkın suiistimâlini kanun himaye etmez. Bir hakkın suiistimâlini kanun himaye etmez de kanun vâzı himaye eder mi? Onun da etmemesi lâzımgelir. Bana sorulan sualleri dinlediniz. Verdiğim cevabı da dinlediniz. Soru müessesesine elbette hürmetimiz vardır. Dilese idi, sayın soru sahibi, Tarım Bakanından serçe kuşunun kanadında kaç tüy olduğunu da sorabilirdi. Sorardı, ama bu bir hakkın tam mânasiyle suiistimâli olurdu. Ve nitekim bu soru da olmuştur.

Türk köylüsünün istismar edilmesi ve soygun meselesine gelince, arzı cevabedeyim. Türk köylüsü bir defa 10 Ekim 1965 tarihinde kendisine hizmet edecek iktidarı kendi iradesiyle seçmiştir.

Sayın soru sahibinin himayesine muhtaç değildir, Türk köylüsü. Sayın soru sahibi, vermiş olduğum cevapta istismara müsait bir durum bulamamanın, vasat bulamamanın ıstırapı altında konuşmuştur. Türk köylüsü çarık devrini, kağrı devrini, saban devrini ve bilhassa jandarma devrini geride bırakmıştır. Geride bırakmıştır ama unutmamıştır.

KENAN ESENGİN (Zonguldak) — İlçe kongresinde değilsiniz, beyefendi.

BAŞBAKAN ADINA TİCARET BAKANI MACİT ZEREN (Devamla) — Ben 24 sayfadan ibaret bir cevap verdim, pek çok rakam okudum, birçok istatistikî bilgilere dayandım. Bunları değerlendirmek ve mukabil cevap vermek için asgari bir zamana ihtiyaç vardır. Çünkü, istatistikî bilgiler hiç değilse muayyen bir zaman için etüt ve tetkik edilmeli ki, mukabilinde buraya bir fikir getirilebilsin. Ben kürsüden indim, muhterem arkadaşım kürsüye buyurdular. Ne çabuk benim verdiğim bu malûmatı bu derece değerlendirebildiler. Bu imkâna bir defa sahibolmadılar. Acaba verdiğim rakamlardan birkaç tanesini sayın soru sahibine sorsam, şu konuda hangi rakamı vermiştim, desem hatırlayıp, söyleyebilirler mi? Buna imkân yok.

BAŞKAN — Sayın Bakan, yalnız milletvekilinin milletvekiline, Bakanın milletvekiline sual sorması caiz değildir.

BAŞBAKAN ADINA TİCARET BAKANI MACİT ZEREN (Devamla) — Binaenaleyh, sayın soru sahibi arkadaşımın biraz evvel yapmış olduğu konuşma tamamen peşin hükümlerin, önyargıların tahtı tesirinde yapılmış bir konuşmadır. Sonra hatırladığıma göre sayın soru sahibi 1961 yılından itibaren benim bildiğim bu Meclistedir. Belki daha evvel de bu Mecliste.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — 1957 den beri...

BAŞBAKAN ADINA TİCARET BAKANI MACİT ZEREN (Devamla) — Evet, 1957 den beri bu Meclistedir.

BAŞKAN — Karşılıklı konuşmayın efendim, kendiniz şikâyet ediyorsunuz, kendiniz müdahale ediyorsunuz.

BAŞBAKAN ADINA TİCARET BAKANI MACİT ZEREN (Devamla) — Çeşitli iktidarlar da ve Hükümetlerde ortak olarak bulundular. İlham bugün mü vâki oldu? Türk köylüsü istis-

mar ediliyordu, soyduruluyordu da bugüne kadar bu güzel fikirlerinizi ortak olduğunuz Hükümetlere niçin götürmediniz? Götürmedinizse bu güzel fikirlerinizi zamanında söylememenin sorumluluğunu taşıyorsunuz. (A. P. sıralarından, alkışlar.); (C. H. P. sıralarından «Bakanlar teknik cevaplar verirler.» sesleri.) söylediniz de zamanınızın idaresine bunları dinletemedinizse, sözünüzü dinlemiyen bir iktidara iştirak etmenin sorumluluğunu taşıyorsunuz. Benim verebileceğim malûmat bunlardan ibaretti. 10 Ekim 1965 tarihinde bize devretmiş olduğunuz teşkilâtın arşivlerinden toplayabildiğim malûmat bu kadardır. Ektiğiniz kadarını biçmiş oluyorsunuz.

Hürmetlerimle... (A. P. sıralarından, alkışlar.)

İBRAHİM SITKI HATİBOĞLU (Ankara) — Yazık yazık...

BAŞKAN — Sayın Sariibrahimoğlu, buyurun.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — Muhterem arkadaşlarım; bu mevzularda ben böyle hazırlıksız yüce huzuru işgal etmiş değilim. Bunlar bu mevzuun hazırlıklarının bir kısmıdır. Halbuki bir çiftçi, köylü çocuğuyum ve bunları nefsimde duymuş adamım. Bu hazırlık mevzuunda bu kadar konuşayım, bir.

İkincisi, muhterem arkadaşlarım, sıra ile cevaplıyayım en iyisi Sayın Bakan. Bir hakkın sui-istimalinden bahsettiler. Burada okundu, 20 sual Yüce Heyete mensup arkadaşlardan, dinliyenlerden, bu suallerimi takibeden arkadaşlardan insaf sahibi biri daha bu suallerden her hangi birisinin, kuş kanadındaki teller misali, lüzumsuz ve ehemmiyetsiz olduğunu eğer söylerse ben milletvekilliğinden istifa ederim. Demek ki, arkadaşım Sayın Bakan bu suallerin azametini, bu suallerin altında yatan faciaları, mânasını dahi tartamamış, iki.

Üçüncüsü muhterem arkadaşlarım, bundan evvelki celselerde Sayın Bölükbaşı, Sayın Tahtakılıç ve çıkan hâtipler Devletin devamlılığı fikrini bir hoca sabrı ile anlatmaya çalıştılar. Bunu da anlamamış görünüyorlar. Bizim iktidarlarımız kendilerine devredebildiği kadar bir mekanizma devretmişler. Ancak, bu malûmatı verebiliyorlar. Şimdi cevap mı bu? Bu, Devlet mefhumuna karşı ve Devleti temsil eden makamın temsil ettiği müesseselere karşı asgari saygı kuralla-

rı ile bağdaşır mı? Yani topyekûn bir Devlet teşkilâtını, kendisine bağlı bileümle memurini kirami itham altında bırakıyor.

BAŞKAN — Sayın Sarıbrahimoğlu öyle bir itham yok. Devletin ithamı diye bir şey beyan edilmedi. Çok rica ederim müzakereyi mihverinden çıkarmıyalın.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) — Muhterem Reis, Bakan çıkar burada cevap verir. sizin Bakana vekâlet etmeye hakkınız yoktur.

BAŞKAN — Sayın Sarıbrahimoğlu, müsaade buyurunuz, bakana nerede vekâlet edilir, nerede vekâlet edilmez burasını sizin kadar biz de biliriz. Çok rica ederim, Riyaset sadet dışına çıkan hatipleri sadet içine davet eder.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) — Öyle ise, Sayın Reis, Bakan sadet dışına çıktığı zaman da sadede davet etmeniz gerekirdi. Tarafsız olmak zorundasınız.

BAŞKAN — Aynı şekilde müdahale ettim. Müdahalelerimizi yerinde ve zamanında yaparız, istirham ederim.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) — Burada sorulan bir sual vesilesiyle jandarma dayığından söz edilirken müdahale edecektiniz.

BAŞKAN — Zamanı geldi, müdahalemizi yaptık. (A. P. sıralarından, alkışlar.)

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) — Meclislerin çalışması için Riyasete büyük iş düşmektedir.

BAŞKAN — Zatiâliniz ve Sayın Bakan bu Riyasetin işini kolaylaştırır, zorlaştırmaz.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) — Riyasetlerin tarafsızlığı ve şerefine teminatı altındadır bu kürsünün hürriyeti.

BAŞKAN — Onu da zatiâliniz kadar hattâ biraz daha fazla idrak ederiz. Buyurun.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) — Maalesef bâzı arkadaşların öğrenmeye muhtaç oldukları tarafları var.

Muhterem arkadaşlarım, bunlar çok söylendi Jandarma şunu yapmış, bunu yapmış. Jandarma bu memleketin şerefli evlâtlarından müteşekkil bir teşekkülüdür. Yolsuzluk, haksızlık yapanlar her devirde lâzım geldiği şekilde uslandırılır. Bundan kimsenin gocunmaya hakkı yoktur.

Muhterem arkadaşlarım, kendi emrinin altındaki memurlarla, âmirlerle, hele, hele 1935 sene-

sinde, 1961 Anayasasının himayesi altında iktidara gelen bir idare, şu karakışta yüzlerce, binlerce suçsuz, günahsız insanı sadece partizan maksatla tedirgin eder, ondan sonra da 40 yıl evvel birtakım hâdiseler...

MEHMET FAHİRİ UĞRASIZOĞLU (Uşak)

— Daha sonra olmadı mı?

BAŞKAN — Sayın Uğrasızoğlu, rica ederim müdahale etmiyelim; hatip rahat konuşsun.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla)

— 40 yıl evvel birtakım hâdiseler, hatalar üzerinde hesap açarsa, yani haksızlıktan da öteye bir mânâ taşır.

Muhterem arkadaşlarım, cevabıma cevap veriyor, cevabıma cevap verirken noksan bıraktıkları hususları burada belirtmek zorunda idiler. Ne dediler? «1961 de burada idiler.» dediler. 1957 de de burada idim. Zabıtları tetkik ederlerse görürler ki, Sarıbrahimoğlu ismi hiçbir zaman Sayın Bakanın yaptığı gibi partizanlık vâdisine kaymamıştır. Konuşmaları daima dostane ve vazifesini bilen bir insanın konuşması olmuştur. 1961 de de ben bunların mücadelesini yaptım. 1961 Meclisinde var mı idi, bilmiyorum Sayın Bakan. Yoktu galiba. («Senatoda idi» sesleri.)

BAŞKAN — Velevki bilgi sadedinde olsun hiç müdahale etmeyiniz.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla)

— Kanun teklifimiz vardı, sizin arkadaşlarımız pek çoklarının da reyleriyle öncelik ve ivedilik kararı verilmiştir, zirai aletlerin zirai gübre ve ilâğların Devlet eliyle ithali için. Bunlardan da habersizsiniz. Matbuat günlere yazmıştı, aylarca üzerinde durmuştur. Gene kanun teklifim yenilenmiştir, devam etmektedir. Sayın Bakan, bakanlar politika adamlarıdır. Bilhassa memleket gerçekleri ile ilgili meselelerdeki politik tasarrufları takibetmek zorundadırlar. Burada gelip, Yüce Meclisin şerefli kürsüsünü birtakım münakaşa vâdilerine sürüklemek ve asla mevzu ile ilgili olmıyan sözlerle işgal etmek, doğru değildir. Bakınız Sayın Bakan montaj sanayii mevzuunda en yetkili Ziraat Odaları Birliği Kurulunun görüşünden bir cümle arz ediyorum: «1948 den bu yana zirai mekanizasyona geçmiş bulunan yurdumuz hâlâ dörtbaşı mâmur traktör ve tarım makinaları sanayiinin kurulmasının göze alınmaması millî ekonomiye katkısı şüp-

heli montaj faaliyetleri ile zaman ve enerji israf edilmesi gerçekten üzücüdür.» Ve yine aynı broşürde bu konuda tarihî tecrübesi olan Latin Amerika memleketlerinde yarım asıra yakın bir zamandan beri devam edegelen otomobil ve traktör montaj çalışmalarından bir türlü tüm imalâta geçilmemesi savunduğumuz tezin ne kadar haklı olduğunu teyideden canlı bir misaldir, demektedir. Ve ben burada filân parti, falan parti diye de konuşmadım, farkında ise arkadaşlar. Farkındadırlar. İktidar Partisinin bilhassa büyük sorumluluğunu ve büyük etkisini kabul ettiğinden, iktidar, muhalefet hepimiz ele ele verip bunu düzeltelim, dedim. Bu teklifim ve bu çağrım sayın Bakanda sadece memnuniyet uyandırması ve kendilerinin buraya teşekkür etmek için çıkmasını iktiza ettirirdi. Ama kendileri buraya çıktı ve işi kısır münakaşalar vâdisine dökmek durumunda bıraktılar.

Muhterem arkadaşlar, uzun uzun izah etmek mümkün. Kendilerinin imsak etmek, tasarruf etmek, bizden saklamak istedikleri birçok istatistikî malûmat bizde var. Ama, burada, şu anda vakit yok. Zamanı gelecek, vakti gelecek bunların da münakaşasını yapacağız. Ancak, bu malûmatı saklamak kendilerinin hakkı değildir. Ama, gelirler ancak bu kadar malûmat toplayabildim bu kadarını verebiliyorum, derler. Bir milletvekili bütün arşivleri isterse gider tetkik eder. İdarenin verdiği kadarı ile malûmat sahibi olabiliriz. Ama, isterse sual sorar ve Yüce Meclisin bütün üyelerini de aydınlatmak ister. Bu hakkıdır. Bakanların, Hükümetin de, teşriî murakabeye saygılı olan Hükümetlerin de bu vecibeyi yerine getirmesi, sonuna kadar, yerine getirmesi de vazifesidir.

Ne diyor Sayın Bakan? «Zirai reform mevzuunda Başbakanım ne söylemişse ben de onu söylüyorum.» Onu okudu, Yüce Meclis biliyor. Bu cevap mı? 19 sual sorulmuş madde madde, ondan sonra 20 nci sual olarak bu sorulmuş. Bunun mânası nedir? İşte bunun mânası; şu sorduğum suallerin altında yatan haksızlıkları ve yolsuzlukları düzeltmeyi düşünüyor musunuz? Zirai reformun mesnedini teşkil edecek olan şu yolsuzlukların bertaraf edilmesi meselesi üzerinde fikriniz nedir, diyorum. Bana Başvekilin bilmem kaç ay evvel okunan Hükümet programı nutkundaki, asla sorduklarıma

cevap teşkil etmeyecek sözlerinden bahsediyorlar. Muhterem beyefendiler; toprak reformu deniyor; hayır efendim zirai reform lâzım. Güzel, zirai reformda fikriniz nedir? Şunu biliniz ki, zirai reformda da fikriniz nedir, bunu açık söylemek durumundayız, zorundayız söyleyeceksiniz beyler.

BAŞKAN — Bir dakikanız var, Sayın Sarıbrahimoğlu.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) — Affedersiniz, bu deve hikâyesini andırıyor. Uç dersin, deveyim; yürü dersin, kuşum der. Böyle şey olmaz arkadaşlar.

Traktör, biçer - döver, gübre, ilaç mevzuundaki düpedüz soygun ve istismar son bulmadıkça zirai reform olmaz. Hiç birbirimizi aldatmayalım. Onun için evveleminde bu noktalara, iktidar ve muhalefet olarak eğilmek zorunda ve durumundayız. Maksadım burada bir kısır münakaşa zemini açmak ve hazırlamak değil, meseleleri Hükümetin de önüne sermek, sual vesilesiyle kendi teşkilâtının elindeki malûmatların bilincine varmasını mümkün kılmak ve tedbirini de Yüce Meclisin şerefli kürsüsünde birlikte el ve gönül birliği içinde tartışıp, almaktır.

Muhterem arkadaşlar, beni nezaketle dinlediğiniz için hepinize teşekkürlerimi arz ederim. (Alkışlar.)

BAŞKAN — Soru cevaplandırılmıştır.

2. — *Mardin Milletvekili Nazmi Oğuz'un, Ahmet Andıçen Kanser Hastanesindeki röntgen cihazlarından birini uzun süredir işlemez halde bırakan tüpün ne zaman tamir edileceğine dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sorusu ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Edip Somunoğlu'nun sözlü cevabı (6/48)*

BAŞKAN — Soru okunacaktır.

1 . 12 . 1965

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi saygılarımla rica ederim.

Mardin Milletvekili
Nazmi Oğuz

Ankara A. Andiçen Kanser Hastanesindeki röntgen cihazlarından birini uzun süredir işlemez halde bırakan «tüpün» ne zaman tamir edileceğinin ve cihazın ne vakit vatandaşların istifadesine arz edileceğinin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

BAŞKAN — Buyurun Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI EDİP SOMUNOĞLU (Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi) — Muhterem Başkan, muhterem arkadaşlar; Ahmet Andiçen Kanser Hastanesinde tüpün bozulması ve ne vakit yapılacağı arkadaşlarımız tarafından sorulmuştur. Döner Sermaye Muhasipliğinde o fasılda hemen parası olmadığı için yapılamamış, bu, döner sermayeden aktarma yapıldıktan sonra 13 bin liralık transfer yapılarak Almanya'ya gönderilmiş ve tüp gelmiş, yerine takılmıştır. Ben de bizzat gördüm, derin şua tedavileri içindir, 15 - 20 günden beri faaliyettedir. Hastalara kâfi gelmediği için bir üçüncü cihaz koymayı tasavvur ediyoruz. Bizi bu hususta ikaz ettiği için teşekkür ederim. Yakın alâkımızı esirgemiyeceğiz, takibedeceğiz. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Nazmi Oğuz, buyurunuz.

NAZMI OĞUZ (Mardin) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, değerli Bakanın cevaplandıracağı sorum ilk bakışta Yüce Meclisi işgal gibi görülebilir. Aslında sorum, kanser cihazının tedavisinden çok, zihniyetteki kanserin tedavisine mâtuftur.

Aziz arkadaşlarım, meselenin içyüzü şu: Ankara'ya ilk geldiğimiz günlerde, başkentin perişan sokaklarından bir akşam üzeri geçiyordum. İki, son derece perişan ve mustarip ihtiyara rasladım. Dertlerini sordum. Diyarbakır'dan geldiklerini söylediler. Ellerinde kanser hastanesine sevk kâğıtları vardı. Kendilerini ertesi günü otelden aldım, hastaneye götürdüm. Hastanede gördüklerimi burada arz etmeyi zait addediyorum. Ancak, kanser olduğu katî olarak teşhis edilmiş bu Türkçe konuşmaktan âciz Şarklı ihtiyar nineye 26 Şubatta gün verdiler. Ben kendimi milletvekili olarak tanıtmadım o müesseseye ve sordum, bunlar Diyarbakır'dan

geliyor, kendilerini sokakta gördüm ve buraya getirdim, bunları 26 Şubata kadar burada alıkoymak mümkün değildir, nasıl yapalım, bir kolaylık göstermez misiniz? Oradaki ilgililer dediler ki; iki cihazımız vardır, bu cihazlardan birisi 14 aydır muattaldır.. Aziz arkadaşlarım, bir vatandaş, Ahmet Andiçen isminde bir vatandaş milyonlar sarf etmiş, bir hastane tesis etmiş ve bunu Devlete hediye etmiş, Devlet milyonlar sarf ederek hastaneyi teğiz etmiş ve bütün personeli hizmete âmade hale getirmiş ve iki de kanser tedavi cihazı koymuş. Arkadaşlarım, bu iki cihazdan biri 14 aydır bozuk ve 20 bin lira ile zannediyorduk, şimdi Sayın Bakanın ifadelerinden öğreniyoruz, 13 bin lira ile tashihi mümkün, işler hale getirilmesi mümkündür. Ama, günde 40 hasta tedavi eden bu cihaz, sadece ihmal yüzünden, günde kırk mustarip hastanın tedavisini imkânsız bırakmıştır.

Sayın Bakanın ilgilerine yürekten teşekkür ederim. Ancak birçok hizmet müesseselerinde aynı hal vâkıdır. Biz son derece Şarkvâri, son derece alaturka çalşan bir milletiz. Hepimiz iyi insanlarız, hepimiz vatanseveriz. Ama hizmetimizi hiçbir zaman Garplı mânada tahakkuk ettirememekteyiz. Oradaki arkadaşlara sordum; niçin yaptırmıyorsunuz, dedim. Verdiği cevap şu: Birçok milletvekillerine ve birçok senatörlere söyledik. Ama bir türlü tamir olmuyor, biz de daha ileri gidemiyoruz. O zaman kendimin milletvekili olduğumu söyledim ve geldim, Grupta sözlü soruyu yazarak Sayın Meclis Başkanlığına tevdi ettim. Gönül isterdi ki, milyonlarca para sarf edilerek meydana getirilen bu müesseseyi ufacık ihmallerle muattal hale getiren kimse o tecziye edilmiş olsun. Arkadaşlarım testiği kıran da bir, suyu getiren de bir. Bu zihniyet devam ettiği müddetçe, bütün müesseselerde alaturka davranış devam edecektir. Bir müessesenin başına son derece ceval bir arkadaş getirilir, o müesseseyi ihya eder, kimse onun sırtını oksayıp iyi yapıyorsun demez, yine son derece iyi hazırlanmış, millet hizmetinde faal halde bulunan bir müesseseyi ihmalleriyle perişan eden bir başka zatın karşısına çıkıp, sen niçin ihmaleisin, niye böyle yapıyorsun, senin vazifen bu mudur, demez.

Tekrar arz ediyorum; ben 14 aydır binlerce hastayı tedaviden mahrum bırakan ihmalcinin kim olduğunu ve hiç değilse sicilinde, va-

zifesinde ihmal gösteren insandır, diye kaydedilmesini Sayın Bakandan rica ediyorum. Kendilerine tekrar hürmetlerimle teşekkür ederim.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Soru cevaplandırılmıştır.

3. — *Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, tütün ekicilerinden kesilen paralarla kurulacağı söylenen Tütüncüler Bankasının durumuna dair Ticaret Bakanından sorusu ve Ticaret Bakanı Macit Zeren'in sözlü cevabı (6/50)*

BAŞKAN — Sayın Kılıç?.. Burada. Sayın Bakan?.. Burada. Soruyu okutuyorum.

2 . 12 . 1965

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Ticaret Bakanı tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasına tavassutunuzu rica ederim.

Samsun Milletvekili
İlyas Kılıç

1946 dan beri %5, %4 ve %2 olarak tütün ekicisinden kesilen ve bugün yekûnu yüz milyon lirayı geçen paralarla kurulacağı söylenen Tütüncüler Bankası meselesi ne yoldadır? Halen bu paranın hakiki miktarı nedir?

Bu banka ne zaman kurulacaktır? Kurulmıyacaksa toplanan paraların sahiplerine iadesi düşünülmüyor mu?

BAŞKAN — Sayın Ticaret Bakanı, buyurunuz.

TİCARET BAKANI MACİT ZEREN (Cumhuriyet Senatosu Amasya Üyesi) — İlyas Kılıç arkadaşımızın suallerine cevabımı arz ediyorum.

Tütün ekicilerinin teşkilatlanması maksadiyle Millî Korunma Kanununa istinaden 1946 dan 1957 yılına kadar, önceleri % 5, sonra % 4 ve daha sonra da % 2 olarak tütün satış bedellerinden kesilmiş bulunan paraların yekûnu 97 996 661 liradır. Bu meblâğa % 2 faiz yürütülmektedir.

Tütün ekicilerinin teşkilatlanmasıyla ilgili olarak bir kanun tasarısı hazırlanmış ve Başkanlığa sunulmuştur. Kesilen paralarla kurulacak olan bu teşkilât, Tarım Satış Kooperatifleri, Ege, Marmara, Karadeniz, Doğu - Anadolu olmak üzere bölge birlikleri ve Türkiye Tütün Ekicileri Genel Birliğinden ibaret olacaktır.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Kılıç, buyurunuz.

İLYAS KILIÇ (Samsun) — Muhterem arkadaşlarım, sual, 1961 senesinde Meclise geldiğim zaman tütün bölgesinin bir çocuğu ve bu işle meşgul olmuş bir insan olarak üzerine düştüğüm bir sualdi. Takibettim ve nihayet bugün cevabını almak şerefine nail oldum.

Aziz arkadaşlarım, Sayın Bakanın da izah buyurdıkları gibi, 1946 dan beri yüzde beş, yüzde dört ve yüzde iki olarak kesilen bu paraların mevcudu faiziyle birlikte yüz milyon lirayı geçmiştir. O gün, bugün bilhassa 1961 den sonra Tekel Bakanlığının, bugün rahmete kavuşmuş olan Tekel Müdürü İbrahim Doğan bu parayı aramış, onu da o zaman bu mevzuda rahatsız etmiştik. Aradı, buldu. Bu para muhtelif yerlerde kullanılmış o zamana kadar. Fakat, 1961 yılından itibaren bu para toplandı, Ziraat Bankasına yatırıldı. Ve ondan sonra müessesese kurulana kadar destek mübayaasında Tekelin elinde bir yedek akçe olarak kullanılmıştır. Fakat, para Ziraat Bankasında idi. Şimdi bu müessesenin kurulması için köylü haklı olarak parasının peşine düşmüştür. Dosyayı tetkik ettim. Birçok defa bu Meclise gelmiş, fakat her nedense bâzı Milletvekillerinin çıkışı ile isimlerini söyleyemiyorum, kendileri burada yok ve kendilerini müdafaa edecek durumda değildiler, nedense devamlı geri alınmış ve kalmış. Bugün Sayın Bakanın burada pek yakında Meclise geleceğini söylediği Kanun inşallah Meclise gelir ve tartışılmak suretiyle köylü için en faydalı olacak müessesenin kurulması böylece sağlanmış olur. Ama, söylemek isterim ki, çok uzun zamandan beri bu müessesese kurulamamış, bugün hâlâ ihtilâf vardır.

Sayın Bakan bunun bir kooperatif olacağını söylemektedir. Halbuki, Ege Ekicileri Federasyonu Genel Başkanı üyeleriyle birlikte beş gün evvel burada idiler. Onlar da bunun banka olması için tazyik etmekteydiler. Çalışmaktadırlar. Bununla şunu arz etmek istiyorum ki, Bakanlık bu kanunun hazırlanmasında federasyonların fikirlerini almamıştır. Onların ifadelerinden söylüyorum, çünkü onlar bir fikir sahibi değildir, banka olması üzerinde ısrar etmekteydiler ve kendileri bize bunun söylenmediğini itikâl ettirmişlerdir. Binaenaleyh ben Sayın Bakandan istirham ediyorum, kanun daha henüz

gelmemiştir. Ekiciler Federasyonu ile temasa geçmek suretiyle bunun hangisinin lâzımgeldiğini tesbit etsinler. Kooperatif mi, banka mı? Kooperatif olmasına Bakanla birlikte ben de razıyım, bazı sebeplerden dolayı. Fakat, onların da fikirleri alınır, bu hususta, daha etraflı, daha toplu, daha bilgili ve hazırlıklı olarak Meclisin huzuruna çıkmış olurlar. Ben bu müessesenin yakın zamanda kurulacağını öğrenmiş olmaktan mütevellit, Bakanın bu ifadesini senet kabul ederim. Hepinizi saygıyla selâmlar, Bakanına da zahmetlerinden dolayı teşekkür ederim.

BAŞKAN — Soru cevaplandırılmıştır.

4. — *Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş'ın. Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasındaki Ortaklık Anlaşması çerçevesinde, bugüne kadar, idari ve ekonomik alanlarda ne gibi çalışmalar yapıldığına dair Başbakan'dan sorusu ve Başbakan adına Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'in sözlü cevabı (6/54)*

BAŞKAN — Sayın Çelikbaş? Buradalar. Sayın Başbakan adına cevap verecek Sayın Dışişleri Bakanı buradalar. Soruyu okutuyorum.

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sayın Başbakan tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasına müsaadelelerinizi saygılarımla rica ederim.

Fethi Çelikbaş
Burdur Milletvekili

12 Eylül 1963 tarihinde Ankara'da imzalanarak 1 Aralık 1964 te yürürlüğe giren memleketimizle Avrupa Ekonomik Topluluğu arasındaki Ortaklık Anlaşması çerçevesinde bugüne kadar idari ve ekonomik alanlarda ne gibi çalışmalar yapılmıştır? Bundan sonra Hükümetimizce daha ne gibi tedbirler alınması düşünülmektedir?

Ayrıca :

1. Ortaklık Anlaşmasına ek 1 numaralı geçici protokolda yer alan memleketimizin belli başlı dört ihraç maddesi, tütün, kuru üzüm, kuru incir ve fındık ihracatımız için Ortak Pazar üyesi memleketlerince ayrılan yıllık kontenjanlar geçen bir sene zarfında, ne ölçüde gerçekleşmiştir? Aynı protokolun 6 nci maddesi gereğince iki yıl sonra, ihracatın teşvik edilmesini teklif edeceğimiz maddeler üzerinde ne gibi çalışmalar yapılmıştır? Ve bu maddeler arasında, sınai mamullerimiz de dikkate alınmakta mıdır?

2. Ortaklık Anlaşmasına ek 2 numaralı mali protokolda, iktisadi ve sosyal kalkınmamızı hızlandırmak gayesiyle, kalkınma projelerimizin dış finansmanı için, Avrupa Yatırımlar Bankası vasıtasıyla 175 milyon dolar tutarında, memleketimize kredi açılması kabul edilmiştir. Bu krediden faydalanmak üzere, bugüne kadar, kamu alanında ve özel sektörde yapılan proje finansmanı talepleri olmuş mudur? Bunlardan is'af edilenleri hangileridir.

BAŞKAN — Başbakan adına buyurun Sayın Dışişleri Bakanı.

BAŞBAKAN ADINA DIŞİŞLERİ BAKANI İHSAN SABRİ ÇAĞLAYANGİL (Cumhuriyet Senatosu Bursa Üyesi) — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Fethi Çelikbaş'ın Avrupa Ekonomik Topluluğu arasındaki ortaklık anlaşması çerçevesindeki bugüne kadar ne gibi çalışmalar yapıldığına dair, umumi mahiyette ve ayrıca da çalışmalarla ilgili bazı teferruata inen ve tefsilat istiyen ve iki maddede hulâsa edilen sözlü sorusu hakkında bir silsile dâhilinde ve toplu olarak arzı cevabedeceğim.

Memleketimizle Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında bir ortaklık yaratan Ankara Anlaşması, bilindiği gibi, 12 Eylül 1963 te imzalanarak 1 Aralık 1964 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu itibarla, 1 Aralık 1965 tarihinde, anlaşmanın yürürlüğe girişinin birinci yılı dolmuş bulunmaktadır.

Türkiye ile topluluk arasında, belirli dönemler içerisinde, iktisadi birleşme ile takviye edilmiş bir gümrük birliğinin kurulmasını öngören anlaşma, nihai merhalede, memleketimizin Avrupa Ekonomik Topluluğuna tam üye sıfatıyla katılmasını hedef tutmaktadır. Başka bir ifade ile, ortaklık anlaşmamız topluluğu kuran Roma Anlaşmasında derpiş edilen iktisadi ve sosyal entegrasyon hareketlerine Türkiye'nin de, altılarla eşit şartlar altında katılması amacını gütmektedir.

Bu geniş çerçeve içerisinde ilk uygulama yılının, daha çok bir tecrübe ve öğrenme devresi manzarası arz etmesi gerektiği halde, gerek anlaşmanın bütün hükümlerinin işletilmesi gerek geçici ve mali protokoller içerisinde düzenlenen ticari ve mali münasebetlerimizin gelişmesi bakımından geride bıraktığımız bir yılı başarılı geçmiş addedebiliriz.

Bu bir yıl boyunca, idari alanda, yapılan çalışmalarını izah ederken, en başta, ortaklığımızın organlarının üzerinde durmak gerekir. Gerçekten, Ankara Anlaşmasının kurulmasını derpiş ettiği organların hepsi, bu ilk yıl içerisinde kurulmuş ve faaliyete geçmiştir. Bunlardan, anlaşmanın iera organı olan ve Türkiye Topluluk Üyesi ülkelerin Bakanlarının katıldıkları Ortaklık Konseyi, ilk toplantısını anlaşmanın yürürlüğe girdiği gün olan 1 Aralık 1964 te, ikincisini ise 27 Temmuz 1965 tarihinde yapmıştır. Konsey, ilk toplantısında, kendi İktüzüğünü ve Konsey Başkanlığının sıra ve süresini düzenleyen bir karar suretini kabul etmiş, çalışmalarında yardımcı olacak teknik bir organın - Ortak Komitesinin - kurulmasına karar vermiş ve dört ihraç maddemiz için, Aralık 1964 ayı süresince geçerli olmak üzere, Topluluk Üyesi Devletlerce açılan kısmi kontenjanların miktarlarını tesbit etmiştir. 27 Temmuz 1965 deki ikinci toplantıda ise, Konsey - mahiyet ve görevini biraz sonra açıklayacağım - Karma Parlâmento Komisyonunun «kuruluşunu tescil ve ilân etmiş, ayrıca, Delegasyonumuz tarafından yapılan açıklamalar esas alınarak, Anlaşma çerçevesindeki ticari ve malî münasebetlerimizin ilk 8 aylık gelişmesi ile memleketimizin işgücü ve itsihdam problemleri genel bir tetkike tabi tutulmuştur.

Ortaklık Konseyi tarafından, evvelece de belirttiğim gibi, teknik seviyede, kendisine yardımcı olacak bir organ hüviyeti ile kurulan Ortaklık Komitesi de, 1965 yılı içerisinde faaliyete geçerek, ilk toplantısını 2 Aralık tarihinde yapmıştır. Komite, bu toplantısında, Ortaklık Konseyi'nin kendisine verdiği görev uyarınca, Ankara Anlaşması çerçevesinde Altıtlarla olan ticari münasebetlerimizin gelişmesi ve Türkiye'nin işgücü ve itsihdam problemleri üzerinde daha teferruath ve derinliğine bir inceleme yapmaya başlamış, diğer taraftan, Anlaşmaya ekli Geçici Protokolün dördüncü maddesine uygun olarak talebettiğimiz, kontenjan miktarlarının artırılmasıyla ilgili karar projesini de hazırlamıştır.

Nihayet, Ortaklık Anlaşmasının 27 nci maddesinde derpiş edildiği üzere, Yüksek Meclisinizle Avrupa Topluluklarının Meclisi mesabesinde olan Avrupa Parlâmentosu işbirliğini gerçekleştirecek ve Ortaklık münasebetlerimizin istişari organı olarak faaliyet gösterecek bir Karma Parlâmento Komisyonunun kurulmasını temin amacıyla 1965 Nisan ayı içerisinde Avrupa Parlâmentosundan bir heyet memleketimizi ziyaret etmiş ve Yüksek Meclisinizden seçilen bir heyetle görüşmeler yapmıştır. Bu müzakereler sonunda imzalanan Protokol, ile Karma Parlâmento Komisyonunun kuruluşu, teşekkül tarzı ve faaliyetlerinin esasları tesbit edilmiştir. Komisyon, ilk toplantısını, muhtemelen 1966 İkbaharında yapacak ve Ortaklık Konseyince hazırlanmakta olup, Ankara Anlaşmasının ilk uygulama yılında Ortaklık münasebetlerinde kaydedilen gelişme ve elde edilen sonuçları belirten raporunu inçliyecektir. Komisyonun çalışmaları sonucunda üzerinde mutabakata vardığı görüş, temenni ve telkinleri Ortaklık Konseyine bildirmek suretiyle, Ortaklık münasebetlerimizin gelişmesine büyük ölçüde yardımcı olacak ve yönelinmesi gereken hedeflere ışık tutacaktır.

İdari alandan bugüne kadar munhasıran Türkiye bakımından gerçekleştirilen hususlara gelince, Ortaklık bağımızın hızlı bir şekilde ve müspet yönde gelişmesi için, Avrupa Toplulukları ile münasebetlerimizin artırılması ve özellikle Toplulukların faaliyetlerinin yakından takibi ile yurt içinde Ortaklık Anlaşmamızın derpiş ettiği hususlarla ilgili çalışmaların genel bir programın tesbiti konularını üzerinde durulmuştur.

Yukarıda belirtilen çerçeve içerisinde, Avrupa Ekonomik Topluluğu ile birlikte Altıtların kurduğu diğer iki Camia olan Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu ve Euratom ile de münasebetlerin geliştirilmesi yoluna gidilmiş ve ilk iş olarak 1965 yılı içerisinde, Avrupa Ekonomik Topluluğu nezdindeki Daimî Delegeliğimiz Türkiye'yi bu teşekküller nezdinde de temsil yetkisi tanınmıştır.

Öte yandan, Anlaşmanın öngördüğü hususların gerçekleştirilmesini temin amacıyla, 6 Mart 1964 tarih ve 6/2802 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile bir çalışma programı ve araştırma yürütme faaliyetleri açısından çeşitli kuruluşlarımıza düşen vazife ve sorumlulukların esasları tesbit edilmiştir.

Ayrıca, yine aynı kararname ile, Avrupa Ekonomik Topluluğu ile Ortaklığımız konusunun uzun vâdeli araştırma ve çalışmaları yürütmek üzere, Devlet Plânlama Teşkilâtı çerçevesinde, bir Ortak Pazar Özel İhtisas Komisyonu Kurulmuştur. Bu komisyon, özellikle, Türk Ekonomisini Ortak Pazar üyeliğine hazırlamak için uzun vâdeli plân ve yıllık programlarda alınması gereken tedbirler ve yatırımların öncelik sırasında yapılması muhtemel değişiklikler gibi temel problemler üzerinde ilmi ve tatbiki araştırmalarla tanzif edilmiştir.

Ekonomik sahada biraz sonra arz edeceğim anlaşma çerçevesindeki ticari ve malî münasebetlerimizin yürütülmesi ve geliştirilmesi konusu dışında, üzerinde önemle durulması gereken husus, Gümrük Birliği açısından geçiş dönemi ile başlayacak vecibelerimizi yüklenmek ve ekonomimizi Ortak Pazarın prensiplerine intibak edebilecek bir şekilde güçlendirmek için yapılacak çalışmalar olmalıdır.

Bilindiği gibi, Ortaklık Anlaşmamızda üç kademede ve tedricen gelişen bir rejim derpis edilmiş olması ve özellikle bir hazırlık dönemine ihtiyaç görülmüş bulunması şu gerekçeye dayanmaktadır :

Türkiye'nin bugünkü ekonomik durumu, Gümrük Birliği konusunda Ortak Pazar devletlerini tatmin edebilecek bir taahhüt altına girmeye imkân vermemektedir. Bu sebeple, Anlaşmada, Gümrük Birliği ve Ekonomik Birliğe ilişkin temel ilkeler ve bu ilkeler çerçevesinde taraflara düşen vecibeler tesbit edilmekle birlikte, bunlardan Türkiye'ye yüklenen vecibelerin uygulanmasına bir hazırlık dönemini mütakıp başlanması öngörülmüştür. Hazırlık dönemi süresince Türkiye'nin ekonomisini güçlendirmek için gerekli tedbirleri almaktan başkaca bir vecibesi yoktur. Bu bakımdan ilk nazarda, hazırlık dönemi süresince sadece ekonomimizi güçlendirmeye mâruf tedbirlerin alınması ile iktifa edilebileceği akla gelebilir. Ancak, Ortak Pazarın prensiplerini göz önünde bulundurmadan yürütülecek bir iktisadi kalkınma çabasının da geçiş dönemine girildiği anda bâzı intibak zorlukları ve ekonomik sarsıntılar yaratabileceği düşünülmektedir. Bu sebeple, Ortak Pazarın şartlarına uygun bir iktisadi kalkınmayı başarabilmemiz ve geçiş dönemine ahenkli ve sarsıntısız bir şekilde girebilmemiz

için ortaklık vakiasının mevcudolduğu bugün ekonomimize Ortak Pazar perspektifi içerisinde bir yön verilmesi ve kalkınma plânları ile yıllık programların hazırlanmasında bu gerçeğin göz önünde bulundurulması zorunlu olmaktadır.

Bilindiği gibi, Ortaklık Anlaşmasına ekli geçici protokol ile Topluluk Üyesi devletler tarafından, geleneksel ihraç maddelerimiz olan tütün, fındık, kuru üzüm ve incire yıllık tarife kontenjanları açılmıştır. 1965 yılına ait kontenjanların kullanılma durumlarını gösteren kesin istatistikî malûmat ancak içinde bulunduğumuz ayın sonunda temin edilecektir. Bu bakımdan, yukarıda belirtilen kontenjanların kullanılma durumları hakkında kesin bir hükme varmak için vaktin erken olduğu söylenebilir. Bununla birlikte, elimizde bulunan son bilgilere nazaran bütün Topluluk Üyesi Devletler kontenjanlarını tamamen doldurmuşlar ve bir hayli aşmışlardır. Fındığın haricinde kalan maddelerde, bugüne kadar gerçekleştirilen ihracat, tescile bağlanmış alım talepleri ve yıl sonuna kadar yapılan ihracata ait tahminler de göz önünde bulundurulacak olursa, son kullanılma durumlarını şu şekilde özetlemek kabildir :

Tütünde, Holânda, Belçika ve Fedaral Almanya'nın kontenjanlarını dolduracağı, kuru üzüm ve incirde ise hemen, hemen bütün üye ülkelerin kontenjanların miktarlarının tamamını tüketeceği tamin edilebilir. Daha önce de belirttiğim gibi, Ortaklık Komitesinin hazırlayıp, Ortaklık Konseyinin 20 Aralık 1965 te onayladığı bir kararla, tarife kontenjanları kuru üzüm ve incirde, % 10, tütünde de bu orana yakın bir seviyede artırılmıştır. Bu karar, Ortaklık Anlaşmamızın hükümlerine uygun olarak 1 Ocak 1966 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Artırılan kontenjan miktarlarının mütevazî seviyelerde gerçekleştiğini kabul etmek uygun olacaktır. Bununla beraber, elde ettiğimiz artırımlar, ticari alandaki nihai hedeflerimizi değil, bu yolda attığımız ilk adımı teşkil etmektedir. Bu fikirden hareketle, 1966 yılı içerisinde taleplerimizi topluluk nezdinde yeniliyerek, kontenjan artırımlarının daha yüksek seviyelere ulaştırılmasına gayret edeceğiz. Bu konuda, ortaklarımızla da mutabakata varmış bulunmaktayız.

Geçici protokolün 6 ncı maddesi çerçevesinde anlaşmanın yürürlüğe girişinden itibaren 3 neü yılın hitamında, topluluk pazarlarında sürüm kolaylıklarından faydalanmalarını talebedeceğimiz yeni ihraç maddelerimiz geniş ve etraflı bir araştırma sonucunda tesbit olunacaktır. Bu konuda resmî ve özel kuruluşlardan, münferit teklifler gelmektedir. Bu teklifler birleştirilip ve esas tesbit işlemi yapılırken, topluluk pazarlarında sürüm şansları olan mamul ve yarı mamul maddelerimize avantajlar teminine çalışılacağı ve bu istikamette talepte bulunulacağı tabiidir.

Ortaklık Anlaşmamıza ekli malî protokol çerçevesinde Topluluğun memleketimize yapmakta olduğu yardım ise, mezkûr protokol hükümlerine tevfikân, Kalkınma Plânımızda yer alan resmî ve özel sektöre ait yatırım projelerine kredi temini şeklinde gerçekleşmektedir. 1965 yılı içerisinde, Topluluğun malî organı mesabesinde olan Avrupa Yatırım Bankasına dış finansman temini talebiyle, dördü resmî, onu özel sektöre ait 14 yatırım projemiz tevdi edilmiştir. Kamu sektörüne ait projelerden üçü enfastrüktür, biri ise sanayi projesidir. Bugüne kadar, mezkûr projelerden dokuzuna ait kredi taleplerinin isafı Toplulukça uygun bulunmuştur. Bu dokuz projeye sağlanacak kredi yekûnu 24 285 000 dolâra ulaşmaktadır. Bu rakama bankanın Keban projemizin finansmanına tahsis edeceği 30 milyon doları da ilâve etmek gerekir. Yukarıda belirtilen rakamın 20 milyon dolârı kamu sektörüne ait iki enfastrüktür yatırımı olan Kovada 2 ve Gediz projelerine tahsis edilmiştir. Haklarındaki kredi talepleri isaf edilen 9 proje dışında kalanlar üzerinde, Toplulukça, teknik ve ekonomik etütlere devam edilmektedir.

Soruların muhtevâsı bakımından biraz uzun süren beyanatımdan dolayı arkadaşlarımla beni mâzur görmelerini rica ederim. Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Sayın Çelikbaş, buyurun.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Muhterem arkadaşlar, Sayın Dışişleri Bakanına sorduğum suallere verdikleri cevaplardan dolayı evvelâ teşekkür ederim.

Türkiye'nin Avrupa Ortak Pazarıyla bir anlaşma yapması, sorumda da belirttiğim gibi ikinci Karma Hükümet zamanında rastlar. Cumhu-

riyet Halk Partisi Lideri Sayın İnönü'nün başkanlığındaki Hükümet Yeni Türkiye Partisi, Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi ve Cumhuriyet Halk Partisi beraber imza etmişler ve Meclisten Millet Partisinin de iltihakiyle Türkiye'de temsil edilen o tarihteki partilerin umumi tasvibiyle geçmiştir. Türkiye'de halen temsil edilen Türkiye İşçi Partisinin dışında ortak pazarla anlaşmalarımız sadece siyasi partilerimiz tarafından tasvibedilmekle kalmakta Türkiye İşçi Konfederasyonu Türk - İş tarafından ve Türkiye Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği iki, özel sektörü temsil eden resmî bir topluluktur; onlar tarafından da benimsenmiş bulunmaktadır. Şu halde Türkiye'nin Ortak Pazarla anlaşması Türkiye'de milletin topyekûn malî telâki edilebilecek ehemmiyette bir Anlaşmadır. Ve bu Anlaşma sadece iktisadi ve sosyal alanda bir karakter taşımakla kalmıyacak, ileride siyasi bir karakter de iktisabedilecek bir Anlaşma karakteri de göstermektedir. Türkiye İşçi Partisi bu konuda Ortak Pazarın ileri sanayi memleketlerinin kapitalist ve emperyalist maksatlarına uygun bir şebeke şeklinde umumi efkâra takdim etmiştir ki, keyfiyet böyle değildir. Kendilerinin Üçüncü Dünya memleketleri dedikleri ve Türkiye'nin de politik bakımdan onlarla beraber olmasını istedikleri Afrika'nın 20 küsur müstakil devleti de Ortak Pazarla ortaklık Anlaşması yapmış durumdadır.

Şu halde, Türkiye'nin Ortak Pazarla yaptığı Anlaşma üzerinde hepimizin ciddi mesai yapmamız lâzımgelen ve Hükümetlerin ciddi takipleri sonucu milletin lehine birtakım neticeler istihsal etmesi mümkün olan ve Türk tarihinde önemli bir merhaleyi teşkil eden bir Anlaşmadır.

(Türkiye İşçi Partisi sıralarından gürültüler) Beyefendi, sizin görüşünüzü de arz ettim. Ya bilgisizlikten...

BAŞKAN — Sayın Çelikbaş, sorunuzu Hükümete tevdi etmiş bulunuyorsunuz. Başka bir partinin düşüncesini lütfen soru içerisinde mütalâa etmeyiniz.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Devamla) — Hayır, millî bir politika olduğunu ifade etmiye mecburum.

TARIK ZİYA EKİNCİ (Diyarbakır) — Hayır sana göre millî.

BAŞKAN — Lütfen karşılıklı konuşmayın, Başkanlık lâzımgelen ikazı yapıyor.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Devamla) — Şimdi, geçen bir yıllık devre içerisinde sayın Bakanın izahatına göre dinlediğimiz hususlar kuruluş çalışmalarından ibaret kalmıştır dense, yeridir. Filhakika organlar vucuda getirilmiş, bu organların anlaşmada görmesi lâzımgelen vazifeler yavaş, yavaş gördürülmeye başlanmış ve fakat bir yıl içerisinde daha da istihsalı mümkün olan neticelerin istihsal edildiğini iddia etmek mümkün olmamıştır. Filhakika bir kere umumi efkârımızı bu konularda yeter derecede ilgilendirmek için Ortak Pazar ile Türkiye arasındaki münasebetlerin Türk Milletine neler kazandıracığını anlatabilmek için yeter derecede bir neşriyat yapılmamıştır. Halbuki demokratik bir idarede hükümetlerin ve parlâmentoların tasvibettikleri her hangi bir hususun millete mal edilmesi konusunda umumi efkârın katiben gözden uzak tutulmaması lâzımgelir. Umumi efkârı devamlı uyararak, beraber işleri yürütmek lâzımgeldiği hususundaki ehemmiyet inkâr edilemez.

Bu konuda en güzel çalışmaları Türkiye Hükümetinin Dışişleri Bakanlığının Ortak Pazar nezdinde daimî delegeliği yaptı. Zaman zaman bir mecmua çıkartmak suretiyle yapmaktadır. Hükümet bu mecmuanın umumi efkâra duyurulmasını ya Dışişleri Bakanlığının bültenleriyle, yahut da meslekî teşekküllere bunları neşretmek imkânı vermesiyle veya günlük gazetelerden bu işlere alâka gösteren gazetelerin dikkatini celbetmek suretiyle bu konudaki çalışmalarını umumi efkâra mal etmeye gayret etmelidir.

Üçüncü olarak Ortaklık Konseyinin Temmuz ayındaki toplantısında yine umumi efkârımızın ilgisini çekmek bakımından bir enformasyon bürosunun, komitesinin Türkiye'de Ortak Pazar tarafından masrafları ödenmek üzere - öyle anlaşılıyor - kurulması hususunda çalışmalar vardır. Bunun intacı hususunda delegelik ve Hükümet büyük gayret sarf etmelidir.

Üçüncü olarak idari alanda alınmış olan tedbir yeterli değildir. Gerek İkinci Beş Yıllık Plânın yapılmasında, gerekse yıllık uygulama programlarında Ortak Pazarla olan münasebetlerimize göre yeni çalışmalarımızın tanzimi bakımından Devlet Plânlama Teşkilâtında bir kurulun kurulmasında isabet vardır. Fakat, bir de

umumi çalışmalar bakımından icra safhasında günlük, haftalık ve aylık alınmak lâzımgelen tedbirler vardır ki, bunu Devlet Plânlama Teşkilâtında kurulan heyet tarafından yapılmasını beklemek isabetli değildir. Bu Hükümette, her hangi bir bakanlıkta, bakanlıklararası bir kurul tarafından dikkate alınmak ve bu kurul içerisinde istişari mütalâalarından faydalanmak üzere Türk - İş temsileisinden faydalanmakta, Odalar Birliği temsileisinden faydalanmakta isabet vardır, kanaatindeyim. Bunları takiben bilhassa ticari protokol Türkiye'nin ihracatının gelişmesi bakımından gayet müsait bir hükmi ihtiva etmektedir. Şahsen ifade edeyim ki, az gelişmiş veya gelişme halinde olan bir memleketin halkını sıkıntıya sokmadan, demokratik bir düzen içinde refahını devamlı olarak artırmasının yolu otarşik bir ekonomi değildir. İhracatı devamlı olarak geliştirmek lâzımdır. Bu bakımdan 160 - 170 milyon raddesinde nüfusu nefsinde toplamış olan ve satınalma gücü de oldukça yüksek olan ve Ortak Pazar memleketlerine, Türkiye'mizden sadece anlaşmanın yapıldığı tarihte dört madde üzerine yapılmış olan ihracat kolaylıkları ile yetinmiyerek yeni, yeni maddelerin ilâvesi hususunda büyük gayretler sarf etmek mecburiyetinde olduğumuzu belirtmek isterim. Ve bunun da yolu; demin arz ettiğim bakanlıklararası kurulda madde tetkiki yapılması suretiyle olabilir. Ticaret Bakanlığında teker teker her maddemizin, hali hazırda ihraç maddesi olmasa dahi, ihraç imkânı verebildiğimiz her maddeyi Ortak Pazara müsait şartlarla sokmak imkânımız ticari protokolün bir maddesi gereğince mevcuttur. Bu maddeden istifade etmek suretiyle bugün dört ihraç maddemiz yerine önümüzdeki yıllarda bunun miktarını geniş ölçüde artırmak imkânı mevcuttur kanaatini taşımaktayım. Bu maddeler, ziraat maddeleri olabileceği gibi, bilhassa yarı mamul ve mamul maddeler de olabilir, kanaatini taşıyorum. Filhakika, altı Ortak Pazar memleketinin ekonomik strüktürü ve gelişmeleri tetkik edilirse, yavaş yavaş artık oralarda da dokuma sanayii gibi, işçi ücretleri yüksek olan bu memleketlerde sanayilerin yavaş yavaş yerini daha mütekâmil, daha müterakki, sanayilere terk etmek itibariyle fabrikaların kapanmakta olduğunu görmekteyiz. Bunun neticesi Türkiye bu

çeşit sanayide süratle o memleketlere mal ih-racetmek imkânına kavuşabilir. Her çeşit, yün-lü, pamuklu ve diğer suni elyaftan yapılmış olan dokumalar bu meyanda gelmektedir.

BAŞKAN — Sayın Çelikbaş bir dakikanız var, lütfen toparlayın.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Devamla) — Toparlı-yorum, efendim.

Şu halde Türkiye'de sanayi maddeleri ih-racedilemez, telâkkisini bir tarafa koyarak Or-tak Pazar gibi son derece zengin olan ve satın-alma gücü yüksek memleketlere hem zirai mad-delerimizin, hem yarı mamul maddelerimizin, hem mamul maddelerimizin ihraçını artırmak suretiyle Türkiye'de yeni iş sahaları açmak, va-tandaşların satınalma güçlerini yükseltmek, hu-lâsa iktisadi ve sosyal bakımdan demokratik düzen içinde kalkınmanın imkânını bize bahşet-mektedir. Fakat bu nizamaya ayak uydurabilmek için fevkalâde sistemli, metotlu, koordine çalış-maya ihtiyaç vardır. Hükümetin bu çalışmalara hız vermesini temenni etmekteyim.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN — Sözlü soru cevaplandırılmıştır.

5. — *Istanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, gelecekonduların eski ve yeni durumlarına dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/56)*

BAŞKAN — Soru sahibi Sayın Ülker buradalar mı?.. Buradalar. İmar ve İskân Bakanı?.. Yoklar. Bakan bulunmadığı cihetle soru gelececek birleşime bırakılmıştır.

6. — *İçel Milletvekili Mazhar Arıkan'ın, Orman Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair 663 sayılı Kanuna göre çıkarılması icabeden yönetmeliğin hazırlığının ne safhada olduğuna dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/57)*

BAŞKAN — Soru sahibi Sayın Arıkan buradalar mı?.. Buradalar. Tarım Bakanı buradalar mı efendim?.. Yoklar Soru gelecek Birleşime bırakılmıştır.

7. — *Samsun Milletvekili Bahattin Uzunog-lu'nun, köy okulları ve lojmanlarının, sıhhi, iktisadi ve emniyet bakımından, yeterli olup olmadığına dair Millî Eğitim Bakanından sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Orhan Dengiz'in sözlü cevabı (6/59)*

BAŞKAN — Soru sahibi Sayın Uzunoglu buradalar mı?.. Buradalar. İlgili Bakan buradalar. Soruyu okutuyorum :

3 . 12 . 1965

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Millî Eğitim Bakanı tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasına de-lâletlerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Samsun Milletvekili
Bahattin Uzunoglu

Köy okulları ve lojmanlarının sıhhi, iktisadi ve emniyetinin yeterli olup olmadığı hakkında ne düşünülmektedir?

1. Köy okullarının yapımı gene köylüden yardım alınarak mı yapılacaktır?

2. Sırası gelmiş, ihaleye çıkarılmış, yolu olmadığı için talip çıkmamış, senelerdir okul bekliyen köylerin okullarının yapılması için Hükümetin düşüncesi ve bir tedbiri var mıdır?

BAŞKAN — Sayın Millî Eğitim Bakanı buyurunuz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ORHAN DEN-GİZ (Uşak) — Sayın Başkan, muhterem millet-vekilleri.

Samsun Milletvekili sayın Bahattin Uzunog-lu'nun, köy okulları yapımı hakkındaki sözlü so-rusuna cevaplarımı arz ediyorum.

Köy okulları ve lojmanları için evvelce ha-zırlanmış olan proje ve plânların yetersiz olduğu görülmüş, 1964 yılı içerisinde İstanbul Teknik Üniversitesinin Mimarlık Fakültesinden davet edilen Profesör Tuluç Baytımın başkanlığı altın-da Bayındırlık Bakanlığı yetkilileri, Mimarlar Odası ve Devlet Plânlama Teşkilâtı temsilcilerinden kurulu bir komisyon tarafından incelenerek tesbit edilen esaslar dâhilinde yeni bir plân ge-liştirilmesi görevi Bayındırlık Bakanlığına verilmiştir.

Ayrıca OECD Teşkilâtının yapacağı yar-dım ile ilgili olarak Devlet Plânlama Teşkilâ-tınca da bu konuda bir çalışma yapılmaktadır.

Her iki dairede yapılan çalışmalar sona ermiş olup, bugünlerde bir toplantıda gözden geçirile-cek bir sonuca bağlanacaktır.

Şehir ve köy ilkokullarının yapımı, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile bir esasa bağ-lanmış, okul binası ve öğretmen evlerinin yapım, onarım ve donatılarının aynı Kanunun 76 ncı

maddesinde belirtilen ilköğretim gelirleriyle kar-
gılanması kabul edilmiştir.

Bu bakımdan köy okullarının yapımında köy-
luden yardım alınması zorunlu değildir.

Ancak; aynı Kanununun 75 nci maddesinde,
«okul yapımı ve donatımı işlerinde yardım ve
hizmetlerinin değerlendirilmesi ve inşaatın ucu-
za mal edilmesi amacıyla;

a) Yurttaşların istiyerek yapacakları, taş,
kum, çakıl, kireç ve tuğla gibi aynı yardımlar.

b) Yurttaşlar, kurumlar, ve yardım dernek-
lerince yapılacak nakdi yardımlar,

c) Emaneten inşa edilecek okul yapımı ve
onarımı işlerinde halk ve gençlerden gönüllü ola-
rak bedenen çalışacakların hizmetleri, kabul edi-
lir» denilmektedir.

Bâzi illerimizde gönüllü olarak yardım iste-
ğinde bulunan köylülerimizin ve halkımızın yap-
tıkları yardımlar valiliklerce kabul edilip değer-
lendirilmektedir.

Bilhassa dağlık ve ormanlık bölgelerde, nü-
fusları itibariyle okul yapım sırası gelmiş ve hat-
tâ ihaleve çıkarılmış olduğu halde, yolu bulunma-
ması sebebiyle yapımına istekli çıkmadığından;
okulları yapılamayan köyler maalesef mevcuttur.
Bu gibi yerlerde inşaatı emaneten yaptırmak,
yerli malzemeden ve özel sektör veya Makina -
Kimya Endüstrisi Kurumu tarafından yapılan
prefabrik malzemeden faydalanmak suretiyle
bu köylerimizin biran önce okula kavuşturulma-
ları hususunda valiliklere talimat verilmektedir.
Ayrıca, bu gibi yerlerde ucuz ve taşınabilir hafif
malzeme ile okul yapımı işi, üzerinde Devlet
Plânlama Teşkilâtı, İmar ve İskân ve Bayındır-
lık Bakanlıklarında etütler ve çalışmalar yapı-
lmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Uzunoglu.

BAHATTİN UZUNOĞLU (Samsun) — Sa-
yın Başkan, muhterem milletvekilleri; sorum tek-
nik bakımdan Bayındırlık Bakanlığını ilgilendir-
diği için Bayındırlık Bakanlığı bütçesinde bu hu-
sustaki mâruzatımı belirtmiştim. Ve şurada He-
yeti Umumiyeye bu köy okulları inşaatının ikti-
sadi, sıhhi ve emniyetli olmadığını ve bu fakir
milletin senede en az otuz milyon lirasının heder
edildiğini arz etmek isterim. Şöyle ki, her sene,
meselâ 1964 senesinde 2 254 aded 5 468 dersi-
nelik okul yapılmış, buna 2 266 aded de lojman

yapılmış, bu rakama eski okulların yerine yapı-
lan lojmanlar dâhil değildir. Bu sene yani 1966
senesinde beş bin dersanelik okul yapılması dü-
şünülmektedir, buna da en az üç bin aded lojman
yapılacaktır. Bu üç bin aded lojman maalesef
ayrı ayrı yerlere serpiştirilmek suretiyle, okul-
dan ayrı bir şekilde yapılmaktadır. Sayın Ba-
kanın yeni bir statü ile bu işin ele alındığı husu-
sundaki izahlarına cidden çok memnun oldum.
Bendeniz gerek bu okulları yapan bir mütaahhit
olarak, gerek bu okullarda tedrisat yapan öğret-
menlerin şikâyetini dinliyen bir arkadaşımız ola-
rak bu okulların sıhhi bakımdan da elverişli ol-
madığını yakinen müşahede etmiş bulunuyorum.
Emniyet bakımından da keza emniyetli değildir.
Çünkü, zemin kat üzerine, yani tek katlı olarak
yapılmaktadır. Ve dış tehlikelerden öğretmen,
ailesi ve çocukları daima kuşkulananmakta ve ken-
dilerini emniyette hissetmemektedirler. Sıhhi ei-
hete gelince: Bu tip projeler Türkiye'nin her
tarafında aynı şekilde tatbik edilmektedir. Hal-
buki Karadeniz bölgesinde ve diğer rutubetli yer-
lerde bu okullar sıhhi değildir. Bu okullarda
okuyan çocuklar ve hocalar romatizma ve siyatik-
ten şikâyetçidirler. Sadece hoş görünsün diye,
manzaralı görünsün diye okul ayrı, lojmanları
ayrı yerlere yapılmış. Her lojmanın bir temeli,
bir çatısına yapılan masraf hesab edilirse en az
bir lojmanda on bin lira kadar fazla bir masraf
yapılmaktadır. Tasavvur buyurunuz, her sene
üç bin lojman yapıldığına göre bir lojmana on
bin lira fazla masraf yapılırsa, bu aşağı - yukarı
30 milyon lira gibi bir para heder olup gitmek-
tedir. Halbuki, bu lojmanlar okul üzerine ikinci
kat olarak bir merdiven ilâve ederek yapılmış
olsa 30 milyon lira tasarruf sağlanacaktır. Ama
bir merdiven masrafı olacak 23 lük tuğla yerine
35 lik tuğla ile yapılmış bulunacak. İşte bu fa-
kir milletin 30 milyon lirasını bir gösteriş için,
bir manzara için heder etmenin zamanı değildir.
Teknik tarafı Bayındırlık Bakanlığını ilgilendir-
diği için derhal Millî Eğitim Bakanlığının Bayın-
dırlık Bakanlığı ile temasa geçip bu okullardan
mutlak surette tasarruf sağlamak için lojman-
ların okul üzerinde, ikinci kat olarak inşası her
bakımdan zaruridir. Gerek iktisadi bakımdan,
gerek sıhhi bakımdan, gerek emniyet bakımın-
dan...

Muhterem arkadaşlarım, bir eiheti daha arz
etmek istiyorum. Vilâyetlere tahsis edilen okul-

larda tasarruf sağlamak için o vilâyetin valisi, okulun keşfinde bulunduğu halde, sıhhi tesisatı kaldırıyorlar. Bunun sebebi şu; her okuldan 10 bin lira tasarruf sağlamak suretiyle; eğer 70 - 100 tane okul tahsis edilmişse, o sene o vilâyete 700 bin lira gibi bir tasarruf sağlamış oluyor, vali. Ve bu 700 bin lira ile daha okulsuz olan birçok köylere okul yaptırıyor. Fakat, diğer yapılan okullar sıhhi tesisattan mahrum çocuklar, hoca ve ailesi kova, kova okula su taşımak mecburiyetinde kalıyorlar.

Bir de rengârenk yapılan badana işine temas edeceğim. Bizim köylerin durumunu her halde bilmemiş olacaklar ki, bu projeleri yapanlar, ilk yapıldığında manzarası gayet güzel. Fakat, bu ilk badana bozulduktan sonra muhtarla öğretmen başbaşa veriyorlar, kireç parasını dahi bulamıyorlar. O rengi nereden bulacaklar? O badana-cıyı nereden bulacaklar? Şu duvar başka, bu duvar başka bir odanın üç dört tane rengi vardır. Bunlar yeknesak olmuş olsa, köylü kirlendiği zaman bu okulu beyaz veya krem rengi ile badana yapar ve bu badananın yapılmasıyla değişik bir renkle karmakarışık bir manzara arz etmemiş olur.

Hulâsaten şunu arz edeyim, bu okulların projelerinin derhal değiştirilmesi gerekmektedir. Sayın Bakanın bu husustaki izahlarına çok memnun oldum, kendilerine çok teşekkür ederim. Hakikaten bu memleketin milyonları heder olmaktadır. Bakınız bu kabîl okullar İsmet Paşa Hükümeti zamanında Tatvan'da, Şereflikoçhisar'da yatılı bölge okulları yapılmış, ayrı ayrı, bir tane, yani bir aded değil, tek, tek yapıldığı için 12 milyon liraya mal olmuş. Sayın İnönü bunu gördüğü zaman durumu şiddetle tenkid etmişler. Şimdi bir manzara için bu fakir milletin milyonlarını heder etmekte mâna yok. Biz yorğanımıza göre ayağımızı uzatmak mecburiyetindeyiz. Böyle bir milletiz. Onun için bu köy okullarını mutlak surette iki katlı, yani lojmanları okulların üzerinde yapmak zarureti vardır. Bu, hem iktisadidir, hem sıhhidir, hem de emniyet bakımından emniyetlidir.

Mâruzatım budur. Bakana izahlarından dolayı tekrar teşekkürü bir borç bilirim. Hürmetlerimle. (Alkışlar)

BAŞKAN — Soru cevaplandırılmıştır.

8. — *Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, orman tahribatını önlemek üzere bütün yurttan kömürü yakılması için bir tedbir alınmasının düşünülmüş düşünülmediğine dair Enerji ve Tabii Kaynaklar ve Tarım Bakanlarından sözlü sorusu (6/62)*

BAŞKAN — Sayın Kılıç, buradalar. Sayın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Sayın Tarım Bakanı, yoklar. Soru gelecek Birleşime bırakılmıştır.

9. — *Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, özel ve resmî bütün kitap ve dergilerin dağıtım ve satımı için bir şirket kurulmasının düşünülmüş düşünülmediğine dair Millî Eğitim Bakanından sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Orhan Dengiz'in sözlü cevabı (6/64)*

BAŞKAN — Sayın Kılıç, buradalar. Sayın Millî Eğitim Bakanı da buradalar. Sözlü soruyu okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Millî Eğitim Bakanı tarafından sözlü olarak cevaplandırılması için tavassutunuzu arz ve rica ederim.

Samsun Milletvekili
İlyas Kılıç

Cumhuriyet tarihinde ilk neşriyat kongresi 1939 da yapılmıştır. Bu kongre Türk kültür ve yayın tarihinde bir dönüm noktası olmuştur. Bu kongrede tutulan notlar 412 sayfa olduğu bilinmektedir. Adı geçen notlardan çok istifade edilmiştir.

Ezcümle fikir ve sanat eserleri kanunu, tercüme bürosu klâsiklerin tercümesi, kitap ve dergilerin dağıtım esasları ve daha birçok şeyler bu kongrenin müspet neticeleridir.

Özel ve resmî bütün kitap ve dergilerin dağıtım ve satımı yurt ölçüsünde eşit şartlar altında ve dürüstlükle telif edilemeyen tatbikatını bertaraf edip her şeyi üzerine alacak bir dağıtım ve satım şirketi kurmayı her türlü neşriyatı posta mektubu gibi yurdun her tarafına dağıtmayı Millî Eğitim Bakanlığı düşünmekte midir?

Eğer böyle bir sistem düşünülmekte ise Millî Eğitim Bakanlığı 24 yıldan beri toplanmayan ikinci neşriyat kongresini toplayarak adı geçen kongrenin fikirlerinden ve alacağı kararlardan istifade etmeyi düşünmekte midir?

BAŞKAN — Sayın Millî Eğitim Bakanı buyurun.

MILLÎ EĞİTİM BAKANI ORHAN DEN-GİZ (Uşak) — Başkan ve Sayın milletvekilleri; Samsun Milletvekili Sayın İlyas Kılıç'ın özel ve resmî bütün kitap ve dergilerin dağıtım ve satışı için bir şirket kurulmasının düşünü-lüp düşünülmediğine dair sözlü soru önergesine cevaplarımı arz ediyorum.

1939 yılında yapılmış olan Birinci Neşriyat Kongresinin kültür ve yayın hayatımıza faydalı sonuçlar getirdiği bir gerçektir. O tarihten beri, alınan kararlar tedricen uygulamaya konulmuş ve memleketimizdeki fikir ve sanat hayatına yayın yoluyla yapılan hizmetlerin mümkün olduğu kadar memleket sathına yapılmasına çalışılmıştır.

Nitekim Bakanlığımız, yayınevleri ve bayi teşkilâtı ile gerek kendi yayınlarını, gerek faydalı görülen özel yayınları imkân ölçüsünde dağıtmaya ve satışa arz etmeye çalışmaktadır. Ancak, yayınevlerinin mahdut yerlerde bulunuşu ve imkânlarının sınırlı oluşu sebebiyle her çeşit yayınların bütün yurt ölçüsünde dağıtım ve satışı maalesef temin olunmamaktadır.

Bu bakımdan, yurt ölçüsünde süratli, emniyetli ve ekonomik dağıtım ve satış yapma imkânlarına sahip geniş bir kuruluşun büyük faydalar sağlayacağı kanısındayız. Bu maksatla, özel veya resmî veya karma bir şirket kurulması düşünülebileceği gibi «Devlet Kitapları Döner Sermayesi Müdürlüğü» nün ve yayınevlerinin imkânlarının genişletilmesi suretiyle de bu amaç sağlanabilir.

Bu konunun çeşitli yönlerini ve Devlet Plân-lama Teşkilâtının 1966 kalkınma program taslağının lüzum gördüğü ilim, fikir ve sanat hayatının yayın yoluyla geliştirilmesi için alınacak tedbirleri incelemek üzere, Bakanlığımızca yapılacak hazırlıklardan sonra, yakın bir zamanda ikinci bir neşriyat kongresinin toplanmasında büyük faydalar mülâhaza etmekteyiz.

Bu soruyu sormakla bize bir çalışma yolu, fırsatı ve genişliği verdiği için Sayın İlyas Kılıç'a teşekkürlerimi arz ederim.

BAŞKAN — Sayın Kılıç.

İLYAS KILIÇ (Samsun) — Muhterem arkadaşlarım, 1939 senesinde yapılmış olan 1 nci

Neşriyat Kongresinin Türk kültür hayatına ve Millî Eğitim Bakanlığına tutmuş olduğu ışıktan Bakanlığın çok faydalandığını Sayın Bakanın izahlarından da öğrenmiş oluyoruz. Elbette ki, zaman zaman bu tip kongrelerin aiddi olduğu müesseselere, ilgilendiği müesseselere tutmuş olduğu ışıktan ve yapmış olduğu yardımdan o müesseselerin faydalanmış olması tabiidir.

Aziz arkadaşlar; 1939 senesinde yapılmış olan 1 nci Neşriyat Kongresinin getirmiş olduğu birtakım yeniliklerden meselâ tercüme bürosunu, klâsik eserlerin tercümesi ve yapılan klâsik tercümeleri, Fikir ve Sanat eserleri Kanununu ve buna mümasil birçok faydalar sağlamış. Ama kabul etmek lâzımdır ki, kâfi değildir, tabii. Zaman akıp gitmekte, ihtiyaçlar bununla beraber tekâmül etmekte, fakat o kongrenin koymuş olduğu kararlar o güne ait kalmaktadır. Nihayet, üç beş sene sonrası için olabilir. Şimdi zaruret hâsıl olmuştur ki, eldeki bütün neşriyatın bir merkezden veya Sayın Bakanın da işaret ettikleri gibi karma bir müesseseden posta teşkilâtı gibi veya Ziraat Bankasının kooperatif teşkilâtı gibi köylere kadar yayılsın ve Türk köylüsü de bu kitaplardan ve neşriyattan istifade edebilsin. Elbetteki bunlar faydalı neşriyattır. Bulandırıcı neşriyat değil, zihinleri açıcı bir neşriyat olması lâzımdır. Şimdi, bugün kitap yazan arkadaşlarımız da müşkil durumdadır. Kitap yazanlar iyi bilirler. Kitabı yazmak bir problem, bastırarak bir problem, satmak başka bir problem. Kitabı yazıyor, bastırıyor, fakat, satmak hususunda muayyen yerlere bağlıdır. Kitabı alan yer sattıydım, satmadıydım, efendim, daha kitabınız vardır diye parayı ödeme hususunda da birçok müşkülâtla karşılaşmaktadır. İnsan kitabı yazdığına da pişman olmakta, bastığına da pişman olmakta ve bu yüzden birçok kıymetli fikir sahibi, bir eser yazmaktan imtina etmektedir. Bunu birçok arkadaşlarımızdan ve bu yoldaki neşriyatlardan öğrenmiş bulunuyoruz. Şimdi Sayın Bakanın buyurmuş olduğu bir sistemin kurulması için yapılmakta olan çalışmalarından, duyduğumuz zevk elbetteki büyüktür. Bu bakımdan, bu müesseseyi kurmak için bugüne dek kim çalışmışsa ve bundan sonra da

kim çalışırsa kendilerine sadece teşekkür etmekten başka bir gayemiz yoktur.

Sonra arkadaşlar, okul kitapları da böyle. Okul kitapları o kadar çok çeşitli ki, iki öğretmen bir araya gelip bir kitap yazıyor, Talim Terbiye de buna evet diyor ve bu şekilde çocuklar çeşitli kitaplardan ders görüyor. Ankara'dan, Samsun'a nakleden bir ailenin çocuğu orada yeniden kitap almak zorunda kalıyor. Eskiden olduğu gibi bir standardizasyona gitmek suretiyle bu kitapları bastırmak, işi ayarlamak her halde tedrisatı takibetmek bakımından da faydalıdır, yerindedir. Ama, denir ki, çeşitli kitaplardan okumak, çeşitli neşriyattan okumak faydalıdır. Evet, bu bir münakaşa mevzuudur, ama tatbikatta hiç de iyi netice vermiyor. Çünkü, öğretmenlerin gruplaşmak suretiyle kitap basmaya yönelmeleri ve kendi kitaplarını satmak için de birtakım yeni yeni çabaların içerisine girmelerine sebeb oluyor.

Millî Eğitim kütüphaneleri; bu kütüphaneler hakikaten faydalı müesseselerdir. Fakat, kâfi değil, en ücra köşelere kadar teşkilâtlanmamıştır. Sonra mekteplerde kullanılan bütün kitapları satmamakta ve satmamaktadır. Sayın Bakana bu arzumuz istikâmetinde, ummun arzusu olduğunu sandığımız bu istek istikâmetinde çalışmalarına devam etmelerini ve memlekete iyi bir müessese kazandırmaları için gayretlerinin bol olmasını ve bizim de kendilerine yardımcı olacağımızı söyleyerek hepimizi saygıyla selâmlarım. (Alkışlar.)

BAŞKAN — Soru cevaplandırılmıştır.

10. — *Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, köy yollarının biran evvel bitirilmesi için malzeme temin ve tahsis hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakandan sorusu ve Başbakan adına Köy İşleri Bakanı Sabit Osman Avcı'nın sözlü cevabı (6/67)*

BAŞKAN — Sayın Kılıç? Buradalar. Başbakan adına Sayın Köy İşleri Bakanı cevaplandırıcaklar. Soruyu okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Başbakan tarafından sözlü olarak cevaplandırılması için tavassutunuzu saygılarımla arz ve rica ederim.

Samsun Milletvekili
İlyas Kılıç

57 000 kilometre olan kara ve il yollarının % 80 nin tamamlanmış olduğunu 1965 bütçesinin komisyonunda müzakeresi sırasında Bayındırlık Bakanlığı raportörü tarafından beyan edilmiş idi.

Buna mukabil 157 000 kilometre olan köy yollarının ancak % 20 nin geçit verebilir durumda olduğunu yine aynı bakanlık raporundan öğrenmiştik.

Karayolları malzeme parklarının 3 ncü Karma Hükümet zamanında malzeme ikmal kredisi temin edilmiş 4 ncü Karma Hükümet zamanında siparişi yapılmıştı. Buna göre köy yollarının biran evvel bitirilmesi için :

a) Karayollarının yeni yol yapımından alıkoyup sadece bakıma ve onarıma tahsis edip, diğer malzeme ile köy yollarında yapımının % 80 e çıkarılması için adı geçen malzemenin köy yollarına tahsisini;

b) Sipariş edilen 180 milyon liralık malzeme gelince bu yeni malzemeyi Karayollarına eski malzemenin köy yollarına tahsisini;

c) Bu iki şık haricinde köy yolları için miktarı kâfi malzeme siparişini düşünüyor musunuz?

d) Bunları hiçbirini yapamadığınız takdirde bugünkü nafia parklarını takviye etmeden köy yollarını ne kadar müddet içerisinde tamamlayabileceğinizi hesab ediyorsunuz?

BAŞKAN — Rica ederim efendim, müdahale etmeyin.

Sayın Köy İşleri Bakanı, buyurunuz.

BAŞBAKAN ADINA KÖY İŞLERİ BAKANİ SABİT OSMAN AVCI (Artvin) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Samsun Milletvekili Sayın İlyas Kılıç'ın, köy yollarının biran evvel bitirilebilmesi ile ilgili sorusuna Başbakan adına cevap arz ediyorum.

Karayollarının yeni yol yapımından alıkoyup sadece mesaisini bakıma ve onarıma tahsis etmesinin yurdumuzun yol ihtiyacı karşısında bugün için mümkün olmayacağı takdir buyurulur. Köy yolları, anakarayolu şebekesini besleyici niteliği haiz yollardır. Yeni köy yolları yapıldıkça, daha fazla sayıda ve kapasitede il yollarına ve Devlet yollarına ihtiyacolacaktır. Bu bakımdan bunların her hanginin durdurulup ötekinin devam ettirilmesi bahis mevzuu olamaz.

Karayollarının bugünkü ihtiyacı karşısında mevcut malzemeden yararlanmak mümkün değildir.

180 milyon liralık yeni malzeme iktisadi ömürlerini doldurmuş yapım ve özellikle bakım makinalarının yerlerini doldurmak üzere ithal edilmekte olduğundan bunların devri bahis konusu değildir. İleride bakanlıklar makina parklarına ihtiyaç fazlalıkları zuhur ettiği takdirde birbirlerinin makina parklarından istifade etmesi mümkün olacaktır.

Yukarıda arz olunan iki şık dışında, köy yolları makina parkının takviyesi için AİD ve diğer kredilerden yararlanmayı düşünüyoruz. Bu hususta çalışmalarımız vardır.

Halen yapılmış olan 13 bin kilometre köy yolu mevcuttur, her mevsim geliş ve geçişe müsaidolmak şartıyla. Bugünkü makina parkları ve Devlet yardımları arttırılmadığı takdirde - ki, böyle bir takdir halini düşünmüyoruz, sadece soruyu cevaplandırmak için arz ediyorum - köy yolları yapımının tamamlanması (Yılda 2 500 Km. hesabıyla) ancak 50 yıl içerisinde mümkün olabilecektir, arz ederim.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Kılıç.

İLYAS KILIÇ (Samsun) — Muhterem arkadaşlar, huzurunuzu bu akşam biraz fazla işgal etmiş gibi görünüyorum, ama hepimizin derdini dile getireceğim için müsterihim.

Arkadaşlar, bugün Türkiye'nin 40 bin köyünün 157 bin kilometrelik bir köy yoluna muhtacolduğu ilgililerin ve sorumluların bütçe müzakerelerindeki ifadelerinden öğrenilmiştir. Aynı memleketin köy yolları şebekesine dâhil olan il yolları köy yollarından ayrılıp da Karayollarına intikal ettirilince 40 bin kilometre olan karayolları da elliye bin kilometreye yükselmiştir. Şu halde bugün 57 bin kilometrelik bir karayolu şebekesine de ihtiyacımız vardır ve bu plânda da böyledir. Buna göre köy yollarının 157 bin kilometresinden Sayın Bakanın da ifade ettiği gibi, ancak 13 bin kilometresi ki, aşağı yukarı %10 u dahi değildir, her mevsimde geçilebilir haldedir. Şu halde geride 140 bin Km. si yapım beklemektedir. Bu ne demektir? 20 neı asırda Türk köylüsü şehirde medeni insanla hâlâ medeni bir şekilde irtibat halinde değildir, yolsuzdur. Her şeyin başı da yolsuzluk olduğuna göre, artık o köyde inzibatsızlık,

hastalık, hırsızlık, jandarma dayaağı, kim ne derse desin her zaman devam edecektir. Bu bir vakiadır. Bundan elbette Sayın Bakan arkadaşımız da büyük ıstırap duymaktadır. Benim bu sözlerim bir hücum değildir, yanlış anlaşılmasın bu. Benim gibi aynı ıstırapı duyuyorlar, şüphesiz. Ben kendilerine bir imkân kapısını açabilir miyim diye bir çaba göstermekteyim.

Şimdi, af buyurun, iki hayvanı arka arkaya bağlayıp da arasına battaniye sarıp hastayı onun içerisine koyup dağdan aşağı indiren köylünün milletvekili olduğumuzu unutmamamız lâzımdır. Bu bir hakikattir. Ama yüz köy, bin köy, ne olursa olsun, bu, memleketimizde vardır. Şimdi ben diyorum ki, Sayın Bakan arkadaşımızdan rica ediyorum ki, elbette ki ben de biliyorum, Karayollarını stop ettiriniz ve elindeki bütün malzemeyi köy yollarına veriniz; yeknazarda imkânsız gibi görünüyor ama, 140 bin Km. lik köy yoluna ihtiyacımızı görünce, benim gibi seçim çevresinde 500 tane köyü gezip, onların derdini dinleyip, onların ıstırabını bizzat yaşayınca insan istiyor ki, Karayolları zaten % 80 e çıkmış, onu da biraz bakımla meşgul edelim, öbürünü de aynı seviyeye getirene kadar hiç olmazsa onun vasıtasından istifade edelim. Nafia parklarını besliyelim. Bu birinci şık. Sayın Bakan mümkün değildir, buyurdular. Doğru. Mümkün değilse bir şey diyeceğimiz yok.

İkincisi; İkinci Karma Hükümetin parasını temin ettiği, Dördüncü Karma Hükümetin ihalesini yaptığı ve bugünkü Adalet Partisine de malzemeyi teslim almak fırsatı nail olan bu malzemenin kullanılması da aklımıza geliyor ve şöyle geliyor; diyoruz ki, bu malzemenin yeni-sini Karayollarına verelim. O, zaten yeni malzeme kullanmaya alışkındır. Büyük iş yapıyor, ağır iş yapıyor. Onun elindeki malzemeyi de nafia parklarına intikal ettirelim ve nafia parklarını daha işler bir hale, daha müessir, daha faydalı hale getirelim ve yolsuz olduğu için okul yapılamadığını, okul yapmak için para olduğu halde ihaleye kimsenin iştirak etmediğini söyleyen Sayın Millî Eğitim Bakanına yardımcı olalım ve bu köye doğru yolu yapmak suretiyle, yol yapılnca su yapmak için mühendis de gidebilecektir vasıtasıyla, onun suyunu getirmeye çalışacaktır. O gidince okul da ya-

pılacaktır. Yol yapılacaktır. Böylece medeniye-
te bir adım atabilecek ve onun tadını tadabile-
cektir. Bu imkânı sağlayalım. Sayın Bakan bu-
nun da mümkün olmadığını söylediler.

Üçüncü şikkımız, dedik ki, madem ki, o da
mümkün değildir, siz başka ne düşünüyorsunuz,
başka bir formül var mıdır? Onun için de AİD
den bâzı yardımlar düşünüyoruz ve bununla
bu işi yapacağız, demişlerdir. Ben yine Baka-
na hücum olarak söylemiyorum. Bu Sayın Ba-
kan arkadaşımızın yapacağı iş değildir. Ne
yapsın arkadaşımız, o da bizim gibi. Bu hepimi-
zin bütün milletvekilleri olarak, köylere gide-
rek şunu yapacağız, bunu yapacağız diyen he-
pimizin üzerine düşen bir vazifedir. Şimdi, biz
ona yardımcı olalım, o da bize hakikati söyle-
sin, o da Hükümetin içerisinde mücadele etmek
suretiyle AİD'den gelecek yardımı değil, şim-
di teslim alınmak üzere gümrüğe gelmiş olan
vasıtalardan istifade edelim. Biraz da Karayol-
ları mahrumiyete katlansın, arkadaşlarımız. Bi-
raz da o beklesin. Bakan arkadaşımız cesaret-
le, oradan malzeme alacağız, desin. O malze-
meden köy yollarına malzeme vereceğiz, desin.
Ne olur arkadaşım, yardım edeceğiz, vereceğiz
de. Karayolları kâfi bir miktara çıkmış, % 80 e.
Biraz da köy yolları ilerlesin. Yine AİD'den
yardım gelirse o zaman onun malzemesini ge-
ri veririz. Mümkün değil mi ve bugünkü ha-
liyle arkadaşlar, nafia parkları gülünç halde-
dir. Dün de böyle idi, bugün de böyle. Kosko-
ca bir vilâyete bir tane, iki tane dozer ne ya-
par arkadaşlar. Bir şey yapamaz, mümkün de-
ğil. Hep beraber Köy İşleri Bakanının yakasını
bırakmamamız lâzımdır, bütçeyi bırakma-
mamız lâzımdır, Bakanlığı boş bırakmama-
mız lâzımdır, Hükümeti boş bırakmama-
mız lâzımdır. Bu yeni gelen malzemedan
nafia parklarını beslemesi için Hükümeti sıkış-
tırmamız lâzımdır ve buna onun da yanaşma-
sı lâzımdır. Bugün gidin Köy İşleri Bakanlığı-
na, Köy Yolları Umum Müdürüne gidiniz, bir
sey istediğiniz zaman, siz bana verin, ben de si-
ze yapayım, diyor. Yok ki elinde bir şey yapsın
Ne yapıyor o? Onun yapacağını ben biliyorum.
Geçen sene Samsun'da bir milyon liradan fazla
para topladık, nafiaya malzeme aldık. Bir sta-
tü değişikliğiyle beraber il yolları Karayolları-
na bağlandı. Vay Karayollarının malzemesi

yoktur, diye bizim elimizdeki kamyonları aldı-
lar, oraya verdiler. O zamanki Nafia Vekili ben
burada söyleyince, tabii arkada, orada gülü-
yor. Yaptığımı tabii biliyor. Zaten köy yolları-
nın birkaç malzemesi vardı, onu da elinden al-
dılar, gitti.

Şimdi, ben Sayın Bakan arkadaşımın rica
ediyorum. Bu yeni gelecek malzemedan köy yol-
larına, kendi Bakanlığına bir miktar malzeme
alsın ve onlarla beraber köy yollarının yapıl-
ması için nafia parklarını takviye etsin ve bu
işin şerefini alsın omuzlarına. Şeref ona aidol-
sun. Yoksa bugünkü statüyle 50 seneye de
bitmez. Bugünkü parklarla beraber köy yol-
ları 50 senede bitmez. Hükümetin bir talima-
tına göre, köylüler yardım ediyorlar. Adamlar
bütün bağrını açıyor, hiçbir şeyi yokken, her
şeyini veriyor, insanüstü bir gayret gösteriyor,
bedenen yapıyor, nakden yapıyor. Ne oluyor?
Bu nafia parklarını, makinaları, dozerleri ça-
lıştıran adamlar samimi olarak işlerini görmü-
yorlar. Bakıyorsunuz ki, dozer akşama kadar
arızalı. Niye? Çünkü, nasıl olsa Devletten pa-
rasını alıyor. Akşam saat beş olunca, köylü pi-
rim veriyorsa, dozerin arızası gideriliyor, akşam
beşten sonra gece yarısına kadar Ali efendi
çalışıyor, iki misli para alıyor. Bir.

İkincisi; bir parça kırılıyor, parçayı bula-
mıyorsunuz, yedeği yok ki, parçası olsun. 15
gün, 1 ay yatıyor. Bir dozerin saati bin lira.
Saati bin lira olan ve bin kişinin işini bir saat-
te görebilen bu cihaz iki - üç ay yedek parça-
sızlıktan yatınca, iki - üç tane köyün yolu kalı-
yor. Bunu söylemekle ben Bakan arkadaşımıza
görmüş olduğum hâdiseleri de intikal ettirmiş
oluyorum.

Şu halde arkadaşlarımız, tekrar ediyorum,
Sayın Bakan arkadaşım şu gümrüklere gelip de
tesellüm edilmek üzere bulunan malzemedan
bir miktar nafia parklarını desteklemek üzere
alması için ben şahsan, hepiniz şahsan umarım
ki, yardımcı olacaksınız. Kendisini rahatsız
edelim ve onlardan malzeme alalım. Yoksa ge-
lecek seçimde köylere gidemezsiniz. Köylü ço-
cuğu olduğunuzu söyleyemezsiniz. Artık köylü
sizden bu yardımı bekliyor. Beni inşallah yan-
lış anlamamışsınızdır.

Hepinizi saygiyle selâmlarım.

BAŞKAN — Soru cevaplandırılmıştır.

11. — Sinop Milletvekili Hilmi İşgüzar'ın, halen Avrupa ve Amerika'da Devlet ve kendi hesabına öğrenim yapan öğrenci miktarına dair Millî Eğitim Bakanından olan sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Orhan Dengiz'in sözlü cevabı (6/68)

BAŞKAN — Sayın İşgüzar? Buradasınız. Sayın Millî Eğitim Bakanı? Buradalar. Sözlü soruyu okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun sözlü olarak Sayın Millî Eğitim Bakanı tarafından cevaplandırılmasına müsaadelerinizi arz ve rica ederim.

Saygılarımla.

Sinop Milletvekili
Hilmi İşgüzar

1. Halen Avrupa ve Amerika'da Devlet ve kendi hesabına öğretim yapan öğrenci miktarı nedir?

2. Bunların takibettiği fakültelere göre başarı nisbeti yüzde olarak nasıl bir durumdadır?

3. Bunlara ödenen dövizin Türk parası olarak tutarı nedir?

4. Başarısızlık varsa buna âmil olan sebepler nedir?

5. Öğrenci müfettişlerinin öğrencilerin başarısında takibettikleri tutum nasıldır? Öğrencileri nasıl kontrol ve onlarla ne şekilde temas yapmaktadırlar. Öğrenci müfettişlerinin Avrupa ve Amerika'daki çalışmaları ve bunların başarı veya başarısızlıkları Bakanlıkça zaman zaman kontrole tabi tutulmakta mıdır?

BAŞKAN — Sayın Bakan, buyurunuz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ORHAN DENGİZ (Uşak) — Sayın Başkan, sayın milletvekili arkadaşlarım; Sinop Milletvekili Sayın Hilmi İşgüzar'ın yabancı memleketlerde okuyan öğrenciler hakkındaki sözlü sorusuna cevaplarımı arz ediyorum.

Halen Avrupa ve Amerika'da Devlet hesabına ve kendi hesaplarına öğrenimde bulunan öğrenci sayısı şöyledir :

Memleket	Resmî öğrenci	Dövizli özel öğrenci	Dövizsiz özel öğrenci	Toplam
Almanya	315	786	1 038	2 139
Amerika (Kanada)	254	180	490	924
Fransa - (Holânda - Belçika)	81	104	166	351
Irak	1	—	9	10
İngiltere	176	144	269	589
İsviçre - İtalya	51	273	242	566
	878	1 487	2 214	4 579

Resmî ve özel öğrencilerin ortalama başarı oranları şöyledir.

	Resmî öğren-ciler (Yüzde)	Özel öğrenci-ler (Yüzde)
Almanya	52	34
Amerika	77	29
İngiltere	62	30
Fransa	50	31
İsviçre	90	28

Resmî ve dövizli özel öğrencilere ödenen yıllık dövizin Türk parasıyla tutarı şöyledir :

Resmî öğrenciler

	Lisans öğrenci sayısı	Yıllık ortalama masraf	Doktora öğ-renci sayısı	Yıllık ortalama	Toplam
Amerika	111	3 188 475	143	4 591 015	7 779 490
Avrupa	436	11 935 500	188	5 777 240	17 712 740
Toplam	547	15 123 975	331	10 368 255	25 492 230

Özel öğrenciler

Amerika	91	2 613 975	89	2 857 345	5 471 320
Avrupa	1 043	28 552 125	264	8 112 720	36 664 485
	1 134	31 166 100	353	10 970 065	42 136 165

Bir öğrencinin yıllık ortalama masrafı :

Amerika	28 275	32 105
Avrupa	27 375	30 730

Yıllık ortalama masrafı, aylık ek ödenek, öğrenim ve tedavi masraflarını ihtiva etmektedir.

Öğrencilerin başarısızlıklarına âmil olan bel- libaşlı nedenler şunlardır :

a) Öğrencinin, bulunduğu memleketin di- lini, esas öğrenimini düzenli bir şekilde yürüte- cek derecede, öğrenememesi,

b) Öğrencinin yaşama ve sosyal şartları bakımından yeni bir muhite girmesi ve dolayı- siyle bu yeni muhite intabak edememesi,

c) Öğrencinin Türkiye'de gördüğü öğreni- min, bâzı dallarda öğrenim yaptıkları mem- leketteki öğretim müesseselerince yeterli görül- memesi.

Öğrencinin sağlık durumunun öğrenim yap- masına müsaade etmemesi (hastalık halleri)

Öğrencilerimizin öğrenim durumları, yap-acakları öğrenime göre ilgili fakülte ve yüksek okulların yönetmelikleri ve özel hallerde pro- fesörlerinin tavsiyeleri göz önünde tutularak öğrenci müfettişlerimiz tarafından takip ve kontrol edilmektedir.

Yönetmeliğe göre her öğrenci, öğrenim plâ- nı gereğince her ders yılı veya sönestr so- nundaki öğrenim durumunun ilgili müessesede alacağı belgelerle tevsik etmek zorundadır. Müfettişlerimiz de öğrencinin öğrenim yaptığı müessese idaresi veya ilgili profesörle temasa geçmekte ve öğrencinin öğrenim ve genel duru- mu hakkında bilgi ve rapor almaktadır.

Bunun dışında, müfettişler öğrencilerimizin kesif olarak bulunduğu şehirlere giderek ken- dileriyle, üniversite muhitiyle profesörleriyle temas etmekte ve bu teftiş gezileri sonunda dü- zenledikleri umumî raporu ve ders yılı so- nunda her öğrenci için ayrı ayrı hazırladıkları öğrenim raporlarını Bakanlığımıza göndermek- tedir.

Müfettişler, çeşitli öğretim kademelerinde yetişmiş ve tecrübe sahibi olmuş başarılı men- suplarımız arasından seçilmektedir. Öğrenci müfettişlerimizin çalışmaları, görevleri esnasın- da öğrencilerin öğrenim ve genel durumları hakkında aldığı tedbirler ve yaptığı teklifler Yüksek Öğretim Genel Müdürlüğüne değer- lendirilmektedir.

Muhterem arkadaşlar, bu soru münasebetiy- le arz etmek istediğim bir kaç husus vardır: Geçen hafta içerisinde OECD Bakanlar top- lantısına, Pariste, iştirâk etmeye gitmiştim. Pa- rise bir kaç gün evvelinden giderek oradaki öğ- rencilerimizin durumu ile de meşgul olmayı fay- dalı buldum. Ve bir gün öğrencilerimizin işleri- le meşgul oldum. Hakikaten soruya arz ettiğim cevaplar arasında bu bizzat gördüğüm müşaha- delerle de tesbit edilmiştir ki, öğrencilerimizin daha iyi çalışması ve başarılı olabilmesi için daha sıkı bir kontrole tutulması icabetmektedir. Me- selâ, arz ettiğim rakamlar arasında Almanya'da bulunan öğrencilerimizin toplamı 2139 dur. 2139 öğrencimizin başında bir müfettiş bulunmakta- dır. Bir müfettişin 2139 öğrenciyi teftiş etmesi, onların çalışmaları ile yakından alâkadar olması, hattâ bir ana baba şefkatini zaman, zaman onlara evlerinde izhar etmesi gibi bir imkândan madde- ten mahrum bulunduğu şüphesizdir. Diğer mem- leketlerde, nisbeten İngiltere'de 589, İsviçre'de 566, Amerika'da 924 adet gibi bir öğrenci toplu- luğunun yine aynı şekilde kontrolü güç olacağı gayet tabiidir. Fransa'da 351 öğrencimiz vardır, onun dahi kontrolü müşahade ettim ki, güç ol- maktadır. Bundan şu sonucu istihracetmek isti- yorum ki, dışarıdaki öğrencilerimizi teftiş ede- cek mekanizmanın biraz genişletilmesine ihtiyaç vardır. Bakanlığımızca bu hususta tetkikler ya- pılmaktadır. Bunları artırıcı bir kanunî tedbi- rin huzurunuzda arz edileceğini ifade etmek iste- rim.

Sayın arkadaşşıma çok teşekkürler ederim.

BAŞKAN — Sayın İşğüzar, buyurun.

HİLMİ İŞĞÜZAR (Sinop) — Sayın Başkan, kıymetli arkadaşlar, sorduğum sorulara geniş bir şekilde malûmat veren kıymetli Millî Eğitim Ba- kanına huzurunuzda teşekkür etmek suretiyle bir- kaç noktaya temas etmekte fayda mülâhaza et- mekteyim.

Avrupa, Amerika ve diğer memleketlere bil- hassa öğrenci gönderilmesinin sebebi, hem onlar- la olan kültürel münasebetlerimizi temin etmek hem de garp kültürünü aldıktan sonra memleketi- mizde çalışacakları müesseselere bu zihniyeti so- kabilmek amacı ile olduğu hepimizin malûmudur. Yalnız bunlar daha ziyade lise mezunları arasın- da yapılan sınavlar neticesinde veyahut çeşitli testler neticesinde gönderilmiye hak kazananla-

rın olduğu da hepinizce malûmdur. Ekseriyeti 18 - 20 yaşında olduğu cihetle, Bakan beyin de burada temas ettikleri gibi; gitmiş oldukları memleketlerin çeşitli sosyal şartlarına ve lisan bilmeyişleri sebebiyle de dersleri takibedememek gibi bir duruma düşmüş olmaları keyfiyeti başarısızlığın başlıca âmilleri arasında ise de; bendeniz bunun dışındaki başka noktalara temas etmek istiyorum. Bizim, 20 nci asırda üniversitelerimizin öğretim üyelerinin bol olduğu bir devirde, dış memleketlere gönderilen ve miktarları hepinizce malûm olan, meselâ Almanya'daki 2139, Fransa'daki 351, İngiltere'deki 599, Amerika'daki 924 öğrenciyi kendi memleketimizin kültürü yönünden çok bulanlardan değilim.

Fakat, başarısızlığın veya başarının nisbetinin kıymetlendirilmemiş olması keyfiyeti hakikaten biraz üzücüdür. Zira, bu öğrenciler her ne kadar oralarda bir sene veya birbuçuk sene gibi burs almak suretiyle sadece dersleri takibetmeksizin lisan öğrenmek maksadiyle kurslara gittiği bir gerçektir. Fakat, bundan sonra yine kendi derslerini takibedebilecek derecede lisana vâkıf olmadıkları cihetle, Devlet hesabına gidenlerde de başarı nisbetinin % 50 oluşu çok değildir, çok azdır, Avrupa'ya göre. Zira Avrupa'daki üniversiteyi takibeden öğrencilerin % 70 - 80 i çalışırlar. Gece çalışırlar, gündüz okullarına devam ederler. Halbuki bizim gönderdiğimiz öğrenciler sadece eğitim ve öğrenim yapmak maksadiyle Devletten her ay ortalama olarak 2 500 lira gibi bir para almak suretiyle öğrenimlerine devam ederler. O halde, bunların hiçbir gailisi yoktur. O halde, bunların tek vazifeleri; kendilerine tanınan lisan muafiyeti dışındaki kalan zamanını kıymetlendirmelerinden başka bir şey değildir. Buna rağmen, maalesef gerek lisanlarının az olmasından, gerek muhitlerine intibak edememeleri, gerekse sosyal yaşama şartlarının hakikaten cazibeli oluşu sebebiyle bu başarıyı elde edememekle beraber, bilhassa Sayın Bakanın da temas ettiği gibi, bendenizin de zaman zaman müşahede ettiğim gibi, orada öğrenci müfettişlerimizin tamamen ihmallerinden ileri gelmektedir. Zira, Paris'te bulunan bir öğrenci müfettişi senede bir defa olsun Türk öğrencilerinin en çok bulunduğu yerde yüzünü görmek mümkün değildir. Buna mukabil Yuna-

nistan, İsrail ve Sovyet Rusya'nın öğrenci müfettişlerinin zaman zaman, sık sık kesif öğrencilerin buldukları yere geldiklerini müşahede ettik ve bir Türk olarak bunun üzüntüsünü duyduk. Binaenaleyh, öğrenci müfettişlerinin aldıkları ödenek kâfi değilse bunlara gerekli ödeneği vermek suretiyle öğrencilerin buldukları yerlere kadar sık sık gitmelerini temin etmek, onların başarısızlığını en az % 50 nisbetinde azaltmış olacağı kanısındayım. Size bu iddiamın teyidi zımında bir misal arz etmek isterim. Bilhassa Gronök şehrinde bulunan Türk öğrencilerin çoğu lisanı anladıkları halde, kendi meramlarını anlatacak derecede konuşamadıkları cihetle, orada bulunan Mösyö Valles, Atatürk zamanında Bursa'da 6 sene öğretmenlik yapmış bir Fransız'ın yardımı ile oradaki durumları üniversitede bulunan hocalarına anlatılmış, hocalar hakikaten bunların dersleri bildiğini, anladığını, fakat anlatamadıklarını anlamış, dört tane öğrencisinin o bir yıllık zafiyetini ortadan kaldırmış, sınıflarını geçirmişlerdir. Bu bakımdan Türkiye'de vazife görmüş olan bir Fransız kadar vazife yapmayan öğrenci müfettişlerinin, liyakat ve bilgileri ne olursa olsun, takipçi olmadığı müddetçe üniversiteye devam eden arkadaşların sefalet içinde, başarısızlıklar içinde kalmaya mahkûm olacağını da burada işaret etmek isterim. Lisan bilmeyen arkadaşların sık sık takibedecekleri kütüphaneleri maalesef yoktur. Bilhassa Mösyö Vales'in, burada huzurlarınızda arz etmek istediğim, ismini söylediğim Mösyö Vales'in himmet ve himayeleriyle bütün oraya giden öğrencilerden, orada tahsilini yapmış ve bugün Maden Tetkik Arama Enstitüsünde çalışan mühendis arkadaşlarımız çok iyi bilirler, onun himmetleriyle açılmış olan kütüphaneler dahi bizim müfettişliğim ilgisizliği sayesinde kapanmıştır. Zaman zaman açılmış, zaman zaman kapanmıştır. Binaenaleyh, biz her şeyden evvel öğrencilerin bilhassa yetişme çağını, yaşını, zamanını, yaşayışlarını hâleti ruhiyelerini esas almak suretiyle onları birleştirici ve onları teşvik edici, zaman zaman, hiç değilse senede iki defa veya üç defa takibettikleri fakültelere gitmek suretiyle durumlarını öğrenmek herhalde faydalı olur. Yoksa sene sonunda sırf burslarını alabilmeleri için öğrencilere yazılan iki satırla öğrenci müfettişlikleri vazii-

felerini yapmış olmazlar. Millî Eğitim Bakanlığının 1966 yılı bütçe raporunun 25 ne sayfasında halen yurt dışında öğrenimde bulunan arkadaşlara ödenen parayı muhterem Bakanımızın da işaret ettiği gibi, çok bulanlardan değıliz. Fakat, Türkiye'de her ay 250 lira gibi bir bursla üniversiteye devam etmek zorunda kalan öğrencilerimizin durumu ile Avrupa'da öğrenim yapmak imkânını kazanmış ve her ay bu milletin kendi bütçesinin darlığı içerisinde yaptıkları fedakârlık neticesi 2 500 - 3 000 liralık bir tahsisat ayrılması, herhalde çok daha iyi bir şekilde kıymetlendirilmesi gerekir. Bu bakımdan, Muhterem Bakan Beyden tekrar istirhamım; ilgisinin devam etmesidir. Eğer öğrenci müfettişlerini iyi bir şekilde çalışır bir hale getiremiyorsak, benim şahsi teklifim şudur ki; oraya giden öğrenciler Garp kültürü alacak, memlekete getirecek ve tatbik edecek. Bunun yerine bu kadar üniversitelerimiz var, o kadar bol miktarda üniversitelere talip var. Mezunlarımız da çok. Avrupa avarına gelmiş-

tir miktarları. Binaenaleyh, üniversiteyi bitirmiş, kültürünü almış, nosyon sahibi olan, bir titr sahibi olan arkadaşlarımızı gönderelim oraya, bir - iki senelik bir zaman içinde görgüleri ni, bilgilerini artırırsınlar ve bunlar memlekete daha faydalı olurlar; zaman bakımından da faydalı olurlar, masraf bakımından da faydalı olurlar.

Benim kısaca mâruzatım bundan ibarettir. Tekrar huzurunuzda Sayın Bakanın vermiş olduğu cevaplara teşekkür eder, hürmetlerimi sunarım.

BAŞKAN — Soru cevaplandırılmıştır.

Muhterem arkadaşlarım, saat 20,30 a gelmiştir. Bu bakımdan şu ana kadar yapılan müzakerelerde Meclis büyük çapta yorulmuştur. Bu sebeple Birleşimi kapatmak lüzumunu hissediyorum. 19 Ocak 1966 Çarşamba günü saat 15,00 te toplanacak olan Türkiye Büyük Millet Meclisi toplantısından sonra tonlanılmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati: 20,30

Millet Meclisi

GÜNDEMİ

36. BİRLEŞİM

17 . 1 . 1966 Pazartesi

Saat : 15,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Vazife ile yurt dışına gidecek olan Millî Eğitim Bakanı Orhan Dengiz'in dönüşüne kadar kendisine Devlet Bakanı Cihat Bilgehan'ın vekillik edeceğine dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/201)

2. — Gümrük ve Tekel Komisyonu Başkanlığının, Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin Su ürünleri kanunu teklifi ile Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ve 10 arkadaşının Su ürünleri kanunu teklifi ve Cumhuriyet Senatosu Zonguldak Üyesi Tevfik İnci'nin Su ürünleri kanunu tekliflerinin havalâ edilmiş olduğu Gümrük ve Tekel, İçişleri, Ticaret, Maliye, Adalet, Tarım ve Plân komisyonlarından seçilecek 4 er üyeden kurulu Geçici bir komisyonda görüşülmesine dair tezkeresi. (3/202) (2/83, 2/26, 2/42)

3. — Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu Başkanlığının, Cumhuriyet Senatosu Bolu Üyesi Rahmi Arıkan'ın, 1219 numaralı Tababet ve şubatı sanatlarının tarzi icrasına dair Kanunun 41, 42, 43 ve 44 ncü maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifinin, Hükümetçe aynı mahiyette hazırlanmakta olan kanun tasarısı ile birlikte görüşülmek üzere içtüzüğün 36 ncı maddesi gereğince mehil istemine dair tezkeresi. (3/203) (2/24)

4. — Çalışma Komisyonu Başkanlığının, Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun 7 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifinin, Hükümetçe aynı mahiyette hazırlanmakta olan kanun tasarısı ile birlikte görüşülmek üzere içtüzüğün 36 ncı maddesi gereğince mehil istemine dair tezkeresi. (3/204) (2/91)

5. — Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma Komisyonu raporunun görüşülmesi programı hakkında Başkanlığın sunuşu.

6. — Anayasa Komisyonu Başkanlığının, Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, Gecekondu imarı, tasfiyesi ve ıslahı hakkındaki kanun teklifinin Genel Kurulun 22 . 12. 1965 tarihli 26 ncı Birleşiminde Gecekondu kanunu tasarısını görüşmek için kurulan Geçici Komisyona havalesine dair tezkeresi (2/193, 3/205)

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

1. — Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, 1950 yılından bugüne kadar, her sene, Türkiye'ye hangi tip ve marka traktör ve biçer - döver ithal edildiğine dair Başbakan ve Maliye, Ticaret, Gümrük ve Tekel Bakanlarından sözlü sorusu (6/43)

2. — Mardin Milletvekili Nazmi Oğuz'un, Ahmet Andıçen Kanser Hastanesindeki röntgen cihazlarından birini uzun süredir işlemez halde bırakan tüpün ne zaman tamir edileceğine dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu (6/48)

3. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, tütün ekicilerinden kesilen paralarla kurulacağı söylenen Tütüncüler Bankasının durumuna dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/50)

4. — Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş'ın, Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasındaki Ortaklık Anlaşması çerçevesinde, bugüne kadar, idari ve ekonomik alanlarda ne gibi çalışmalar yapıldığına dair Başbakanından sözlü sorusu. (6/54)

5. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, gecekonduların eski ve yeni durumlarına dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu. (6/56)

6. — İçel Milletvekili Mazhar Arıkan'ın, Orman Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair 663 sayılı Kanuna göre çıkarılması icabeden yönetmeliğin hazırlığının ne safhada olduğuna dair Tarım Bakanından sözlü sorusu. (6/57)

7. — Samsun Milletvekili Bahattin Uzunoglu'nun, köy okulları ve lojmanlarının, sıhhi, iktisadi ve emniyet bakımından, yeterli olup olmadığına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/59)

8. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, orman tahribatını önlemek üzere bütün yurttaki maden kömürü yakılması için bir tedbir alınmasının düşünüldüğüne dair Enerji ve Tabii Kaynaklar ve Tarım Bakanlarından sözlü sorusu (6/62)

9. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, özel ve resmî bütün kitap ve dergilerin dağıtım ve satımı için bir şirket kurulmasının düşünüldüğüne dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/64)

10. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, köy yollarının bir an evvel bitirilmesi için malzeme temin ve tahsisi hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/67)

11. — Sinop Milletvekili Hilmi İsgüzar'ın, halen Avrupa ve Amerika'da Devlet ve kendi hesabına öğrenim yapan öğrenci miktarına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/68)

12. — Sinop Milletvekili Hilmi İsgüzar'ın, Orman Tekniker Okulunda okuyan öğrenci miktarına ve ihtiyaca cevap verecek durumda olup olmadığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/69)

13. — İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Aybar'ın, Amerika Birleşik Devletleri ile imzalanmış 12 Temmuz 1947 tarihli Yardım Anlaşmasından bu yana, Türkiye ile adı geçen Devlet arasında kaç adet ikili anlaşma, anlaşma, sözleşme veya karşılıklı mektup gibi tarafları bağlayıcı nitelikte belge imzalandığına dair Başbakan'dan sözlü sorusu. (6/70)

14. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, özel idare ve belediyelerle İktisadi Devlet Teşekkülleri memurlarının personel durumları hakkında ne düşünüldüğüne dair Başbakan'dan sözlü sorusu. (6/73)

15. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, Ege 1964 ve 1965 mahsulü ekici tütünlerinin miktarına ve ortalama maliyetlerine dair Gümrük ve Tekel Bakanından sözlü sorusu. (6/74)

16. — Afyon Karahisar Milletvekili Mustafa Akalın'ın, Afyon Karahisar ili Çay ilçesi Sağlık merkezi ve Hükümet tabipliğine doktor gönderilmesinin düşünüldüğüne dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu. (6/77)

17. — Afyon Karahisar Milletvekili Mustafa Akalın'ın, ilkokul müfettişleri için her ilçeye bir jeep arabası verilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/78)

18. — Afyon Karahisar Milletvekili Mustafa Akalın'ın, bakanlıklar, müstakil umum müdürlükler ve iktisadi Devlet Teşekküllerinde Sivil Savunma Sekreteri, Sivil Savunma Uzmanı ve teknik eleman namı altında kaç kişi çalıştığına dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/79)

19. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Amerika Birleşik Devletleri ile yapılan ikili anlaşmalardan Meclisin onayından geçmemiş anlaşma bulunup bulunmadığına ve Türkiye'de kaç NATO üssü olduğuna dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/80)

20. — Samsun Milletvekili Bahattin Uzunoglu'nun, hariçte daha iyi tutulan Çarşamba Fasulyesinin ihracına zorluk çıkarılmasının Anayasaya aykırı olup olmadığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/81)

21. — Diyarbakır Milletvekili Metin Cizreli'nin, Diyarbakır'da, Kalkınma Planı gereğince 1964 yılında, yapılması icabeden sağlık ocaklarından kaçının ikmal edildiğine ve sağlık personeline dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu (6/82)

22. — İstanbul Milletvekili Tekin Erer'in, bakanlıklarda ve iktisadi Devlet Teşebbüsleri ile Devletin iştiraki bulunan her türlü teşekküllerde kimlerin idari vazife gördüğüne ve bunların kaç defa değiştirilmiş olduğuna dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/83)

23. — Ordu Milletvekili Ata Bodur'un, Sarıoğlu mahallesindeki binaların tahliye edilerek resmî sektöre tahsisi hususunda ne düşünüldüğüne dair Maliye Bakanından sözlü sorusu (6/84)

24. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, geçen yıllarda liselerden mezun olup da üniversite ve yüksek okullara giremeyenlerin durumları nazara alınarak ne gibi tedbir düşünüldüğüne dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/85)

25. — Kütahya Milletvekili Ahmet Can Bilgin'in, hakkında tahkikat açılan Tavşanlı merkez Fevzipaşa ilkokulu Müdürü için ne gibi kararlar alındığına ve 27 Mayıs ilkokulu Müdürü hakkında yapılan ihbarın neler olduğuna dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu. (6/86)

26. — Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş'ın, fakülte ve yüksek okulların yönetmelik ve müfredat programlarında tadilat yapmak suretiyle lise mezunlarının serbestçe ve diledikleri yüksek öğrenim kurumlarına devam imkânlarının sağlanıp sağlanmayacağına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu. (6/87)

27. — Denizli Milletvekili Âtîf Şohoğlu'nun, Denizli'de Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğünce 120 yataklı olarak yaptırılması kararlaştırılmış bulunan hastanenin 70 yataklı olarak ihale edilmesi sebebine dair Çalışma Bakanından sözlü sorusu. (6/88)

28. — Bolu Milletvekili Ahmet Çakmak'ın, üniversitelerimizin bütün fakültelerinde ve yüksek okullarda, normal öğrenim sürelerini doldurdukları halde, mezun olamamış kaç öğrenci bulunduğu dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu. (6/90)

29. — Bursa Milletvekili Kasım Önadım'ın, Bursa'da bir vatandaşın bağışladığı arsa üzerinde inşası düşünülen göğüs hastalıkları hastanesine ayrılan ödeneğin miktarına ve arsanın inşaata elverişli olup olmadığına dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu. (6/91)

30. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın; Sakarya'nın merkez ve diğer bucaklarına orta dereceli eğitim imkânlarını götürmek için ortaokul ya da sanat okulu gibi her hangi bir eğitim kurumunun açılmasının düşünüldüğüne dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/92)

31. — Kütahya Milletvekili Ahmet Can Bilgin'in; Tunçbilek Termik Santraline yapılan ilâve santralin halen niçin işletmeye açılmadığına dair Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü sorusu (6/93)

32. — Kütahya Milletvekili Ahmet Can Bilgin'in, Garp Linyitleri İşletmesi Değirmisaz bölgesindeki mevcut kömür rezervinin tükenmesi halinde, mevcut tesislerden ne şekilde istifade edileceğine ve çalışan işçilerin istikbali hakkında ne düşünüldüğüne dair Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü sorusu (6/94)

33. — Erzurum Milletvekili Nihat Pasinli'nin, Erzurum'da aile başına kaç ton kok kömürü verildiğine ve Doğu illerinde, kömür kontanjının artırılmasının düşünüldüğüne dair Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü sorusu (6/95)

34. — Erzurum Milletvekili Nihat Pasinli'nin, Millî Piyango İdaresinin, 1963 - 1964 yılında, ne kadar gelir sağladığına ve halen kaç personeli bulunduğu dair Maliye Bakanından sözlü sorusu (6/96)

35. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Adapazarı - Karasu turistik yolunun yeniden düzenlenmesinin düşünüldüğüne dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/97)

36. — İstanbul Milletvekili Nuri Eroğan'ın, 17.2.1954 ve 6273 sayılı Kanunun tatbikatında aksaklıklar olup olmadığına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu. (6/98)

37. — Ordu Milletvekili Ata Bodur'un, Ankara'da mevcut Vakıf İş Hanının nasıl bir prosedür içerisinde icara verildiğine ve mevcut binaların tahliyesiyle resmî sektöre tahsis edilip edilemeyeceği hususunda ne düşünüldüğüne dair Devlet Bakanından sözlü sorusu. (6/99)

38. — Mardin Milletvekili Rifat Baykal'ın, Kara Kuvvetleri Kumandanının, Millî Savunma Bakanına göndermiş olduğu yazının tam metninin ne olduğuna dair Millî Savunma Bakanından sözlü sorusu. (6/101)

39. — İstanbul Milletvekili Abdurrahman Şeref Lâç'ın, umuma mahsus mahallerde pervasızca yapılmakta olan ve striptiz tâbir edilen eğlence hakkında ne düşünüldüğüne dair Adalet Bakanından sözlü sorusu. (6/102)

40. — İstanbul Milletvekili Abdurrahman Şeref Lâç'ın, Dazkırı ilçesinde, Başmakçı köyü Kuran Kursu Hocasının teşvikiyle, kurs talebelerinin kendi kendilerini kısırlaştırdıkları hakkındaki ihbarın tahkik edilip edilmediğine dair Devlet, Adalet, İçişleri, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlarından sözlü sorusu. (6/103)

41. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, milletin hayatı ve Millî Savunma ile ilgili hususları ve bilgileri açığa vuranların, ortaya koyanların, kanun karşısında, sorumlu olup olmadıklarına dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/104)

42. — Sinop Milletvekili Niyazi Özgüç'ün, Sinop ili kıyılarındaki barınak yerlerinin tesbit edilmiş olup olmadığına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/105)

43. — Diyarbakır Milletvekili Tarık Ziya Ekinci'nin, Diyarbakır'ın Eğil bucağı Aşköl köyünde, Aralık ayı içinde, bir öldürme hâdisesi olup olmadığına ve firari katil zanlısının yakalanıp yakalanmadığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/106)

44. — Trabzon Milletvekili Ahmet Şener'in, Süt Kurumu Umum Müdürlüğü'nün, bu tarihe kadar, ne miktar sütü işliyerek kıymetlendirmiş olduğuna dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/107)

45. — Edirne Milletvekili Türkân Seçkin'in, Edirne bölgesi pancar müstahsilına pancar paralarının ne zaman ödeneceğine dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/108)

46. — Mardin Milletvekili Nazmi Oğuz'un, Haydarpaşa - Arifiye demiryolunun çift hatta çevrilmesi işi uygulanırken, İzmit'den geçen kısmının yapımının, şehrin yaya ve araç trafiğini aksatmaksızın, nasıl mümkün olacağına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (1/109)

47. — Edirne Milletvekili Türkân Seçkin'in, hudut şehirlerinin de elektriğe kavuşturulması için bir öncelik düşünüldüğüne dair Köy İşleri Bakanından sözlü sorusu (6/110)

48. — Aydın Milletvekili M. Kemal Yılmaz'ın, okullarda, günümüzün isteklerine daha uy-

gun bir parasız yatılılık sistemi tesisi hususunda ne düşünüldüğüne dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/111)

49. — Sinop Milletvekili Hilmi İşgüzar'ın, Sinop ilinin Boyabat ilçesine bağlı Ekinveren mevkiinde petrol araştırmasının yapıp yapılmadığına dair Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü sorusu (6/112)

50. — Yozgat Milletvekili Yusuf Ziya Bahadın'ın, Ankara'da açılan Fen Lisesinin, müfredat programı ve öğretim metodu bakımından, başka ülkelerde bir benzerinin olup olmadığına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/113)

51. — Sinop Milletvekili Hilmi İşgüzar'ın, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununun, bugünkü şartlara ve ihtiyaçlara göre, küllolarak değiştirilmesinin düşünüldüğüne dair Başbakan ve Maliye Bakanından sözlü sorusu (6/114)

52. — Sinop Milletvekili Hilmi İşgüzar'ın, Düzce Devlet Hastanesindeki röntgen cihazının işlemez halde bırakılması sebebine dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu (6/115)

53. — Mardin Milletvekili Nazmi Oğuz'un, İzmit'te liman tesislerinin biran önce yapılması ihtiyacı karşısında ne düşünüldüğüne dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/116)

54. — Adıyaman Milletvekili Süleyman Arif Emre'nin, Adıyaman Tekstil Fabrikasının montaj işinin hangi safhada olduğuna dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/117)

55. — Adıyaman Milletvekili Süleyman Arif Emre'nin, Adıyaman ili ve civarının yol ve köprü ihtiyacının ne zaman karşılanacağına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/118)

56. — Tunceli Milletvekili Hasan Ünlü'nün, harice gönderilecek işçiler için İş ve İşçi Bulma Kurumu şubelerine verilecek kontenjan miktarının tesbitinde coğrafi durum ile az gelişmiş bölgeler durumunun nazara alınıp alınmadığına dair Çalışma Bakanından sözlü sorusu (6/119)

57. — Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in, Dördüncü Koalisyon zamanında bâzi milletvekillerinin türlü çıkar sağladıkları, kar-

sılıksız krediler elde ettikleri hakkındaki neşriyatın doğru olup olmadığına dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/120)

58. — Manisa Milletvekili Sami Binicioğlu'nun, Yakın - Şark milletleriyle iyi dostluk münasebetlerinin kurulamaması sebeplerine dair Başbakan ve Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/121)

59. — Sinop Milletvekili Hilmi İşgüzar'ın, Birleşmiş Milletler Siyasi Komisyonunda Kıbrıs hakkındaki, aleyhimize tecelli eden karara müessir olan başlıca hususların neler olduğuna dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/122)

60. — Aydın Milletvekili Nahit Mentеше'nin Menderes havzasının nehir taşkınlarından korunması için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü sorusu (6/123)

61. — Sivas Milletvekili Gıyasettin Duman'ın, Sivas il ve ilçeleri dâhilinde, 1965 malî yılı içinde kaç adet köprü yapıldığına ve 1966 yılında kaç köprü daha yapılacağına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/124)

62. — Sivas Milletvekili Gıyasettin Duman'ın, Sivas ilinin turizm bölgeleri içerisine alınmış olup olmadığına dair Turizm ve Tanıtma Bakanından sözlü sorusu (6/125)

63. — Sivas Milletvekili Gıyasettin Duman'ın, Sivas ili merkez ve ilçe köylerine, 1966 Bütçe yılı içinde, kaç okul yapılacağına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/126)

64. — Sivas Milletvekili Gıyasettin Duman'ın, Sivas'ın merkez ve kazalarına bağlı köylerine 1965 yılında kaç km. köy yolu yapıldığına ve 1966 yılında daha ne kadar köy yolu yapılacağına dair Köy İşleri Bakanından sözlü sorusu (6/127)

65. — Kütahya Milletvekili Kemal Kacar'ın, Kütahya ili dâhilindeki «Seyit Ömer» kömür sahası içinde bir termik santrali kurulması hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/128)

66. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Niğde Öğretmen Okulu binasının inşasına, senesi içinde başlatılmaması sebebine dair Bayındırlık ve Millî Eğitim Bakanlarından sözlü sorusu (6/129)

67. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Aksaray ilçesinden geçen su kanalının iki tarafına inşa edilecek sedlerin senesi içinde yapılması olmasına sebebine dair Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü sorusu (6/130)

68. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Niğde'nin Aksaray ilçesinde inşa edileceği kararlaştırılan Tekel binasının senesi içinde yapılmaması sebebine dair Gümrük ve Tekel Bakanından sözlü sorusu. (6/131)

69. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Niğde şehri içinden geçmekte bulunan tabakhane deresinin ıslahı işinin, senesi içerisinde yapılmaması sebebine dair Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü sorusu. (6/132)

70. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga'nın, bedelsiz ithalât, servet ve muhacir transferleri yollarından istifade olunarak ve hattâ kaçak olarak yurda sokulan sanayi mamullerinin «Amerikan pazarları» denilen yerlerde satılmasının yasaklanmış olup olmadığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu. (6/133)

71. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga'nın, Bursa'nın Gemlik ilçesinin Fevziye köyünün, heyelân yüzünden bir başka yere naklinin düşünülüp düşünülmeyeceğine dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu. (6/134)

72. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga'nın, Eskişehir - Bursa ve Bursa - Balıkesir yol güzergâhının, bugünkü trafik düzenine uygun bir şekilde değiştirilmesinin düşünülüp düşünülmeyeceğine dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu. (6/135)

73. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga'nın, Yugoslavya'da emlakî bulunan vatandaşlarımızın işbu emlakinin bedellerinin ödenmesi hususunda, bugüne kadar ne gibi muamelelerin cereyan etmiş olduğuna dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/136)

74. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Niğde'nin Çamardı ilçesi hududu dâhilindeki Ecemiş suyu üzerinde inşası kararlaştırılan 6 köprünün senesi içerisinde yapılmaması sebebine dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu. (6/137)

75. — Tekirdağ Milletvekili Kemal Nebioğlu'nun, maden ocaklarında, iş güvenliği ile ilgili mevzuat hükümlerinin aynen uygulanıp uygulanmadığına dair Çalışma Bakanından sözlü sorusu. (6/138)

76. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Spor - Toto gelirleri ile yapılan veya onarılan spor tesislerinin projelerinde yapılan ve büyük paraların ödenmesine sebeb olan hesap hataları olup olmadığına dair Devlet Bakanından sözlü sorusu. (6/139)

77. — Uşak Milletvekili Fahri Uğrasızoğlu'nun, Uşak'ta Türkiye Emlâk Kredi Bankası tarafından yaptırılan 105 evin şahıslara, kurum veya bankalara satış veya devri hususunda ne düşünüldüğüne dair İmar ve İskân, Ulaştırma, Çalışma Bakanlarından sözlü sorusu. (6/140)

78. — Sivas Milletvekili Kâzım Kangal'ın, Sivas'ın kangal ilçesinde bir sağlık evi yapılmasına 1966 plân uygulamasında yer verilip verilmediğine dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu. (6/141)

79. — Sivas Milletvekili Kâzım Kangal'ın, Sivas iline dağıtılmak üzere, 1966 senesi içinde, tohumluk ve yiyecek buğday verilip verilmeyeceğine dair Tarım ve Maliye Bakanlarından sözlü sorusu. (6/142)

80. — Aydın Milletvekili M. Şükrü Koç'un, Aydın'ın Germencik ilçesinin Habibler köyünde her hangi bir vatandaşa muhtar tarafından meydan dayacağı atıldığına doğru olup olmadığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/143)

81. — Aydın Milletvekili M. Şükrü Koç'un, Ege pamuk ekicisinin Ziraat Bankasından ve kredi kooperatiflerinden kredi karşılığında aldığı borçlarının, gelecek mahsul sonuna kadar ertelenmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu. (6/144)

82. — Manisa Milletvekili Sami Binicioğlu'nun, Kırkağaç ovasının ıslahı ve sulama işleri için yapılması düşünülen Karakurt barajı tasarısının ne safhada olduğuna dair Bayındırlık ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlarından sözlü sorusu (6/146)

83. — Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin'in, Kastamonu il ve ilçe yollarının, kar mücadelesi yapılarak, trafige açık tutulması hususunun düşünülüp düşünülmediğine dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/147)

84. — Kars Milletvekili Sevinç Düşünsel'in, Kars iline yıllık olarak tahsis edilen 4 500 ton kok kömürünün Kars'a gönderilerek, halka tevzi edilip edilmediğine dair Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü sorusu (6/148)

85. — Konya Milletvekili İsmet Kapısız'ın, Yozgat'ta bir bira fabrikası kurulması konusunun hangi tarihte ele alındığına dair Gümrük ve Tekel Bakanından sözlü sorusu (6/149)

86. — İzmir Milletvekili Arif Ertunga'nın, hakiki orman sahaları ile tarım arazilerinin birbirinden ayrılması, topraklarımızın kendi kabiliyetlerine göre kullanılması konusunda ne gibi tedbirler alındığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/150)

87. — Sakarya Milletvekili Muslihiddin Güller'in, yılbaşı dolayısıyla Avrupa'nın muhtelif yerlerinden izinli olarak gelen işçilerimizin gümrükte alıkonulan çeşitli eşyalarının iadesi konusunda bir imkân düşünüldüğüne dair Gümrük ve Tekel Bakanından sözlü sorusu (6/151)

88. — Mardin Milletvekili Nazmi Oğuz'un, her türlü ambalâjı açılmamış kaçak eşya ve hattâ gıda maddeleri satan «Amerikan Pazarlarından» ve bunların kanunları ihlâl ettiklerinden haberdar olup olunmadığına dair Gümrük ve Tekel Bakanından sözlü sorusu. (6/152)

89. — Çorum Milletvekili Hasan Lâtif Sarıyüce'nin Çorum'da inşa edilmekte olan Sosyal Sigortalar Dispanseri binasının, birinci katının dispanser, diğer katların işhanı olacağına doğru olup olmadığına dair Çalışma Bakanından sözlü sorusu (6/153)

90. — Çorum Milletvekili Hasan Lâtif Sarıyüce'nin, Çorum - Osmaniye arasındaki yol güzergâhında Kırkdilim denilen kısmın teknik standartlara uygun olup olmadığına dair Bayındırlık, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlarından sözlü sorusu (6/154)

91. — Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in Erzurum'un Tekman kazasında bulunan Hamzan ve Meman kaphcalarının turistik ehemmiyetinin tespit edilmiş olup olmadığına dair Turizm ve Tanıtma ile İmar ve İskân Bakanlarından sözlü sorusu (6/155)

92. — Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in, Erzurum'un kaza ve köylerinde, 1959 senesinde vukubulan zelzeleden evleri zarar gören vatandaşlara yardım fashından bir ödenek ayrılıp ayrılmadığına dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/156)

93. — Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in, Erzurum'un bâzı kaza ve köylerinde, sel felâketi dolayısıyla evleri, umumi hayata müessir olacak şekilde, yıkılmış vatandaşların tekrar meskene kavuşmaları için ne gibi tedbirler alındığına dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/157)

94. — Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in, Erzurum'un, Karayazı, Tekman ve Çat ilçe merkezleriyle Karaçoban nahiyesinde ortaokul açılmasının düşünüldüğüne dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/158)

95. — Nevşehir Milletvekili Salâhattin Hakkı Esatoğlu'nun, Hükümetin, özerk TRT Kurumu Genel Müdürlüğüne, Başbakan tarafından yapılan basın toplantısının, radyolarda aynen yayınlanmasını emretme yetkisinin olup olmadığına dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/159)

96. — Manisa Milletvekili Muammer Dirik'in, İstanbul Cerrahpaşa'da, 15 sene evvel, yediyüz yataklı olarak inşa edilen Jinekoloji ve çocuk hastalıkları hastanesinin hizmete açılmasına kimlerin mâni olduğuna dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu. (6/160)

97. — İstanbul Milletvekili Osman Özer'in, Dünya tarihine Altın Boynuz ismiyle geçen Ha-liq'in insan sağlığını tehdideden durumuna son verilmesi için ne düşünüldüğüne dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/161)

98. — Manisa Milletvekili Muammer Dirik'in, genel ahlâka aykırı olan resimleri basan ve yayın gazete ve mecmuaların kontrolunun ne şekilde ve kimler tarafından yapıldığına dair Turizm ve Tanıtma Bakanından sözlü sorusu (6/162)

99. — Diyarbakır Milletvekili Tarık Ziya Ekinci'nin, Diyarbakır'ın, Çermik ilçesindeki kaphcada modern bir otel ve işletme tesisinin yaptırılması olup olmadığına dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu (6/163)

100. — Diyarbakır Milletvekili Tarık Ziya Ekinci'nin, T. C. Ziraat Bankası'na küçük çiftçiye verilen zirai kredi hadlerinin, günün ihtiyaçlarına uygun bir seviyeye yükseltilmesi için ne düşünüldüğüne dair Başbakan'dan ve Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/164)

101. — Çorum Milletvekili Hasan Lâtif Sarıyüce'nin, Makinalı tarım araçlarının Devletçe ithal edilerek Zirai Donatım Kurumu ve Tarım Kredi Kooperatifleri eliyle satılmasının düşünüldüğüne dair Ticaret ve Tarım Bakanlarından sözlü sorusu (6/165)

102. — Kayseri Milletvekili Fehmi Cumalıoğlu'nun, Türkiye Millî Talebe Federasyonuna, Osmanlı Bankası aracılığı ile, Sovyet Rusya'dan para ve aynı yardım yapıldığı hakkındaki neşriyatın doğru olup olmadığına dair İçişleri ve Adalet Bakanlarından sözlü sorusu (6/166)

103. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, son yapılan basın toplantısının TRT ile yayınlanması hakkındaki talebin gerekçesinin ne olduğuna dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/167)

104. — Yozgat Milletvekili Neşet Tanrıdağ'ın, Yozgat'a, 1958 yılında, kurulmasına karar verilen Bira Fabrikasının 1959 yılında ihaleye çıkarıldığı halde, sonradan ihalesinin durdurulması sebebinin ne olduğuna dair Gümrük ve Tekel Bakanından sözlü sorusu (6/168)

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TUZUK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — İslahı Hayvanat Kanununun 5883 sayılı Kanunla değişik 35 nci maddesine bâzı hükümler eklenmesine dair 7454 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin son fıkrasının kaldırılması hakkındaki kanun tasarısının Cumhuriyet Se-

natosunca reddine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu ile Millet Meclisi Tarım Komisyonu raporları. (Millet Meclisi eski numarası : 1/435, yeni numarası : 1/4) (Cumhuriyet Senatosu numarası: 1/491) (Millet Meclisi 1 nci dönem S. Sayısı : 269, Cumhuriyet Senatosu S. sayıları : 570 ve 570 ek) (S. Sayısı : 4) [Dağıtma tarihi : 25.12.1965]

× 2. — Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Karma Bütçe Komisyonu raporuna dair Cumhuriyet Senatosu ve Karma Bütçe Komisyon Başkanlıkları tezkereleri (Millet Meclisi : 1/58; Cumhuriyet Senatosu : 1/615) (Millet Meclisi S. Sayısı : 8, Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 734) [Dağıtma tarihi : 28 . 12 . 1965]

× 3. — Orman Genel Müdürlüğü 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Karma Bütçe Komisyonu raporuna dair Cumhuriyet Senatosu ve Karma Bütçe Komisyon Başkanlıkları tezkereleri (Millet Meclisi : 1/63; Cumhuriyet Senatosu : 1/616) (Millet Meclisi S. Sayısı : 9; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 735) [Dağıtma tarihi : 28 . 12 . 1965]

4. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, sporla ilgili mevzularda işlenen suçlardan ceza görenlerin affı hakkındaki kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/49) (S. Sayısı : 10) [Dağıtma tarihi : 7 . 1 . 1966]

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

1. — Uşak merkez Aybey mahallesi hane 143, cilt 14 ve sayfa 103 sayısında nüfusa kayıtlı Haliloğlu, Sultan'dan doğma 11 . 12 . 1929 doğumlu İsmail Kiraz'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/13) (S. Sayısı : 11) [Dağıtma tarihi : 7 . 1 . 1966]

2. — Akhisar ilçesinin Bergele köyü hane 13, cilt 12 ve sayfa 19 sayısında nüfusa kayıtlı Hüseyinoğlu Medine'den doğma 7 . 12 . 1929 doğumlu Hasan Çalınacı (Çalınacı) nın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık, tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu. (3/14) (S. Sayısı : 12) [Dağıtma tarihi : 7 . 1 . 1966]

3. — Sandıklı'nın Mirtaz köyü 17 hane numarasında nüfusa kayıtlı Alioğlu Feride'den doğma 11 . 10 . 1942 doğumlu Veysel Aslan'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/12) (S. Sayısı : 13) [Dağıtma tarihi : 7 . 1 . 1966]

4. — 1567 sayılı Kanunun yürürlük süresinin uzatılmasına dair kanun tasarısı ve Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/20) (S. Sayısı : 14) [Dağıtma tarihi 7 . 1 . 1966]